

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Filozofická fakulta

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

STRUKTURA PRAVĚKÉHO OSÍDLENÍ
NA HORNÍM TOKU ČERNÉHO POTOKA

Magisterská práce

Praha 2009

Jana Kausková

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu.

V Domažlicích dne 11. 7. 2009

Jana Kausková

Struktura pravěkého osídlení na horním toku Černého potoka

Jana Kausková

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Vymezení sledované oblasti	4
3.	Širší charakteristika prostředí	6
4.	Přechody přirozené hranice Českého lesa	8
5.	Historie bádání v regionu	15
6.	Dosavadní bádání na jednotlivých katastrálních územích	16
7.	Metoda vlastního výzkumu	26
8.	Charakteristika lokalit na k. ú. Ohnišťovice, povrchové sběry, nálezové okolnosti a popis nálezů	27
9.	Záchranný výzkum na přeložce silnice II. třídy na sousedním k.ú. Poběžovice	74
10.	Letecká archeologie na horním toku Černého potoka	77
11.	Možné omyly při povrchových sběrech	79
12.	Zhodnocení	83
	12. 1. Význam povrchových sběrů v dané oblasti	83
	12. 2. Časové zařazení zkoumaných lokalit na základě interpretace nálezů z povrchových sběrů.	87
13.	Závěr	89
14.	Resumé	91
15.	Použitá a související literatura	93
	Přílohy	1 - 64
	Mapová příloha	2
	Fotografická příloha	19
	Kresebné tabulky	47

1. Úvod

Tato práce se zabývá detailní analýzou struktury pravěkého osídlení v rámci mikroregionu horního toku Černého potoka. Pod pojmem mikroregion zde rozumějme rámeček jednoho katastru. Výzkum zde byl prováděn hlavně formou povrchových sběrů, ale i pomocí letecké archeologie, popisem přírodního prostředí sledovaného území a porovnáním této jednotky (tohoto katastru) s okolními (sousedícími) katastry.

Předkládaná práce vychází ze studia archeologických pramenů ze starších zjištění ZČM ale hlavně analyzuje vlastní povrchové sběry autorky v rámci tohoto mikroregionu. Fyzické provádění těchto sběrů bylo v podstatě také součástí práce a byla to fáze časově nejnáročnější. Celý terénní průzkum trval od jara roku 2005 – do roku 2009. Na katastru Ohnišřovic bylo prozkoumáno celkem 13 lokalit, z toho jedna lokalita leží na rozhraní katastrálních území Ohnišřovice a Meclov a jedna lokalita leží nedaleko hranice katastrů již na katastru Otov. Lokality jsou většinou rozdělené na několik polygonů, které byly uměle vytvořeny pro potřeby průzkumu a podle členění terénu.

Dále práce sleduje průnik jednotlivých kultur do vnitrozemí přes pás Českého lesa z bavorského území a řeší otázku přechodů této přirozené hranice. Studie se bude snažit doplnit dosavadní poznatky o zkoumané oblasti a nastínit strukturu osídlení v jednotlivých obdobích pravěku právě na horním toku Černého potoka.

Hlavní zkoumanou jednotkou byl zvolen katastr Ohnišřovice. Okolní katastry použité pro srovnání se sledovanou jednotkou jsou Březí, Mašovice, Meclov, Mračnice, Otov, Poběžovice, Vlkanov, Zámělč. S těmito katastry může být srovnáváno sledované k. ú. Ohnišřovice pouze co se týče výzkumů a povrchových sběrů prováděných na nich v minulosti. V současnosti probíhá terénní průzkum neolitického sídliště na k.ú Mašovice, který provádí M. Řezáč. V květnu letošního roku byl ukončen záchranný archeologický

výzkum na k. ú. Poběžovice, o kterém také pojednává jedna kapitola této práce.

2. Vymezení sledované oblasti

Pro účely této práce byl jako sledovaná jednotka zvolen katastr Ohnišřovice. Tato obec je správně částí města Poběžovice. Jedná se o bývalou sudetskou ves Wonischen, která před odsunem německého obyvatelstva čítala 238 obyvatel (z toho 235 Němců a 3 Čechy) ve 42 staveních. Na území katastru se dobýval živec hned z několika lokalit. Dnes se již jedná o malou vísku ani ne s polovinou obytných domů, z nichž pouze 14 slouží k celoročnímu bydlení a to celkem 35 stálým obyvatelům, k nimž patří také autorka této práce.

Ves Ohnišřovice, foto P. Braun duben 2009

Ohnišřovice leží v mělce zaříznutém údolí na horním toku Černého potoka, který sem přitéká z jihu a protéká zhruba středem sledovaného katastrálního území. Na severu území se poté stáčí k východu, kde se asi 300 m před hranicí katastru stéká s potokem Pivoňka, přitékající sem ze západu od

Poběžovic. Potok Pivoňka tvoří severní hranici katastru s k. ú, Zámělič a přirozeně tak vymezuje prostor, jenž byl pro účely této práce zkoumán.

Mikroregion horního toku Černého potoka se nachází na středním až horním toku řeky Radbuzy v Poběžovické kotlině. Ta zaujímá střední část Chodské pahorkatiny. Jde o plochou tektonickou sníženinu s plochým reliéfem se zbytky třetihorního zarovnaného povrchu na kaolinicky zvětralých horninách s ojedinělými suký a široce rozevřenými mělkými údolími vodních toků. Oblast je málo zalesněná s převahou borových monokultur, které jsou rozptýleny do malých komplexů, převažuje orná půda. (Demek 1987, 408)

Podloží sledovaného území tvoří okrová sprašová hlína, jíly a písky. Pedologicky jde o území s hnědozeměmi, půdní podmínky tvoří pseudoglepolygenetické kyselé hlíny (Půdní mapa ČSR, list 21-23, 21-14 Domažlice, 1990)

Dnes se ve sledovaném mikroregionu nachází převážně zemědělsky obdělávaná půda, ale podle rekonstrukční geobotanické mapy leží sledovaná oblast na rozhraní luhů a olšin a acidofilních doubrav, ve vyšších polohách spíše jen acidofilní doubravy. (Mikyška 1972)

Klimaticky patří tato oblast do druhé nejteplejší oblasti Západních Čech (MT 10) s dlouhým létem a krátkým trváním sněhové pokrývky (Quitt 1971, 13) s průměrnou roční teplotou 7°C a ročním úhrnem srážek 700 mm (Mikyška 1972, list M – 33XIX.)

3. Širší charakteristika prostředí

Sledovaná oblast orograficky leží v centrální části šumavské soustavy, a to v jižním úseku Českého lesa a jihozápadním úseku chodské pahorkatiny. Probíhá tudy hlavní evropské rozvodí: území ležící severně a východně od tohoto předělu, je odvodňováno řekou Radbuzou a jejími přítoky patřícími do povodí Černého moře. Údolí těchto potoků jsou plochá, s dobře vyvinutými údolními nivami, pouze úseky spadající z horského hřebenu Českého lesa směrem do nitra Čech jsou často hluboce zaříznuta (např. údolí Pivoňky mezi Pivoní a Mnichovem). (Vejnar 1978, 7)

Povodí Černého potoka náleží k hornímu toku řeky Radbuzy, která pramení v Českém lese 1,5 km severovýchodně od Závisti ve výšce 720 m. n. m (Vlček, 1984, 229).

Černý potok pramení na východním svahu Černovrší v Českém lese ve výšce 755 m. n. m. a před Horšovským Týnem ústí zprava do Radbuzy v 372 m. n. m. Plocha povodí Černého potoka je 170,3 km² a délka celého toku 27,8 km. (Vlček 1984, 82) Do Černého potoka ústí zleva Vlkanovský potok, dále zleva Pivoňka, zprava Mračnický potok.

Nadmořská výška značně členitého území kolísá od 420 m v údolní nivě potoka Pivoňky východně od Poběžovic do 888 m, kterých dosahuje vrchol Škarmanky v haltravském pásmu západně od Postřekova. Morfologicky dominující postavení má především Starý Herštejn (878 m.n.m.) a hlavně Lysá hora (870 m.n.m.) nad obcí Pivoní (Obr. 43).

Z regionálněgeologického hlediska patří převážná část Poběžovicka moldanubiku Českého lesa, pouze menší, východní a severovýchodní úsek (okolí Poběžovic) zasahuje do oblasti domažlického krystalinika. Moldanubikum Českého lesa je budováno různými typy migmatitizovaných pararul a cordieritických rul. Vzácně se objevují drobné polohy kvarcitu, erlanu a vápence. Je od domažlického krystalinika odděleno tektonickým

pásmem českého křemenného valu. Domažlické krystalinikum je zastoupeno poběžovickým bazickým masívem. (Vejnar, 1984, 7)

Význačnou nerostnou surovinou, těženou na tomto území již od konce předminulého století, byl keramický živec, vázaný na žíly žulového pegmatitu, které se vyskytují jihovýchodně od Poběžovic. Také zde v minulosti probíhala mimo jiné těžba cihlářské hlíny (Vejnar, 1984, 8). Jen na katastru Ohnišťovic fungovalo v průběhu minulého století celkem 7 cihelen.

Pohledy na Ohnišťovice z lokality „Nad mlýnem“

4. Přechody přirozené hranice Českého lesa a dálkový obchod

Hřeben Českého lesa nepředstavoval nikdy v pravěku nepřekročitelnou hranici (Chytráček 1990, 127). Pro člověka tato přirozená hranice netvoří špatně překonatelnou překážku, nadmořské výšky nejsou v sedlech Českého lesa tak výrazné a rozdílné, aby zabraňovaly poměrně snadnému překonání této přírodní bariéry.

Pohled na hranici Českého lesa z Lysé hory

Již v pozdním paleolitu a mezolitu z bavorského území pronikali do západních Čech malé pohyblivé komunity, které sledovaly vodní toky a migraci zvěře v jejich okolí. Pronikaly přes přechody Českého lesa do povodí Kateřinského a Hraničního potoka a na Domažlicko (lokalita Sv. Anna – Horšovský Týn). (Břicháček, 2001, 4)

Pro období neolitu se jeví nejpravděpodobnější hypotéza P. Břicháčka o průniku prvních zemědělců na Domažlicko z Plzeňské pánve. Protože

z bavorské strany hraničních průsmyků známe množství kamenných nástrojů, nebylo určitě problémem překročit pohoří Českého lesa. O výrazných kontaktech s bavorským Podunajím svědčí především přítomnost bavorského pruhovaného rohovce na všech neolitických osadách v Západních Čechách (Břicháček, 2001, 6).

V období staršího eneolitu přichází z Bavorska michelsberská kultura, zachycená zatím jen ojediněle díky nálezům kamenných nástrojů (Sedmihorí, Svržno).

Podle města nedaleko od hranic byla pojmenována další kultura, která zasáhla na naše území v době mladšího eneolitu. Byla to kultura chamská. Další vlny obyvatel z Podunají, a to hlavně zemědělců a prospektorů k nám přicházející, vycházejí z prostředí věteřovského a maďarovského. (o. c., 8) Osidlují jak rovinatá zemědělská sídliště, ale také výšinné polohy, kde budují první fortifikace (Podražnice - Zámek, Velký Chlum, Mašovice – Mlýnský vrch). Od konce střední doby bronzové je osídlení v našem regionu a v celých západních Čechách poměrně kontinuální až do doby laténské, jejíž nálezy na Domažlicku nejsou vůbec početné.

Pravidelné kontakty překračující hranice přirozených geografických celků lze předpokládat od vzniku stálých sídel a stálých komunikací mezi nimi – tedy od neolitu (Salač 2002, 46). Na místech, kde komunikace musí překonávat překážky vznikla nejprve stálá odpočívadla, ze kterých se v případě příhodných podmínek (především možnost zemědělské produkce) vyvinula sídliště profitující z polohy na dálkové komunikaci. Ve zvláště příznivých polohách, především na křižovatkách cest vznikla centrální místa, která existovala po celý pravěk, středověk a dnes jsou překryta moderními městy. Tato trvalá centrální místa jsou považována za základní body sídelní struktury. Již od neolitu existují ve vzájemné symbióze s dálkovými komunikacemi. (o. c.)

I v prostředí Českého lesa a jeho podhůří lze předpokládat existenci lokalit vztahujících se k dálkovým cestám i když zatím nebyla detailně rozpoznána.

Z vyšších českoleských poloh nemáme doloženou existenci výše zmiňovaných odpočivadel, ale o zdejších trasách dálkových cest nám přímo vypovídají ojedinělé nálezy bronzů, výjimečně depotů bronzových předmětů. Zdejší centralizovaná místa vázaná na dálkové komunikace se vytvořila až v oblastech podhůří Českého lesa, kde tomu dovolovaly příhodné přírodní podmínky. Za takováto centra se dají považovat například sídelní jednotky v okolí dnešních měst Poběžovice, Hostouň a Bělá nad Radbuzou.

Dle současného stavu bádání lze pro sledovanou oblast interpretovat tyto přechody přes pohoří Českého lesa:

1) Přechod přes Lískovou dále vedoucí na Výhledy a Klenčí pod Čerchovem a dále při Černém potoce do vnitrozemí.

Tento přechod dokládají nálezy meče a sekerky z období mohylové kultury střední doby bronzové od Klenčí pod Čerchovem (Tab. 13), (Kytlicová 2007, tab. 12A) a loňský nález pana Františka Šmída (detektorem kovů) a to sekerky z mladší doby bronzové z Výhledů (Obr. 48, 49).

2) Údolím Nemanického potoka, přes dnešní Nemanice do Herštejnského sedla a odtud do údolí Pivoňky a dále na Poběžovice.

K tomuto přechodu by se mohl vztahovat nález depotu bronzových předmětů od Šitboře (Tab. 13), (Kytlicová 2007, tab. 12B)

3) Další přechod je přes dnešní zaniklou ves Paadorf (Hraničná) směr Závist, kde je možno pokračovat při Radbuze přes Rybník, nebo kolem západního a severního úpatí Lysé hory do údolí Pivoňky, dále při jejím toku na Poběžovice, Meclov a Mašovice.

Ze starých nálezů je doložena přítomnost člověka na Hraničné bronzovým depotem (Tab. 14), (Kytlicová 2007, Tab. 13.) a za ověřující doklad stezky na této trase se dá považovat bronzová sekerka nalezená opět F. Šmídem u Paadorfu v loňském roce (Obr. 50.).

4) Dalším přechodem je trasa přes Švarcavu, dále na dnešní obec Rybník, za kterým se cesta pravděpodobně rozdělila na trasu směr na Ostrov a dále k významným pravěkým lokalitám v okolí Mutěnína a na Svržno. Doklady této trasy jsou samotné výchozy měděných rud u Mutěnína a na úpatí Černého vrchu u Svržna . Druhá větev zřejmě od Rybníka směřovala při řece Radbuze

5) Přechod Pleš, ze kterého se dále pokračuje do údolí Radbuzy při jižním úpatí Zvonu a nebo údolím Huťského potoka, který se vlévá jižně od Smolova do Radbuzy.

Vrchol Zvon, pohled z Pleše

Přechody náhorní plošiny v těchto místech, která později prořala česko – bavorská hranice se dají naznačit nepotvrzenými nálezy bronzových předmětů i objev tří bronzových sekerek s oušky z pozdní doby bronzové, které zde našli hledači s detektory kovů. (Procházka 2007, 205).

6) Poslední přechod sledovaného regionu je Železná (Eisendorf) – tato trasa je taktéž napojena na Huťský potok a dále pokračuje na Bělou nad Radbuzou.

Z tohoto shrnutí můžeme usuzovat, že pro přechody a dálkové trasy byl významný celý hřeben pohoří. Nálezy dokládají, že existovalo mnoho větví přechodových stezek a následných cest do vnitrozemí. Tyto přechody kopírují v podstatě hraniční přechody, které fungovaly ve větší či menší míře ještě do 20. století. Když mohla být zachována kontinuita přechodů od období středověku do současnosti, proč by nemohl fenomén přechodů pohoří setrvávat již od pravěku? Nebyl žádný důvod měnit ověřené stezky a tradice, předávající se z generace na generaci. Přesvědčivé doklady o trasách stezek přes Český les existují z doby bronzové. Pro starší období, kdy můžeme předpokládat obchod se surovinou pro štípanou a broušenou industrii, přímé důkazy z horské části Českého lesa zatím nemáme, je to však otázka dalšího výzkumu.

Pohled od JV z Modřínovce na Starý Herštejn (vlevo) a Lysou horu (vpravo)

Dalším zajímavým ukazatelem této problematiky jsou orientační body v terénu. Z „české strany“ je již z dálky, a to od hradiště na vrchu Trný u Holýšova viditelná velmi dominantní Lysá hora. Z tohoto úhlu pohledu se jeví až jako stolová hora. Směr na Lysou horu, s jiným vrcholem Českého lesa nezaměnitelnou, byl v pravěku v této oblasti jistě orientačním bodem číslo jedna. Zajímavé je ale, že z „německé strany“ se jeví nejvýraznějším bodem vrchol Starý Herštejn, Lysou horu z dálky zakrývající. Orientaci

v krajině napomáhaly samozřejmě také vodní toky, které byly po generace neměnné

Pohled na Lysou Horu od západu z Německa – hraniční přechod Švarcava –Schwarzach

Přechod kolem pramenů Radbuzy pod Lysou horou musel být ale využíván již mnohem dříve, než v době bronzové (Chytráček 1990, 127), o tom svědčí i eneolitické nálezy z výšinných sídlišť v Sedmihoří či na Čermém vrchu. Například eneolitické výšinné sídliště na dominantním Černém vrchu u Svržna je pokládáno za jeden z významných opěrných bodů obchodní stezky, která tehdy procházela údolím Radbuzy (Bašťová – Bašta 1990, 7. Bašta 1991, 64).

Pohled na těžbou zcela zničený Černý vrch u Svržna ze severu.

Archeologické nálezy dokládají mnohdy kontakty na značné vzdálenosti. Předpokladem pro překonávání takovýchto vzdáleností je pochopitelně síť patřičných komunikací (řeky, cesty) a dopravních prostředků. Nálezy, které se ocitnou ve vzdálených regionech lze interpretovat různým způsobem: 1. doklady obchodu, 2. doklady migrací, 3. kořist, 4. dar. Ze samotného nálezu lze tyto kategorie odečíst pouze zřídka. Postupný obchod, založený na existenci trhů je doložitelný poměrně hojně. Dálkový obchod v době halštatské zřejmě neměl vliv na život průměrné populace. V časně době laténské přispěly dálkové kontakty ke vzniku a rozšíření strukturálních přeměn. (Lang 2002, 18)

Jako příklad importů a dálkového obchodu na Domažlicku lze uvést nálezy ze dvou časových období. Je to nález bronzového mečíku a jehlice spolu s keramickou miskou z Meclova a nález etruské situly z Mírkovic. Mečík, jehlice a miska pocházejí z mohyly č. 9 z mohylového pohřebiště v poloze „Na palouku“ zkoumaného v roce 1965 E. Čujanovou – Jílkovou. Hrobový celek mohyly č. 9 je E. Čujanovou řazen k nejstarším na tomto pohřebišti a je datován do staromohylového horizontu na počátek střední doby bronzové. Tento soubor nálezů není podle Čujanové domácího původu, ale nejspíše podunajské provenience. (Čujanová - Jílková, 1981, 92-94)

Bronzová stamnos - situla pochází z mohyly č. 13. z nevelké mohyly na pohřebišti Mírkovice (Chytráček 1990, 98) . Tyto nádoby se vyráběly v Etrurii od poloviny 6. století (o. c. 109). Mírkovická situla je nejvýchodněji položený nález tohoto druhu vůbec (o. c. 110).

5. Historie bádání v regionu

Stejně jako v celých západních Čechách, i na Domažlicku se terénní činnost archeologů do 80. let minulého století zaměřovala hlavně na výzkum mohyl. Sídlištní nálezy byly zachyceny jen ojediněle (Štěrbová, 2004, 140).

Na nejstarších archeologických výzkumech v regionu (mohylník na k.ú. Poběžovice), se ve 40. letech 19. století podílel B. Hellich a J. L. Píč.

O více jak 45 let později pak prokopával mohylník na k. ú. Mračnice B. Štrér (Štrér 1887 - 1889, 651). V 80. letech 19. století prováděli své výkopy na lokalitě Meclov – Březí meclovský administrátor Martínek se statkářem J. Leberlem.

Po první světové válce se tato oblast, spolu s širším územím Horšovskotýnska dostala pod správu německého Amt für Vorgeschichte v Teplicích. Z pověření tohoto ústavu kopal na meclovském pohřebišti mezi lety 1938 – 1940 Th. Tauber.

V letech 60. a 70. přichází na řadu archeologická prospekce Dr. Čujanové – Jílkové a její výzkumy tohoto regionu, zaměřené hlavně na období střední doby bronzové.

V 80. letech se začali zajímat o zmiňovaný region D. a J. Baštovi a konečně v 90. letech pak P. Břicháček, M. Metlička, P. Chytráček, M. Řezáč a další. Právě pracovníci ZPČ muzea v Plzni zde na jednotlivých katastrech sledovaného území : Březí, Mašovice, Meclov, Mračnice, Ohnišťovice, Otov, Pařezov, Poběžovice, Srby, Šitboř, Vlkanov, Zámělč prováděli povrchové sběry, a to od 80. let 20. století, zhruba do současnosti.

Při stavbě silnice Horšovský Týn – Meclov byly prováděny pracovníky ZPČ muzea v Plzni i drobné záchranné archeologické výzkumy.

Další povrchové sběry ve sledovaném regionu prováděla autorka této práce. Od roku 2005 byl dělán systematický povrchový průzkum se zvláštním

zřetelem na katastr Ohnišťovice, kde ze starších sběrů bylo zjištěno velmi málo. Nové sběry byly prováděny na všech oraných plochách katastru a to opakovaně v průběhu čtyř let. Dále se autorka jako zaměstnanec muzea Chodska pod záštitou ZPČ muzea v Plzni, oddělení prehistorie, podílela na rozsáhlejším záchranném archeologickém výzkumu přeložky silnice II. třídy na k.ú. Poběžovice od srpna 2008 do května 2009.

6. Historie bádání na jednotlivých katastrálních územích.

6. 1. k. ú. Březí

Březí I.

V letech 1959 – 1969 byl dr. E. Čujanovou prováděn výzkum na náhorní plošině na pravém břehu potoka na rozhraní katastrů Březí a Meclova, v poloze „Meliška“ (ppč. 336 – 338). Bylo zde zachyceno sídliště a pohřebiště starší doby bronzové – jámy, kúlové jámy, chaty, ohniště a žárové hroby, z movitých nálezů uvedme keramiku, kosti, štípanou industrii, uhlíky, spálené obilí. Starobronzové sídliště pravděpodobně pokračuje k severovýchodu, možná zasahuje až k níže zmiňovanému mohylníku. (Čujanová – Jílková 1959 – 1969, Nálezové zprávy)

Březí II.

Zde se nachází mohylník, který leží na poli jižně od Meclova, v poloze „Am Hübel“, „Na palouku“ na rozhraní katastrů Březí a Meclova. Toto mohylové pohřebiště bylo částečně prokopané v 80. letech 19. století A. Martínkem a J. Leberlem. Na počátku 2. světové války zde kopal učitel T. Tauber. V roce 1959 bylo pohřebiště narušeno při hloubení melioračních rýh. Výzkumem právě v tomto roce a v letech 1965, 1970 a 1971 byly prozkoumány 4 mohyly, v dalších byly položeny sondy. Dvě z mohyl byly prokopány již v 19. století. Byla zde nalezena keramika, pazourková retušovaná čepelka, bronzové předměty (náramky, jehlice, mečík). Pod mohylou č. 8 byly

nalezeny zbytky sídlištních jam – patrně až sem zasahujícího výše zmiňovaného sídliště. V roce 1969 byl mohylník zaměřován. Bylo zachyceno celkem 16 mohyl. Má odsud pocházet i laténská nádoba a náramky a dále nálezy halštatské. Nálezy z mohyl jsou datovány do staromohylového období. V literatuře bývá toto pohřebiště uváděno pod lokalitou Meclov. (Čujanová – Jílková, 1975; tatáž 1981; složka Meclov uložená v archivu oddělení prehistorie ZČM v Plzni)

Březí III.

V severní části katastru Březí, 200 metrů jižně od jižního okraje obce Meclov bylo v roce 1994 při plošném odkryvu při stavbě továrny na nábytek „Niehoff“ zjištěno sídliště a žárové pohřebiště milavečské kultury mladší doby bronzové. Záchranný archeologický výzkum zde prováděli pracovníci OZAV ZČM v Plzni a JČM České Budějovice. Byly zde nalezeny jámy, kúlové jámy, které tvořily zřejmě nároží kúlové obytné stavby; z movitých nálezů – keramika. (Braun, 1994, Inv. zpráva)

Březí IV.

Na severovýchodním svahu východně od silnice do Březí, v poloze „K Mračnicům“, jižně od Meclova, byly zde prováděny v roce 1994 sběry P. Břicháčka a M. Metličky na ploše zhruba 0,5 ha. V rámci průzkumu přeložek silnic byla získána sběry keramika (cca 60 ks) a zlomků mazanice z naorávaných objektů a zjištěna kulturní vrstva z pozdní doby bronzové. (Břicháček – Metlička, 1994 - hlášení č. 99/94)

Březí V.

Na temeni kopce v lese Skalka v poloze „Nad Lojdou“ se u cesty nachází 7 – 8 mohyl. Všechny jsou však poškozeny. Z literatury zatím ještě nejsou známy a jsou bez nálezů, takže jsou prozatím kulturně neurčené.

Březí VI.

V poloze „Kamein“, „Skalka“ bylo předpokládáno výšinné sídliště, průzkum E. Čujanové v roce 1961 jeho existenci sice nepotvrdil, ale dle K. Sklenáře (1993, 53) by mohl val na skalnaté ostrožně pocházet z mladší až pozdní doby bronzové.

Z území katastru ještě pochází soubor bronzových předmětů (nůž, zlomky dvou kruhů a masivní náramek), které byly vyorány bohužel na blíže neurčeném poli v roce 1938. Nálezy lze datovat do pozdní doby bronzové (Hereit, 2005)

6. 2. k. ú. Mašovice

Mašovice I.

Na jihovýchodním svahu pole mezi železniční tratí a Černým potokem západně od vsi Mašovice byl v roce 1999 sběrem P. Břicháčka a M. Řezáče získán soubor keramiky a štípané industrie z období neolitu.

Mašovice II.

Na zčásti zalesněném vrcholu Mlýnského vrchu nad Černým potokem na rozhraní katastrů Mašovice a Meclov bylo zjištěno hradiště se zbytkem přepažujícího valu a náznaky obvodového opevnění. V roce 1987 zde byla prováděna drobná sondáž a v roce 1988 záchranný výzkum ZPČ muzea. Byly zde nalezeny objekty s nálezy keramiky z konce starší doby bronzové, nynické skupiny pozdní doby bronzové a keramika z období pozdního halštatu. Nálezy pazourkových nástrojů z této polohy by se daly datovat až do pozdního paleolitu.

Mašovice III.

Na jižním okraji vsi ve výkopu pro silážní jámy byly zachyceny 2 objekty s pravěkou, druhotně přepálenou keramikou. Zatím nelze rozhodnout, zda

se jedná o součást rozsáhlého areálu či o doklad menší samostatné sídlištní jednotky.

Mašovice IV.

Severovýchodně od vsi na poli mezi železniční tratí a zaniklým meandrem Černého potoka byl při sběru v roce 1999 P. Břicháčkem a M. Řezáčem nalezen soubor keramiky z období neolitu (kultura s lineární a vypíchanou keramikou), milavečské kultury mladší doby bronzové. Mimo jiné zde byla nalezena keramika středo až mladohradištního období. (Břicháček – Řezáč, 2000, Hlášení bez čísla)

Mašovice V.

Na poli východně od vsi byl v roce 1999 sběrem P. Břicháčka a M. Řezáče nalezen soubor keramiky z období milavečské kultury mladší doby bronzové. (Břicháček – Řezáč, 2000, Hlášení - bez čísla)

Mašovice VI.

Východně od vsi na poli mezi silnicí Mašovice – Horšovský Týn a Černým potokem bylo opakovanými sběry v letech 1987 – 1989 získáno množství keramiky. V březích náhonu byla zjištěna kulturní vrstva se zahloubenými objekty překrytá naplaveninami a ornici. Sběry se koncentrovaly na prostor náhonu. Další nálezy byly získány z materiálu v melioračních rýhách. Zde byla nalezena mazanice a keramika z období mohylové kultury střední doby bronzové, milavečské kultury mladší doby bronzové, z pozdního halštatu a z 12. století. (Bašta – Baštová 1992, 91)

Mašovice VII.

V poloze „Pod Hájem“, na východní části vrcholové plošiny návrší byl při skrývce na přeložce silnice Horšovský Týn – Meclov objeven a prozkoumán ZPČ Muzeem v Plzni zahloubený objekt. Z objektu jsou nálezy keramiky,

mazanice, uhlíků a zvířecích kostí z období mohylové kultury střední doby bronzové.

Mašovice VIII.

U odbočky silnice ke koupališti, v poloze „U stodoly II“ proběhl v roce 1994 záchranný výzkum. Na trase přeložky silnice byla zachycena laténská chata (6,2 x 3 m, se vstupním lalokem). Byla zde nalezena keramika, přeslen, mazanice a uhlíky.

Mašovice IX.

Na mírném severovýchodním svahu na levém břehu Mračnického potoka, v poloze „U Stodoly“ byl prováděn záchranný výzkum ZPČ muzea v Plzni. Na trase přeložky silnice Horšovský T7n – Meclov byla zachycena laténská chata a sídlištní objekty z mladší doby bronzové s nálezy keramiky a mazanice.

6. 3. k. ú. Meclov

Meclov I.

Na západním okraji katastru, asi 50 m západně od silnice Meclov – Otov byly při sběru na poli na ploše asi 10 x 10 m učiněny nálezy atypických pravěkých zlomků keramiky. Může se jednat o rozoranou mohyly. Nedaleko, západně leží na k.ú. Otov mohylové pohřebiště. (Bašta – Baštová, 1989)

Meclov II.

Jižně od vsi, po obou stranách silnice Meclov – Otov, bylo v roce 1989 na okraji návrší nad Černým potokem sběrem získáno větší množství keramiky milavečské kultury mladší doby bronzové patrně z rovinného sídliště. (Bašta – Baštová, 1989)

Meclov III

Západně od vsi, mezi železniční tratí a silnicí, v poloze „Strana“, na jižním okraji parcely 160/1 (identifikace dle mapy stabilního katastru) byly nalezeny a zničeny pozůstatky čtyř kostrových hrobů, zachráněny byly 2 železné nože a keramické zlomky. Při následném odkryvu byla nalezena halštatská nádoba, jáma s uhlíky, zbytky kostí, zlomky keramiky a černá vrstva s kostmi překrytá kameny. Datace je nejasná, halštatské nálezy snad pocházejí ze žárového hrobu, další nálezy nelze zařadit. (Streit, 1936, 75 – 77)

Meclov IV

Západně od vsi, na jižním svahu jižně od železniční trati, v poloze „Nad Křížkem“, na pastvině J. Reimera tehdy v poloze „Am Teil“ ppč. 153 (identifikace podle stabilního katastru) byl v roce 1901 učiněn nález bronzového turbanu. (Šimek, 1911, 228)

Meclov V

Na jižním svahu nad Černým potokem, západně od vsi v poloze „Nad Křížkem“ bylo v letech 1998 až 1999 sběry zjištěno rozsáhlé pravěké ale hlavně slovanské sídliště. Nalezená keramika náleží především do 10. – 11. století, zastoupena je ale i mladší.

6. 4. k. ú. Mračnice

Mračnice I.

Na východním okraji lesa, asi 300 m severozápadně od osady Dolní Valdorf v poloze „Podháj I“ je skupina mohyl. Jižnější skupina obsahuje 4 mohyly, největší z nich má průměr 17 m a výšku 1,2 m. Ostatní mohyly mají průměr 8 – 10 m a výšku 0,3 – 0,6 m.

Otázka lokalizace mohyl u B. Štréra „...v lese při cestě se nalézala malá skupina 8 podobných hrobů, z nichž zvláště ony ve vysokém lese rozměry

až překvapuj.“ (1887, 652) či u J. L. Píče „... v lese při cestě 8 mohyl, některé veliké.“ (Píč, 1900, 145) není jasná.

Zaměření mohyl bylo provedeno v roce 1980 z podnětu Dr. E. Čujanové. (složka Mračnice, uloženo v archivu OZAV ZČM v Plzni)

Mračnice II.

Na východním okraji lesa v poloze „Podháj II“ byla roku 1972 při náhodné cestě lesem zjištěna druhá skupina mohyl – Podháj II – vzdálená cca 300 m jižně od skupiny Podháj I. Tuto skupinu tvoří 12 mohyl, z nichž 3 jsou vyšší, pravidelné a ostatní s nepravidelnými násypy. Další 2 – 3 leží při rozhraní lesa a pole a ty jsou nejvíce poškozeny. Dvě velké mohyly při lesní cestě byly 1972 bezprostředně ohroženy plánovaným rozšířením cesty. Průměr mohyl se pohybuje v rozmezí 6 – 13 m, výška 0,3 – 1,2 m. V lese Podháj měly být některé mohyly kopány v roce 1939 pracovníky Amt für Vorgeschichte. Nálezy jsou dnes neznámé. (složka Mračnice, uloženo v archivu OZAV ZČM v Plzni)

Mračnice III.

V poloze „Podháj“, východně od vsi, po obou stranách silnice, na jižním až jihozápadním svahu návrší prováděli roku 1989 D. a J. Baštovi povrchové sběry. Rozsah zjištěného osídlení plochy byl asi 2 ha. Ve východní části lokality sídliště zřejmě nezasahovalo pod silnici. Sídliště lze pomocí nalezené keramiky datovat do nynické skupiny pozdní doby bronzové a do 12. – 13. století. (Bašta- Baštová, 1992, 99)

6. 5. k. ú. Ohnišťovice

Ohnišťovice I.

Na plochém hřbetě návrší severovýchodně od vsi, nad soutokem Pivoňky a Černého potoka bylo sběrem zjištěno větší pravěké sídliště. Mezi materiálem neurčitého pravěku se objevily i zlomky keramiky slovanského charakteru, ale samé atypické. (Břicháček – Metlička 1999, 262)

6. 6. k. ú. Otov

Otov I

Na plochem poli na levém břehu Vikanovského potoka (levobřežní přítok Černého potoka), asi 1 km severozápadně od vsi bylo po orbě na poli identifikováno rozsáhlé sídliště. Byl zde nalezen velký soubor keramiky (několik set zlomků) a mazanice z přelomu starší s střední doby bronzové a také z mladší doby bronzové. Další sběry na této lokalitě v roce 1999 přinesly i několik neolitických zlomků kultury s lineární keramikou. S nimi byla nalezena i štípaná industrie a zlomek kamenného broušeného nástroje.

Otov II

Na levém břehu Černého potoka, východně od silnice Poběžovice – Otov bylo sběrem P. Břicháčka zjištěno menší sídliště z 12. – 13. století.

Otov III

Na jihovýchodním svahu na kraji lesa, asi 1,5 km severovýchodně od Otova, v poloze označované „Kaasplotten“ bylo v roce 1971 zaměřeno mohylové pohřebiště. Tvoří jej cca 15 mohyl. Z toho je 9 mohyl v lese a zbytek je rozorán na poli. Tento mohylník prokopával v roce 1939 německý Amt für Vorgeschichte, jedna z takto prokopaných mohyl patřila milavečské kultuře (Šaldová, 1960, 535). Nálezy dnes již nejsou známé. Na konci 19. století je v popisu uváděno 18 mohyl v lese a 5 na poli (Píč, 1900, 146).

6. 7. k. ú. Poběžovice

Poběžovice I

V lese se zde nachází mohylník 300 m jižně od rybníka Slatina, napravo od silnice Poběžovice – Hostouň. Mohyly se nacházejí v jižní části polesí Slatinský revír. Při zaměřování lokality v roce 1964 bylo lokalizováno 46 mohyl, i když některé z nich jsou nejisté. Jejich průměr se pohybuje v rozmezí 10 – 23 m, šest z nich dosahuje výšky 1 – 2 m, zbytek 0,1 – 0,8m. Několik mohyl bylo prokopáno ve 40. letech 19. století B. Hellichem a J. L.

Píčem, část nálezů ze střední doby bronzové je uložena v Národním muzeu (bronzová dýka, jehlice, náramky, sekerka, keramická nádoba), část nálezů je nezvěstná. Mečík byl uložen z zámecké sbírce v Horšovském Týně. (Čujanová, 1968, 323; složka „Poběžovice“ uložena v archivu OZAV ZČM v Plzni)

Poběžovice II

Na poli severně od dvora sv. Jiří na jižním a jihozápadním svahu návrší byl sběrem v roce 1989 D. a J. Baštovými získán soubor milavečské keramiky z mladší doby bronzové. Do prostoru zmiňovaného dvora je lokalizována zaniklá ves Rokošín a od roku 1369 je zde doložen kostel. (Bašta – Baštová 1992, 111)

Poběžovice III

V jádře města při záchranném archeologickém výzkumu v roce 2000 při rekonstrukci zámku P. Břicháčkem byly v jižním křídle zámku nalezeny zlomky keramiky milavečské kultury. (Břicháček, 2000, Zpráva o záchranném výzkumu č.j. 46/2000, 4)

6. 8. k. ú. Šitboř

Šitboř I

V poloze „Buckelacker“, v lesíku jižně od vsi byl v roce 1935 nalezen na ppč. 218 depot bronzových předmětů, který tvořil hrot oštěpu, sekerky a zlomky bronzoviny. Depot byl uložen v nádobě kryté velkým quarcitovým kamenem a uložené v kamenné skříňce z quarcitových bloků. Dnes nezvěstný nález se datuje do mladší doby bronzové. (Kyticová, 1964, 538, 553, obr. 158 B.)

6.9. k. ú. Vlkanov

Vlkanov I

Na jihovýchodním svahu nad levým břehem Vlkanovského potoka, asi 1200 m východně od vsi byly v roce 1998 P. Břicháčkem prováděny povrchové sběry. Byly zde zjištěny koncentrace kamenů s několika desítkami blíže neurčených zlomků pravěké keramiky.

6. 10. k. ú. Zámělíč

Zámělíč I.

Na jižním svahu pole asi 1400 m východně od Poběžovic, jižně od železnice, byl v roce 1998 P. Břicháčkem prováděn povrchový sběr, při kterém bylo nalezeno několik desítek zlomků keramiky z období střední doby bronzové.

Zámělíč II.

Severně od vsi, po obou stranách silnice Zámělíč – Srby, cca 100 m od železniční zastávky bylo při průzkumu po upozornění Z. Karáska registrováno D. a J. Baštovými 9 – 12 mohyl, které byly všechny naorávané. Ze dvou mohyl byla sebrána pravěká keramika. (Bašta, Baštová, 1992, 170)

Zámělíč III

Jižně od silnice Zámělíč – Srby byly v roce 1999 prováděny P. Břicháčkem a M. Řezáčem povrchové sběry. Byl zde nalezen soubor keramiky z období pozdní doby bronzové. (Břicháček, Hlášení o nález z 10. 1. 2000, bez č.j.)

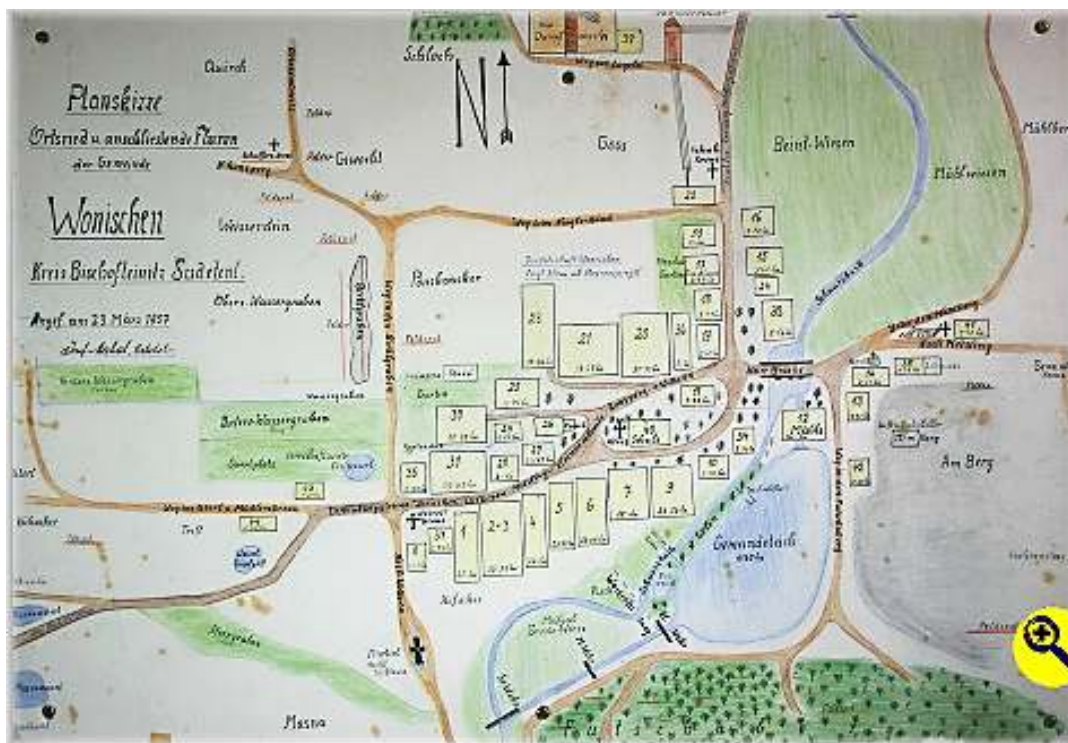
Zámělíč IV

Jižně od silnice Zámělíč – Meclov, byly v letech 1999 – 2000 po obou stranách bezejmenného přítoku potoka Pivoňky prováděny povrchové sběry P. Břicháčkem a M. Řezáčem. Byl zde nalezen soubor blíže neurčené pravěké keramiky. (Břicháček, Hlášení o nález z 10. 1. 2000, bez č.j.)

7. Metoda vlastního výzkumu

Formu povrchového sběru jsem zvolila pro svou práci proto, že je pro mne osobně v současných podmínkách jednou z nejeftivnějších nedestruktivních metod. A to, jak alespoň do určité míry běžným archeologickým postupem (hlavně pomocí typologie) alespoň rámcově datovat nově zjištěné lokality, jenž byly objeveny při mých terénních průzkumech. I přes transformační procesy, které působily na movité artefakty je možné poměrně dobře zjistit rozsah osídleného areálu či intenzitu osídlení na lokalitě. Vzhledem k transformačním vlivům je ale také třeba velmi opatrně hodnotit nalezený materiál a výsledky použít spíše k přiblížení určitého cíle, než je zcela dogmatizovat.

Názvy jednotlivých poloh v rámci katastru Ohnišťovice čerpány ze ZM 1:10 000, z historických plánů obce Ohnišťovice (CD-ROM Bischofteinitz) používaných především v meziválečném a poválečném období, nebo udány jako pracovní název polohy vzhledem k jejím geografickým okolnostem.

Plán obce Wonischen - Ohnišťovice a jejího okolí z března 1957 (CD-ROM Bischofteinitz)

Sběry na jednotlivých lokalitách byly prováděny nejprve zjišťovací formou, po pozitivním nálezů pak začal průzkum systematický. Při velké ploše dané polohy, byla dále rozdělena na jednotlivé polygony, které byly osbírány každý samostatně, aby byla zachována možnost vyhodnocení největší koncentrace nálezů v určitém místě a rozlišení případných jednotlivých sídlišť na poloze.

Na jednotlivých polohách byly autorčiny povrchové sběry prováděny od jara roku 2005 zhruba do konce roku 2008. Tento dlouhý časový úsek dal možnost opravdu detailně mnohdy i několikrát za toto období doslova prochodit zmiňované lokality a vzhledem k momentálním podmínkám (jak klimatickým tak zemědělským) volit jednotlivé polohy pro sběry. Všechny polohy se nacházejí na oraných polích, kde se střídají různé druhy osevů, tudíž jsou orané plochy obhospodařovány na různých místech v různý čas a různým způsobem. Naorávané objekty tedy neustále „obohacují“ ornici dalšími novými artefakty. To umožnilo průběžně a poměrně pravidelně tyto lokality navštěvovat a vždy v nejvhodnější dobu (nejlépe po orbě, uvláčení a prudším dešti) sběry ihned provádět. Ve většině případů šlo o sběr dvakrát do roka, před jarním vzrůstem osení a po podzimní orbě a zvláčení. Na některých polohách, kde nebyl ozim příliš vzrostlý, bylo možno sbírat i v období bezmrazé zimy.

Důležitým hlediskem je samozřejmě také dokonalá znalost mikroregionu, terénní průzkum nejen „osbírávaných“ oraných lokalit, ale i ostatních částí tohoto sídelního celku, třeba i pokrytých vegetací. Jen tak si lze udělat představu o sídelním areálu v mikroregionu jako celku a objektivně hodnotit získané poznatky nejen z povrchových sběrů.

Z důvodů potvrzení vytipovaných lokalit a dokumentace již zjištěných lokalit byl do práce zahrnut také letecký archeologický průzkum celého sledovaného území (viz kapitola 10. Letecká archeologie na horním toku Černého potoka)

8. Charakteristika lokalit na k. ú. Ohnišťovice, povrchové sběry, nálezové okolnosti a popis nálezů

Všechny polohy v této kapitole jsou lokalizovány GPS, popsány polohopisně, opatřeny mapkou (fotomapy Geodis – Brno), u každé je uveden popis jednotlivých polygonů a rozbor nálezů. Každá jednotlivá kapitola o lokalitě je ukončena pokusem o její rámcové časové zařazení.

8.1. Ohnišťovice – Meclov „U soutoku“ (Černého potoka a potoka Pivoňky)

GPS lokalizace:

SZ okraj lokality - 49°30'39.401"N, 12°51'18.993"E

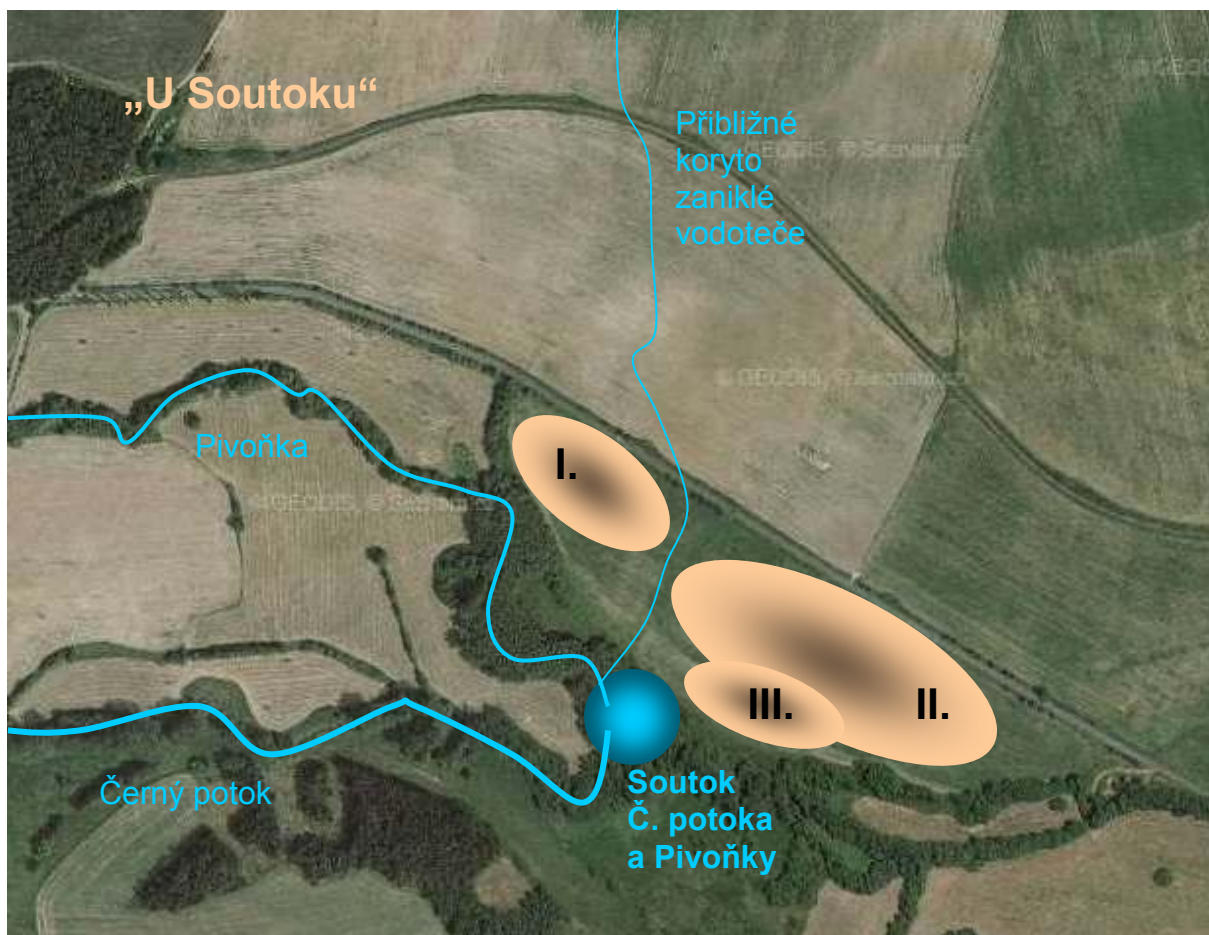
SV okraj lokality - 49°30'29.586"N, 12°51'45.134"E

JZ okraj lokality - 49°30'34.328"N, 12°51'21.403"E

JV okraj lokality - 49°30'29.508"N, 12°51'35.639"E

Poloha pracovníě nazvaná „U soutoku“ leží na rozhraní katastrů Ohnišťovice a Meclov mezi Černým potokem a silnicí Poběžovice – Meclov, na horní hraně jižního svahu nad potokem, na obdělávaném poli. Poloha se nachází asi 200 m východně od soutoku Černého potoka a potoka Pivoňky a cca 300 m západně od okraje obce Meclov v nadmořské výšce 388 – 400 metrů.

Polohu „U soutoku“ lze rozdělit na tři části. Polygony I – III. Od severu k jihu zhruba ve třetině protíná lokalitu zaniklá vodoteč, z leteckých fotografií a i v terénu však ještě patrná. Povrchové sběry byly prováděny jak na západním (polygon I.) tak i na východním (polygon II.) břehu této zaniklé vodoteče. Mnoho sběrového materiálu pochází z inundace (polygon III) – splachy pod hranou na jižním okraji lokality v blízkosti toku Černého potoka.

Mapa lokality s vyznačením ploch sběrů I. – III. a označením soutoku Černého potoka s Pivoňkou a zaniklé vodoteče

Povrchové sběry zde byly prováděny vedoucím oddělení OZAV ZČM v Plzni P. Břicháčkem a spolupracovníkem ZČM M. Řezáčem v březnu roku 2001.

Od dubna roku 2005 až do března roku 2008 zde byly sběry prováděny pracovníky MCH v Domažlicích P. Kauskem a J. Kauskovou.

Sběry se podařilo určit přibližný rozsah osídleného areálu, který se rozkládal nad terasovitou hranou nad potokem a podél potoka se táhnul po celé délce oraného pole. Místy i z naorávaných objektů zde bylo nalezeno množství pravěké, ale i raně středověké keramiky sídlištního charakteru.

Ze sběrů ZČM v Plzni (P. Břicháček, M. Řezáč)

Polygon I

Západně od zaniklé vodoteče.

Odtud pochází 282 atypických zlomků keramiky a 16 typických. Amforovité zásobníci náleží zlomek mírně rozevřeného hrdla s oblým okrajem a plastickou promačkávanou páskou (Tab.1/1). Plastická výzdoba je také zastoupena na jiném zlomku drobným výčnělkem (Tab. 1/2). Jeden zlomek se zbytkem ucha je svisle rýhován (Tab1/4). Drobným miskovitým tvarům odpovídá hned několik zlomků se zachovanými okraji (Tab.1/13 – 18). Jeden okraj náleží nejspíše koflíku (1/12). Tři zlomky s okraji jsou pravděpodobně části hrdel amfor (Tab. 2/12 – 14), jeden dovnitř zahnutý okraj náleží nejspíše malé misce (Tab. 2/15). Dva zlomky pocházejí z den.

Polygon III

Východně od zaniklé vodoteče - v inundaci.

Z pod terasovité hrany ze splachů ze sídliště pochází poměrně velký soubor pravěké keramiky čítající 429 atypických zlomků, 33 typických a jednu miniaturní nádobku.

Plastická promačkávaná páska je zastoupena na 7 zlomcích, z toho jedna „klasovitá (Tab. 3/17), 4 poměrně hodně omleté (Tab. 2/21,22,33 3/11) Dvě pásky drobnější s pravidelným drobným promačkáváním s otiskem nehtu (Tab. 24/23) z toho jedna pod okrajem (Tab. 2/24). Dále se objevují promačkávané otisky prstu s nehtovým vrypem bez plastické pásky (Tab. 3/8,10) Na jednom střepu se vyskytuje horizontální řádka malých poměrně nepravidelných vpichů (Tab. 2/18). Samozřejmě že je také zastoupena rytá výzdoba, a to jak svislé rýhy na výduti nádoby (Tab. 2/16,17), tak i horizontální rýha rozdělující dva promačkávané důlky (Tab. 3/8). Rytá linie se vyskytuje i na vnitřní stěně hlazené misky (Tab. 3/22) a to nejspíš jako torzo dvojitého rovnostranného trojúhelníku. Ze zahloubené výzdoby se také vyskytuje žlábkování a to ve formě horizontálních žlábků na plecích či hrdle

amfory nebo koflíku (Tab. 2/35, 3/7, 12) Z toho v jednom případě zdobeným ještě drobnými šikmými rýžkami – tzv. obrvením (Tab. 3/12). Okraje se vyskytují jak rovné zaoblené (2/19, 28, 3/29), tak dovnitř zahnuté okraje misek (Tab. 2/ 26, 31), také mírně ven vyhnuté z hrdel misek, amfor a amforek (Tab. 2/27, 3/1, 2, 3, 19). Nechybějí ani okraje esovité profilace (Tab. 3/9, 18). Objevuje se i jeden okraj velmi mělké malé misky (Tab. 2/20) a okraj z hrdla s ulomeným páskovým uchem (Tab. 2/25). Miniaturní nádoba zde nalezená je vyrobena z jemné velmi dobře vypálené hlíny bez větších kousků ostřiva s malou příměsí slídy ve střepu. Její tvar je dvojkónický, jedná se o malou napodobeninu amfory.

Sběry Chodského muzea v Domažlicích (P. Kausek, J. Kausková)

Polygon I.

Z horní hrany oraného pole pod silnicí západně od zaniklé vodoteče bylo v letech 2005 – 2008 sebráno poměrně velké množství keramiky a 2 ks baltského pazourku. 600 keramických zlomků je atypických a 54 typických, z toho 4 typické zlomky raně středověké a jeden keramický přeslen dvojkónického tvaru se svislou žlábkovou výzdobou (Tab. 1/38). Z úpravy povrchu je zastoupeno vodorovné prstování na hrdle amforovité zásobnice (Tab. 1/26). Z plastické výzdoby jsou zastoupeny různé druhy plastických promačkávaných pásek a to jak s kruhovými prstovými důlky bez otisku nehtu (Tab. 1/3, 16, 28), tak i s malými důlky oválnými (Tab. 1/9, 28, 31) plastická lišta bez promačkávání (Tab. 1/5), ale i promačkávání bez plastické lišty pod okrajem (Tab. 1/8, 32) a promačkávání bez plastické pásky na hrdle či těle nádoby (Tab. 1/7). Z plastické výzdoby je dále zastoupen pupkovitý výčnělek (Tab. 1/6) . Velmi malé důlky se objevují také na zlomku výdutě nádoby v horizontální řadě. Tento zlomek je ještě doplněn horizontální rytou linkou nad řádkou s důlky. Rytá linie se objevuje také na zlomku s třemi drobnými přeseknutími (Tab. 1/11).

Zahloubená výzdoba je zastoupena také žlábkováním. Objevuje se žlábkování vodorovné na hrdle či plecích nádoby (Tab. 1/24) a také se vyskytly žlábkované soustředné kruhy (Tab. 1/20).

Z okrajů se objevuje esovitě profilovaný (Tab. 1/25, 37), dále pak fasetovaný (Tab. 1/23), také jsou zastoupeny více i méně ven vyložené okraje mís a misek či hrdel amfor (Tab. 1/21, 22, 27, 2/3, 8) další jsou kyjovitě zesílené (Tab. 1/32, 33 - 35, rovně seříznuté (Tab. 1/8, 36, 2/2, 10), jednoduché zaoblené (Tab. 2/4, 5, 6, 9, 11) i dovnitř vklopené (Tab. 2/7, 10)

Polygon II.

Východně od zaniklé vodoteče, v prostoru pole pod silnicí až po hranu nad potokem byl sebrán malý soubor keramiky a jeden ks baltského pazourku. Atypických je 38 zlomků a typických 8. Mezi nimi se objevuje plastická páska s nehtovými vrypy s otiskem prstu (Tab. 3/5), jedenkrát zlomek z výdutě nádoby, který je pod nejširší částí výdutě zdoben malými vpichy v řádce (Tab. 3/23). Okraje jsou zastoupeny dvěma hrdly menších koflíků jedenkrát esovité profilace (Tab. 3/31) a jedenkrát mírně ven vyklopený (Tab. 3/24) a jedním rovně seříznutým okrajem misky (Tab. 3/6.).

Polygon III.

V inundaci, pod hranou sídliště, na jižním mírném svahu nad potokem bylo nalezeno 177 atypických zlomků keramiky a 23 typických. Z toho 4 zlomky den, jedno ucho a jeden zlomek cedníku (Tab. 4/1). Tento materiál pochází ze splachů ze sídliště nad teréní hranou. Třikrát se objevuje plastická páska s promačkáváním (Tab. 2/30, 34, 4/2), jednou nehtové vrypy s otiskem prstu bez lišty pravděpodobně na hrdle amfory (Tab. 2/29). Dvakrát se objevuje vodorovné žlábkování (Tab. 3/13, 15) hrdla a plecí tenkostěnné nádoby, jednou drobná řada vpichů na nejširší výduti menší nádobky (Tab. 3/14) a jedenkrát zlomek s malými důlky rozmístěnými ve dvou horizontálních linkách (Tab. 3/21). Objevuje se též plastický jazykovitý výčnělek nebo odlomené ucho na plecích nádoby (Tab. 4/3). Z okrajů se

objevuje jak esovitý, náležející pravděpodobně amforce (Tab. 3/25, 26), tak kyjovitý dovnitř obrácený (Tab. 3/27), z hrdla větší amfory či hrncovité nádoby pochází zaoblený ven vyhnutý okraj (Tab. 4/4), i drobnější ven vyhnutý jazykovitý okraj pravděpodobně misky či amfory (Tab. 3/4). Objevují se i jednoduše zaoblené dovnitř vtažené okraje (3/28, 4/6).

Datace lokality

Datace polohy „U soutoku“ se může opřít o mnoho typických zlomků, řadící lokalitu k polykulturním sídlištím. Západně i východně od zaniklé vodoteče můžeme sledovat podobný materiál z celkem čtyř kulturních období pravěku. Z období mohylové kultury střední doby bronzové bylo rozpoznáno 27 zlomků keramiky, milavečská kultura mladší doby bronzové je zastoupena 13 typickými zlomky, dále bylo rozpoznáno 15 zlomků nynické kultury pozdní doby bronzové a 30 zlomků z pozdně halštatského období (HaD)

Mohylovou kulturu střední doby bronzové charakterizují hlavně zlomky se svislými rytými liniemi a nebo svislými tenkými žlábků na výduti nádob (Tab. 1/4, 2/16, 17). Dalším častým prvkem na sídlištích mohylové kultury je výzdobný motiv vmačkávaných otisků prstů se zanecháním stopy po nehtu, budící dojem kávového zrna. (Tab. 2/29) . Tento výzdobný motiv se objevuje ale i na nádobách nynické kultury. Zdejší materiál mohylové kultury je vesměs méně kvalitně vypálen s přídavkem malých kousků (do 3 mm) křemenného ostřiva. Typické výzdobné prvky pro mohylovou kulturu jsou zde také zastoupeny

Milavečská kultura mladší doby bronzové je zde zastoupena hlavně ven vyloženými okrají amforovitých zásobnic (Tab. 1/21, 3/1, 2, 4) vodorovným prstováním hrdla (Tab. 1/26), materiálem s velkými kusy křemenného (zde až 8 mm) ostřiva a žlábkovanou výzdobou v podobě jak vodorovných žlábků plecí nádoby, která se objevuje jak v mladší fázi milavečské kultury, tak i v pozdní době bronzové) (Tab. 2/35), ale hlavně i soustřednými žlábkovými kruhy z výdutě nejspíš drobné amfory (Tab. 1/20).

Podélně hraněné okraje či některé přímo fasetované jsou dokladem osídlení polohy i v období halštatu B (Tab. 1/23). Pozdně bronzovou keramiku také představuje vodorovně žlábkovaná výzdoba ustupujícího hrdla amfory či esovitě profilovaný zlomek misky (Šaldová 1981, 130) (Tab. 1/24, 3/13, 15). Dalším faktorem je horizontální linie obrvení ještě umocněná vodorovným žlábkováním pravděpodobně hrdla či na plecích amfory (Tab. 3/12). Tato výzdoba byla také používána v mladším stupni milavečské kultury. Zajímavým pozdně bronzovým prvkem jsou též ovální prstové důlky s nehtovým vrypem ve dvou vodorovných liniích nad sebou na výduti nádoby (Tab. 3/10), které se v trochu odlišné formě vyskytují i v kultuře mohylové střední doby bronzové.

Keramiku z pozdně halštatského období zastupuje hlavně malý přeslen se svislými žlábkami, o průměru 2 cm a průměru otvoru 5 mm, podobný nález pochází z Černého vrchu u Svržna (Chytráček – Metlička 2004, tab. 134/2, str. 251). Dalším indikátorem halštatu D na této lokalitě je bezpochyby miniaturní nádobka (Tab. 3/16) a zlomek s plastickou páskou promačkávanou do tvaru klasu (Tab. 3/17).

8. 2. Ohnišťovice – „Studánka“

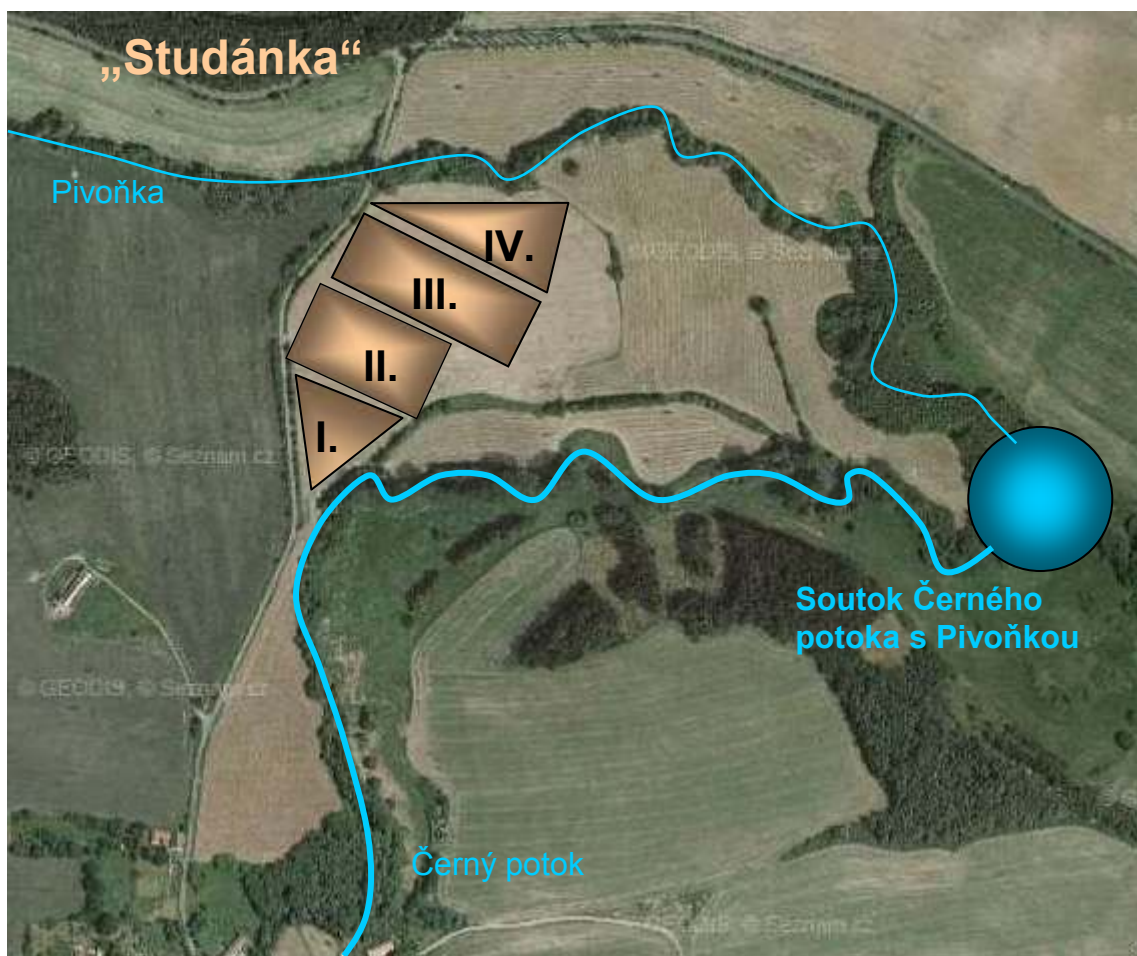
Poloha „Studánka“ se nachází na k. ú. Ohnišťovice, na oraném poli 390 – 397 metrů nad mořem, východně od silnice vedoucí z Ohnišťovic na sever ke křižovatce na Meclov nebo Poběžovice. Lokalita leží cca 500 m SSV od obce Ohnišťovice mezi potoky Pivoňka (na severním okraji lokality) a Černým potokem, protékající po jižním okraji této polohy. Lokalita je situována na plochem hřbetu návrší a na jeho jižním svahu západně od soutoku těchto dvou potoků.

GPS lokalizace:

J cíp lokality 49°30'35.104"N, 12°50'48.197"E

SZ okraj lokality 49°30'32.587"N, 12°50'53.877"E

SV okraj lokality 49°30'29.378"N, 12°50'48.548"E

Mapka lokality v poloze Studánka s vyznačenými polygony sběrů I. – IV.

Osídlení bylo zjištěno sběrem již před několika lety P. Břicháčkem (ZČM), který zde našel několik desítek atypických pravěkých zlomků keramiky a nemnoho atypických zlomků slovanského charakteru. Dalo by se předpokládat, že zde mohla být situována starší osada kladrubského kláštera, doložená k roku 1186 (i když v listině z 13. století), která byla v roce 1318 vysazena znovu a to v místech dnešní vsi Ohnišťovice (Břicháček – Metlička 1999, 262).

Dalšími povrchovými sběry J a P. Kauskových na lokalitě, v březnu roku 2005, bylo potvrzeno zjištění PhDr. Břicháčka a doplněno o časové zařazení této lokality jak v rámci pravěku, tak i raného středověku.

Lokalita byla pro pracovní účely rozdělena do čtyř polygonů.

Polygon I.

tvoří jižní cíp pole nad ohbím Černého potoka. Zde bylo získáno 78 atypických zlomků keramiky, 4 zlomky typické pro období pravěku a 4 ks mazanice. Také zde byly získány typické zlomky z raně středověkého období, pravděpodobně z 12. století. Jedná se o zlomky s výzdobou vlnice a s křížkovým přesekáváním. Ze zlomků typických pro pravěké období byly získány 4 okraje. Z toho jeden zlomek s vrypovou výzdobou (Tab. 4/9), jeden tenkostěnný zlomek z hrdla drobné nádoby s dvěma horizontálními řadami trojúhelníkových vpichů pod ven vytaženým okrajem (Tab. 4/10), třetí okraj je dovnitř vkloněný oblý patřící pravděpodobně větší misce (Tab. 4/11) a čtvrtý okraj pochází také z podobného tvaru nádoby jako třetí, jen je do špičky seříznutý (Tab. 4/12).

Polygon II

Na polygonu II. nebyl získán žádný typický zlomek, pouze 25 zlomků atypických a 6 ks mazanice.

Polygon III.

Sběry na plochem hřbetu návrší přinesly 73 zlomků atypických, 6 zl. typických, z toho jeden zlomek dna a 4 ks strusky neznámého původu. Z typických zlomků je zastoupeno pět okrajů. Dva okraje jsou dovnitř vtažené (Tab. 4/13, 15), ale i klasické mírně vyložené pocházející pravděpodobně z menších hlubších misek zaoblené kónické profilace (Tab. 4/14, 28, 29). Dále byly nalezeny 3 zlomky typické pro ranný středověk, jejichž rozbor ale není předmětem této práce.

Polygon IV

Tento úsek lokality je položen na severním svahu pole sklánějícím se k potoku Pivoňka. Dá se uvažovat o tom, že nálezy zde získané pocházejí ze splachů z horní plošiny návrší této polohy. Bylo zde nalezeno celkem 73 atypických zlomků a dva zlomky typické. Prvním je část užitkové nádoby s výzdobou plastické promačkávané pásky (Tab. 4/7) a druhým zlomkem je okraj s výzdobou jemně naznačených horizontálních žlábků s rytou výzdobou na spodní části zlomku. Tento okraj je seříznutý, mírně esovitě profilovaná, stěp velmi jemný, pocházející z tenkostěnné nádoby.

Datace lokality

Časové zařazení této lokality je tedy jasně dané v ranném středověku, a sběry z března 2005 také ukázaly, že pravěké osídlení této lokality náleží do pozdně halštatského období. Poukazuje na to jak vrypová výzdoba pod okrajem nejspíš miskovité nevelké nádoby (Tab. 4/9), tak dovnitř zatažené, velmi dobře tvrdě vypálené zlomky s oblými i mírně seříznutými okraji (Tab. 4/11 - 13, 15). Okraj shora plochý jemné esovité profilace se dá také datovat do HaD. Také tak plastická pásky, která je promačkávaná „klasovitě“ datuje tuto lokalitu do pozdního halštatu.

8. 3. Ohnišťovice – „Šířka“

U železniční zastávky Ohnišťovice

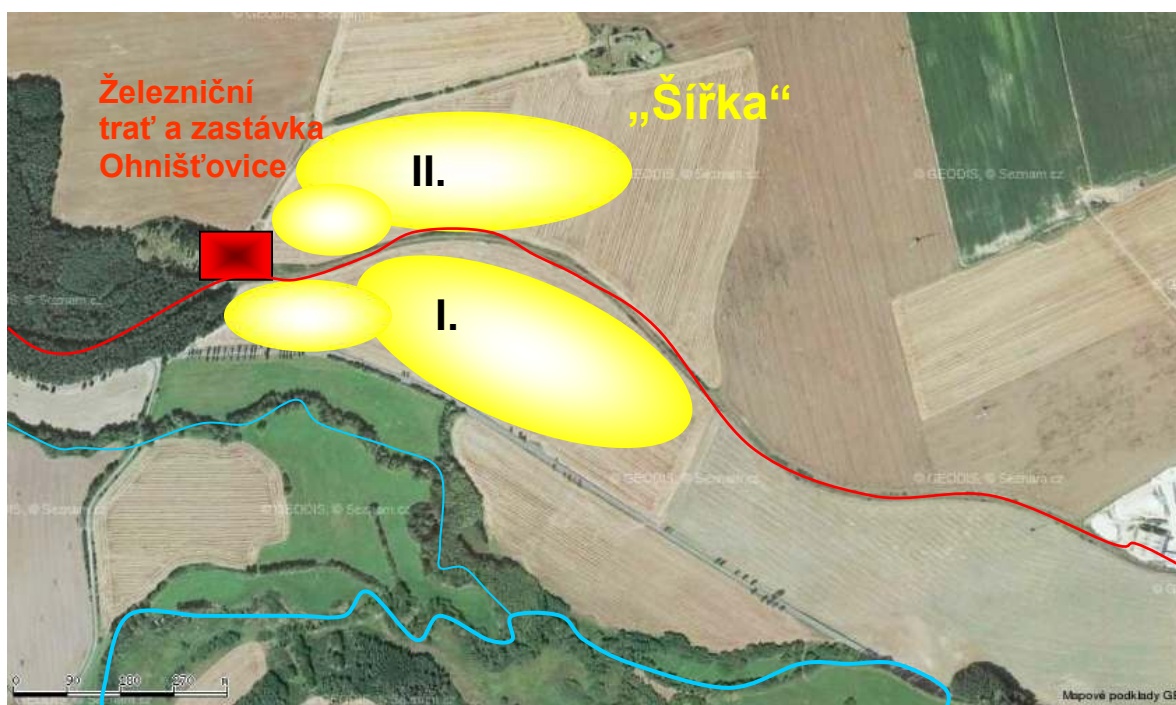
GPS lokalizace:

SZ okraj lokality 49°30'52.705"N, 12°51'2.992"E

JZ okraj lokality 49°30'53.739"N, 12°51'11.552"E

SV okraj lokality 49°30'44.736"N, 12°50'57.622"E

JV okraj lokality 49°30'44.082"N, 12°51'11.228"E

Mapka lokality v poloze „Šířka“ s vyznačením polygonů sběrů

Tato lokalita se nachází na sever asi 1,5 km od obce Ohnišťovice, cca 400 metrů nad mořem, na mírném svahu sklánějícím se k jihu, kde hraničí se silnicí Zámělíč – Meclov. Jižně pod silnicí se nachází louka v nivě Černého potoka. Silnice tvoří hranu nad nivou potoka a orané pole, na kterém se lokalita nachází je opět velmi vhodným prostředím pro pravěké osídlení s blízkostí vodního toku do 300 m a příznivými podmínkami využívající jižní prosluněný svah. Polohu Šířka rozděluje železniční trať Poběžovice – Horšovský Týn na dvě části, a to na první část, jižní – pod železniční zastávkou Ohnišťovice a na druhou část severní – nad železniční zastávkou.

Lokalita byla objevena v březnu roku 2001 P. Břicháčkem a M. Řezáčem, kteří zde prováděli povrchové sběry v rozsahu spodní části, tj. jižně od železniční trati na celém poli mezi železniční tratí a silnicí Zámělíč – Meclov. Vlastní povrchové sběry autorky zde byly zahájeny v roce 2005 a potvrdily dřívější zjištění o osídlení této lokality v období pravěku. Autorčiny sběry byly ještě rozšířeny na pole nad železniční trať, severně od již objevené

lokality. Zde byla učiněna také pozitivní zjištění, i když v mnohem menší míře než v jižní části a četnost nálezů zde byla mnohem řidší. Největší hustota zlomků keramiky byla v jihozápadní části polohy.

Polygon I

V části polohy Šířka jižně pod železniční zastávkou Ohnišťovice byly prováděny sběry P. Břicháčkem a M. Řezáčem, jak už bylo výše uvedeno. Materiál z těchto akcí bohužel nebyl pro tuto práci zapůjčen, ale dle ústního sdělení P. Břicháčka se jednalo o velké množství pravěké keramiky.

Při autorčiných povrchových sběrech zde bylo získáno 221 atypických zlomků keramiky a 8 zlomků typických z toho 2 zlomky okrajů raně středověké. Keramické zlomky byly ve velkém množství velkých rozměrů z velkých zásobnicových nádob sídlištního charakteru.

Na jednom ze zlomků se objevuje plastická páska bez promačkávaných důlků (Tab. 4/17), rytá výzdoba je zastoupena svislými jemnými rýhami vyplněnými drobnými krátkými rýžkami (Tab. 4/16). Z okrajů se vyskytl široký ovalený pocházející pravděpodobně z velké ploché mísy (Tab. 4/18). Dalšími zlomky jsou svrchu zploštělé okraje (Tab. 4/19, 20) a dovnitř vtažený okraj (Tab. 4/21).

Polygon II

Na poli severně nad železniční zastávkou Ohnišťovice bylo nalezeno 10 atypických zlomků pravěkého charakteru a 1 ks skelné strusky.

Datace lokality

Nálezy P. Břicháčka a M. Řezáče dle jejich ústního sdělení datují tuto lokalitu do časně mohylového horizontu střední doby bronzové. Nálezy z povrchových sběrů autorky tuto tezi potvrzují.

Pro dataci této lokality je nejdůležitější zlomek pravděpodobně pocházející z amfory s rytou výzdobou vyplněnou drobnými rýžkami. Tato výzdoba je typická pro mohylovou kulturu doby bronzové (analogie např. APČ 5, Obr.

6, st. 99) Dataci ještě podpoří tvary okrajů nádob v mohylové kultuře se hojně vyskytující (Tab. 4/18 – 21).

8. 4. Ohnišťovice – „ U cihelny“

GPS lokalizace:

49°30'24.977"N, 12°50'38.297"E

49°30'22.615"N, 12°50'43.623"E

49°30'36.607"N, 12°50'45.445"E

49°30'38.804"N, 12°50'29.533"E

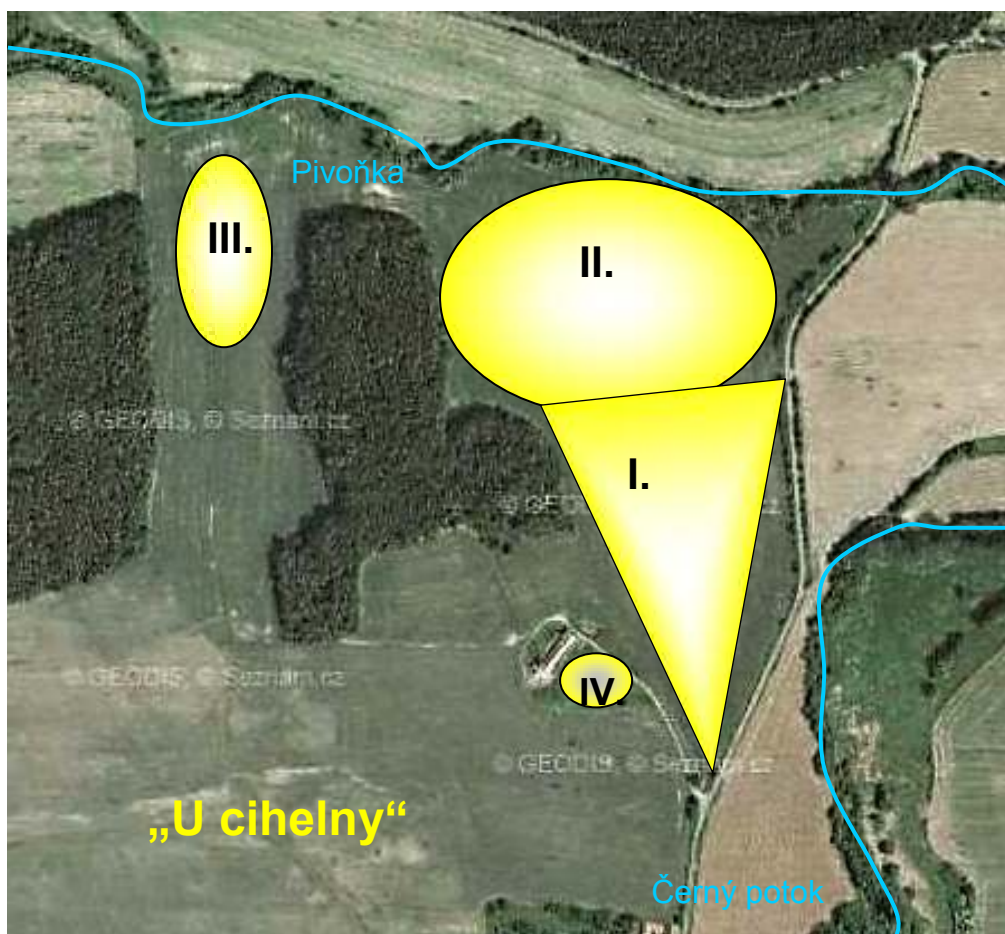
49°30'39.509"N, 12°50'22.191"E

49°30'28.126"N, 12°50'21.35"E

Tato poloha nese pomístní název podle blízkosti zaniklé cihelny SZ od této lokality. Jedná se o orané pole položené 397 – 410 metrů nad mořem na velmi mírném svahu sklánějícím se k jihovýchodu. Jihovýchodně od této polohy, ve vzdálenosti přibližně 200 – 350 m protéká Černý potok a na východě tvoří hranici lokality potok Pivoňka. Ve dvou třetinách délky lokality ji protínají dráty el. vedení, od kterých se k severu sklání mírný svah k Pivoňce.

JZ od polohy se nachází zaniklý vepřín. JV pod vepřínem je obhospodařováno menší políčko, na kterém se také dají provádět povrchové sběry. Toto políčko bude hodnoceno v rámci lokality „U cihelny“ jako polygon IV. SZ hranici polohy tvoří les, který obklopuje výše zmíněnou zaniklou cihelnu. Západně od zmiňovaného lesa je k dispozici pro sběry ještě pruh pole, jehož svah se však sklání k severu. Často bývá předpokládáno, že na takovýchto poměrně prudkých stinných svazích obrácených k severu, kde i v zimě leží dlouho sníh a slunce sem svítí jen krátkou část dne, se většinou pravěké osídlení nevyskytovalo. Omyl je však

pravdou, i v tomto místě bylo zaznamenáno pravěké osídlení nálezy několika zlomků keramiky (Polygon III).

mapka lokality v poloze „U cihelny“ s vyznačenými polygony sběrů

Lokalita v poloze „U cihelny“ byla objevena v roce 2005 a hned toho roku tam byly zahájeny systematické povrchové sběry, které byly prováděny od května roku 2005 až do roku 2008. Největší koncentrace keramiky byla ve střední části pole na mírném jižním svahu jihovýchodně od zaniklé cihelny. Tato část lokality navazuje na jižní cíp polohy Studánka, mohlo se tedy jednat o jedno současné sídliště.

Polygon I

Tuto část tvoří jižní cíp pole plus pruh pole východně od lesa se zaniklou cihelnou . Největší koncentrace nálezů byla právě v severní polovině tohoto

polygonu. Tato lokalita bezpochyby navazuje na lokalitu v poloze „Studánka“, zde přímo souvisí s jejím polygonem I. – jižním cípem pole nad ohbím Černého potoka. Na polygonu I v poloze „U cihelny“ bylo v průběhu čtyř let sebráno 1 225 zlomků. Z tohoto obrovského množství bylo typických jen 63 zlomků, ze kterých je 18 den a 2 pásková ouška. Byla zde nalezena také štípaná industrie, podle ústní konzultace s PhDr. P. Břicháčkem v jednom případě křemen, další kus je surovinou pravděpodobně šedý rohovec, třetí kus hnědě okrové barvy s pruhy by mohl pocházet z deskovitého rohovce a poslední ks – malý úštěp (Tab. 5/42) – může být materiálově řazen k šedému bavorskému rohovci.

Z plastické výzdoby se našlo několik druhů zástupců. Plastická páska je zastoupena 8 zlomky. V jednom případě jde o hladkou pásku s oblým průřezem (Tab. 5/26). Ve třech případech se jedná o promačkávané pásky s velkými otlaky prstů (Tab. 5/10, 7/1, 2) a z toho v jednom případě s velmi zřetelným otiskem nehtu uvnitř důlku (Tab. 7/1). Objevuje se také drobnější plastická páska s promačkávanými důlky (Tab. 4/24, 5/15, 25). V jednom případě se také vyskytuje plastická páska, která místo promačkávaných důlků má plastické pupky (Tab. 4/27). Důlky se objevují také na okrajích, a to ve dvou případech (Tab. 5/1, 2). Promačkávání je také zastoupeno na dvou stěnách nádob a to jednou 0,5 cm pod dovnitř klopeným okrajem (Tab. 5/20) a jednou na výdutí (Tab. 4/23). Plastická výzdoba je dále zastoupena pupkem na stěně nádoby (Tab. 5/4) a výčnělkem pod okrajem (Tab. 5/24). Zahloubená výzdoba se projevuje hlavně žlábkováním, které je nejmarkantněji přítomno na jemném tenkostěnném zlomku pocházející z ustupujícího hrdla amfory (Tab. 5/18), dále se projevuje ve formě dvou horizontálních žlábků s mezerou mezi sebou na jiném jemně hlazeném zlomku (Tab. 5/9) a na jiném jemném tenkostěnném zlomku se pojí horizontální žlábek s horizontální linkou obrvení (Tab. 5/8). Rytá linie různé síly je zastoupena pěti zlomky. z toho jedenkrát je linie horizontální pod okrajem (Tab. 5/33) a dvakrát na výdutí nádoby (Tab. 4/22, 5/11). V jednom případě je svazek svislých rýh pravděpodobně na spodní části výdutí

nádoby (Tab. 4/26). Z okrajů jsou zastoupeny rovné, oblé, pocházející z hrdel amfor, misek či hrnců (Tab. 5/6, 13, 21, 30) Dalším typem okrajů, užívaných většinou na mísách, je ven vyložený (Tab. 4/25 5/3, 5, 7, 16), dalším je mírně ven vyhnutý (Tab. 5/27, 28, 29), šikmo seříznutý (Tab. 5/14, 19, 22, 31, 32 34) Rovně seříznutý (Tab. 5/41), dovnitř vklopený oblý (Tab. 5/23, 39), dovnitř vklopený zevnitř seříznutý (Tab. 5/20, 40). Jedno z den bylo omfalicky prohnuté, pocházející pravděpodobně z mělčí misky (Tab. 5/38)

Polygon II

Druhý polygon je umístěn na severní polovině lokality. Tvoří jej část vrcholové plošiny a jemný svah ubíhající k severu k pravému břehu potoka Pivoňky. S tímto polygonem je dozajista ve vztahu také polygon III. a IV. v poloze „Studánka“. Hranici mezi polygony těchto dvou lokalit tvoří pouze silnice.

Na polygonu II „U cihelny bylo sběry získáno celkem 263 zlomků, z toho 250 zlomků atypických, 11 zlomků typických pravěkého charakteru a 2 zlomky raně středověké.

Typické zlomky jsou zdobeny plasticky – ven vyložený okraj hrdla velké zásobnicové amfory s přesekáváním (Tab. 4/25). Rytá linie je zastoupena dvěma zlomky. V prvním případě se jedná o horizontální linku na těle nádoby (Tab. 5/11) a v druhém případě o dvě šikmé rýhy na oblé výduti nádoby, tvořící náznak trojúhelníku (Tab. 7/3). Okraje jsou zastoupeny jak ven vyloženými jedinci z větších užitkových nádob (Tab. 4/25, 5/7, 7/5), tak oblými rovnými (Tab. 5/13, 35), dále je zastoupen okraj kyjovitý (Tab. 5/37), okraje vklopené, vklopený oblý (Tab. 5/36) a vklopený hraněný (Tab. 7/4). Posledním vyskytujícím se typem okraje v tomto polygonu je fasetovaný okraj hrdla nádoby (Tab. 5/12).

Polygon III

Na tomto polygonu byly sběry prováděny pouze dvakrát, a to v letech 2006 a 2007. V Prvním roce zůstala zjištění negativní, při druhém pokusu na jaře roku 2007 se však podařilo sebrat 5 atypických zlomků keramiky pravěkého charakteru, 5 ks blíže neurčité strusky a 1 ks baltského pazourku.

Polygon IV

Orané políčko JV pod bývalým vepřínem odděluje od polygonu I. pouze polní cesta, tudíž tento polygon úzce souvisí s polygonem I a je součástí tohoto naleziště. Bylo zde sebráno pouze 15 atypických zlomků převážně pravěkého charakteru.

Datace lokality

Datování lokality „U cihelny“ se může opírat o mnoho typických zlomků. Zařazení lokality do určitého období není vzhledem k četnosti typických zlomků náročné. Za mohylové prvky můžeme pokládat pouze dva zlomky nalezené na polygonu I a to svisle rýhovaný spodek nádoby a plastickou pásku s pupky (Tab. 4/26, 27). Tato výzdoba se však vyskytuje také v následujícím stupni mladší doby bronzové, tudíž s jistotou řadit tuto lokalitu k sídlištím mohylové kultury nemůžeme.

Milavečská kultura mladší doby bronzové se zde však projevuje velmi zřetelně. Typizuje ji jak několik ven vyložených mohutných okrajů v jednom případě se svislým přesekáváním (Tab. 4/25) a i výzdobou s důlky na okraji (Tab. 5/1).

Pozdní dobu bronzovou zde charakterizuje hlavně část ústupkovitého hrdla amfory se žlábkovanou výzdobou a obrvením (Tab. 5/8) a také fasetovaný okraj poměrně tenkostěnné nádoby (Tab. 5/12). Vodorovná žlábkovaná výzdoba může patřit jak období halštatu A, tak i HaB (Tab. 5/9, 18).

Do halštatu stupně D bychom mohli zařadit omfalické dno, které však může spadat i do pozdní doby bronzové (Tab. 5/38). Typickým pozdně

halštatským prvkem by se dal jmenovat vklopený okraj zevnitř seříznutý (Tab. 5/40).

Časové zařazení štípané industrie je jen velmi rámcové, konzultované s PhDr. Břicháčkem. Pro detailnější rozbor kamenné industrie by bylo zajisté potřeba odborné analýzy suroviny. Křemen a šedý matný rohovec jsou velmi hrubě a ledabyle opracovány, mohli bychom je zařadit do mladší doby bronzové, kdy se ještě hrubě opracovaná industrie tohoto typu používala. Okrový deskovitý rohovec - zbytek jádra s kůrou a malý úštěp pravděpodobně z bavorského rohovce se bez detailní analýzy časově zařadit nedají. Malý kus baltského pazourku nalezeném na polygonu III. je pozůstatek vyvážení této suroviny jako odpadu z drtíren živce (viz kapitola 11).

8. 5. Ohnišťovice – „Weissestein“

„Kochačka“

GPS lokalizace:

49°30'16.246"N, 12°50'14.662"E

49°30'12.171"N, 12°50'21.903"E

49°30'18.643"N, 12°50'32.061"E

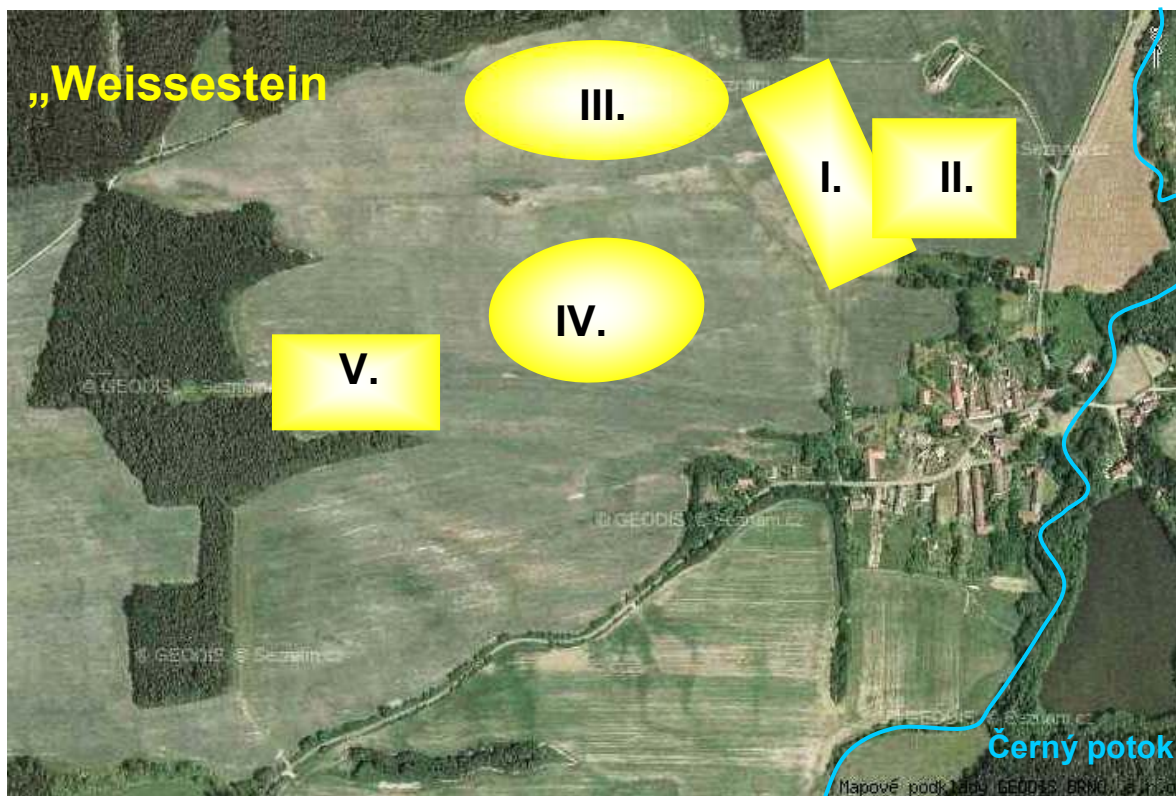
49°30'25.046"N, 12°50'28.1"E

49°30'19.165"N, 12°50'39.199"E

49°30'22.826"N, 12°50'37.547"E

49°30'27.215"N, 12°50'19.351"E

Tato poloha se rozkládá na SZ od obce Ohnišťovice asi 500 m od Černého potoka. Ale dle prvního josefského vojenského mapování protéká touto lokalitou bezejmenná vodoteč, v dnešní době zemědělskými zásahy minulého století již nenávratně zaniklá, která ústila do Černého potoka jako levobřežní přítok v místech dnešní obce.

Mapka lokality s vyznačením polygonů sběrů na lokalitě v poloze „Weissestein“

Zajímavou a úsměvnou vsuvkou může být současný „ohnišřovický lidový“ název této polohy. Říká se jí mezi lidmi „Kochačka“ jelikož se odtud můžete kochat nádherným výhledem na Šumavu (Velký a malý Ostrý, Javor aj.) a navíc ve vsi žije několik generací rodiny „Kochů“, kteří mají k této poloze obrácen výhled z oken chalupy. Jinak oficiálně byla poloha pojmenována „Weissestein“ (dle plánů obce z CD- ROMU Bischofteinitz), neboli „Bílý kámen“, leží v nadmořské výšce 422 – 449 m. Svůj název nese jistě dle svého využití – na severní hranici lokality i přímo vprostřed pole můžeme do dneška vidět pozůstatky po těžbě bílého živce a slídy ve formě hlubokých rozvětvených štol a propadlých těžebních komor.

Západní hranicí lokality je opět les, východní stranu tvoří svah svažující se prudce k východu při poslední parcele intravilánu obce, k silnici vedoucí z Ohnišřovic. Nálezy z tohoto prudkého svahu jsou bezpochyby splachy z horní hrany lokality. Můžeme je však považovat za sporný doklad pravěkého osídlení vzhledem k tomu, že přibližně v místech jejich největší

koncentrace byly zaváženy po polovině minulého století úvozové cesty vedoucí ze Záměličce do Ohnišťovic. Materiál použitý k zavážení cest byl částečně odpadem z drtíren živce v Meclově (viz níže v kapitole 11.) a částečně byl brán neznámo kde, tudíž je možná i příměs pravěkých střepů druhotně přemístěných zavážkami brané z jiné lokality.

Polygon I

První polygon této lokality se nachází na terénní hraně a plošině za ní. Hrana probíhá mezi lesem se zaniklou cihelnou a rohem poslední parcely intravilánu obce Ohnišťovice. Na této plošině bylo nalezeno 215 atypických zlomků keramiky, 7 zlomků raně středověkých (2 dna, 4 okraje, 1 poklička) a 6 zlomků pravěkých. Dále bylo získáno 8 kusů mazanice.

Ze zlomků pravěkých je dvakrát zastoupena mohutná promačkávaná plastická páska (Tab. 6/1, 2) a čtyři druhy okrajů. Je zastoupen okraj jednoduchý oblý (Tab. 6/4), dále okraj kyjovitý pocházející z nádoby větší velikosti (Tab. 6/3), okraj ven vyložený, patřící bezpochyby větší míse (Tab. 6/5) a okraj ven vyložený ovalený (Tab. 6/6).

Polygon II

Polygon II je vlastně splachová plocha pod hranou, kde je umístěn polygon I. Plocha polygonu II se táhne od terénní hrany východně dolů podél poslední parcely intravilánu obce. Bylo zde nalezeno 222 atypických zlomků keramiky, pouze jeden zlomek typický, dva raně středověké, 3 kusy mazanice a 3 kusy blíže neurčené strusky.

Typický zlomek je pravěkého charakteru, klasický mírně ven vykloněný oblý okraj hrdla pravděpodobně amfory, tloušťka střepu 1 cm (Tab. 6/7).

Polygon III

Tento úsek polohy Weissstein se rozkládá v severní části lokality, pod lesem ohraničující lokalitu ze severu. Bylo zde nalezeno celkem 19 atypických střepů a jeden kus blíže neurčené strusky. Dále se zde nachází

velké množství železité horniny a také mnoho pazourků, omletých do tvaru oblázků, o jejichž interpretaci pojednává kapitola 11.

Polygon IV

Tento polygon se rozkládá zhruba vprostřed pole mezi výběžkem lesa na západě, lesem s pozůstatky těžby na severu, výraznou terénní hranou na východě a silnicí z Ohnišřovic na jihu.

Bylo zde nalezeno 6 atypických zlomků pravěkého charakteru a 5 zlomků raně středověkého charakteru.

Polygon V

V místech polygonu V. se nachází cíp vybíhajícího lesa, kudy vedla zaniklá polní cesta. Severně asi 15 - 20 m nad touto zaniklou cestou bylo nalezeno 6 atypických zlomků keramiky pravěkého charakteru a jeden zlomek typický. Byl to okraj jemně ven vyhnutý síly střepu 12 mm (Tab. 6/10).

Jižně asi 5 m pod touto zaniklou cestou byly nalezeny 4 zlomky keramiky pravěkého charakteru a omletý zlomek pravděpodobně tkalcovského závaží velmi špatného výpalu (Tab. 6/11).

Datace lokality

Lokalita v poloze Weissestein je velmi rozsáhlá a nalezeným sběrovým materiálem nelze dost dobře tuto obrovskou plochu s jistotou datovat. Lze jen říci, že typické zlomky zde nalezené ale také atypické velké kusy užitkových nádob ve splachovém polygonu II. se dají zařadit do mladší doby bronzové. Otázkou je ovšem vypovídající hodnota polygonů I. – III, které mohly být kontaminovány pravěkými nálezy keramiky zavážkami starých polních cest. Nález omletého zlomku závaží by však mohl dataci potvrzovat.

8. 6. Ohnišťovice „Föhraacker“

„Pod Obecním lesem“

GPS lokalizace:

49°30'8.767"N, 12°49'28.15"E

49°30'8.644"N, 12°49'37.156"E

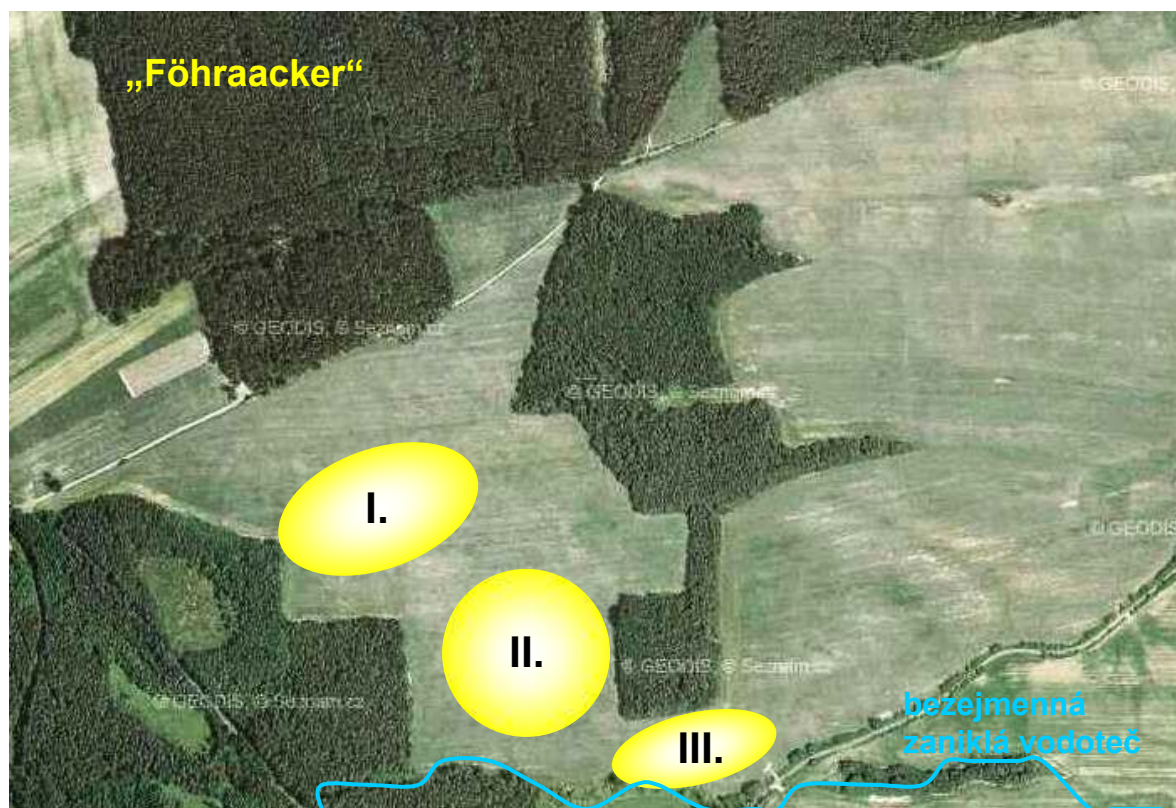
49°30'3.719"N, 12°49'37.026"E

49°30'4.168"N, 12°49'47.1"E

49°30'4.168"N, 12°49'47.1"E

49°29'57.689"N, 12°49'55.641"E

49°29'59.988"N, 12°49'55.639"E

Mapka lokality s vyznačením sběrů na lokalitě v poloze Föhraacker

Poloha Föhraacker byla pojmenována také podle historických plánů obce Ohnišťovice. Tyto názvy jsou přenesená jména tehdejších vlastníků zemědělské půdy na těchto pozemcích, která byla používána v období meziválečném (CD ROM Bischofteinitz). Jedná se o souvislou lokalitu na

sever od polohy Keilacker, jejíž jižní hranici tvoří zaniklá úvozová cesta a západní hranici les Masna. Jedná se o jižní svah vzdálený od Černého potoka cca 1200 - 1400 m. Na jižní hranici však ohraničený již výše zmiňovanou bezejmennou zregulovanou vodotečí do Černého potoka ústící. Doklady osídlení této polohy v pravěku tvoří tak jako všude jinde zlomky keramiky, které zde však nejsou nijak hojné. Je to možná částečně i tím, že lokalita byla zkoumána pouze ve dvou po sobě následujících sezónách a to od jara 2007 do února roku 2008.

Polygon I

Tento polygon leží na jižním svahu pod „Obecním lesem“ na výrazné terase ve směru V – Z 440 metrů nad mořem. Bylo zde nalezeno 20 atypických zlomků keramiky pravěkého charakteru a jeden raně středověký okraj.

Polygon II

Na jižním svahu mezi lesy na západním i východním okraji polygonu II a na dolní plošince tohoto polygonu bylo nalezeno 6 atypických zlomků pravěké keramiky a 10 kusů mazanice.

Polygon III

Jižně pod výběžkem lesa a severně od zaniklé cesty a vodoteče, severozápadně cca 20 m od silnice Ohnišťovice – křižovatka na Poběžovice, Otov a Vlkanov se nachází třetí polygon lokality v poloze Föhraacker. Zde bylo nalezeno 41 atypických zlomků keramiky, 4 typické zlomky z raného středověku a 3 dna, jeden okraj a jedna plastická promačkávaná páska z období pravěku. Okraj je esovitě profilovaný, slabě vklopený dovnitř. Patří pravděpodobně hrdlu amfory (Tab. 6/9). Plastická páska na výduti nádoby je s pravidelnými promačkávanými prstovými důlky se slabě zřetelným otiskem nehtu (Tab. 6/8).

Datace lokality

Podkladů pro datování této lokality máme k dispozici velmi málo a je ještě otázkou dalšího výzkumu, zda se podaří získat více datovacího materiálu. V současnosti můžeme s nejistotou říci, že poloha byla osídlena nebo navštívena v období mladší až pozdní doby bronzové. Poukazují na to oba dva typické zlomky získané v polygonu III., a to esovitě profilovaný okraj amfory i plastická promačkávaná páska. Okraj může být zařazen do HaA – HaB ale plastická páska by se dala datovat i hlouběji, už snad do střední doby bronzové až do pozdní doby bronzové.

8. 7. Ohnišťovice – „Keilacker“

„U křižovatky Poběžovice, Ohnišťovice, Otov, Vlkanov

GPS lokalizace:

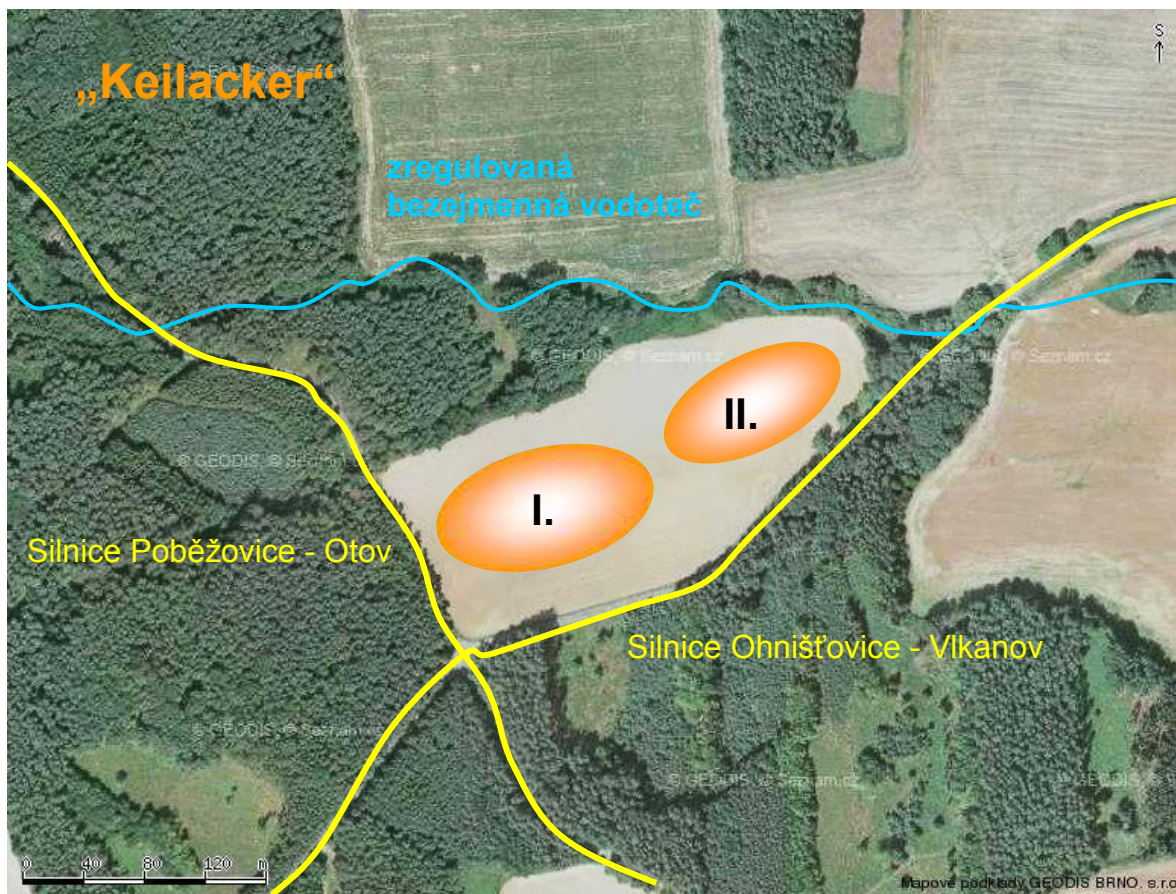
49°29'52.99"N, 12°49'39.067"E

49°29'50.419"N, 12°49'40.996"E

49°29'54.04"N, 12°49'51.004"E

49°29'56.424"N, 12°49'50.376"E

Lokalita v poloze Keilacker leží na oraném poli v nadmořské výšce 417 – 425 metrů SSV u křižovatky Poběžovice, Ohnišťovice, Otov, Vlkanov asi 1,5 km od obce Ohnišťovice. Jedná se o rovinatou polohu velice mírně se sklánějící k SV, od Černého potoka vzdálenou cca 1 200 metrů. Jižní a západní hranici lokality tvoří silnice a severní hranici tvoří zaniklá úvozová cesta. Na východním okraji polohy je zaniklý rybníček s přítokem ze zregulované bezejmenné vodoteče, která před svou regulací pokračovala dál východně přes tzv. Býčí rokli v poloze Masna a vlévala se do Černého potoka.

Mapka lokality v poloze „Keilacker“ s vyznačením polygonů sběrů.

Na této lokalitě byly prováděny povrchové sběry ve dvou následujících sezónách na podzim roku 2005 a na jaře roku 2006 a mezi získaným keramickým materiálem se hojně vyskytovaly kusy železité horniny, které jsou v této oblasti častým jevem (dle ústního sdělení geologa PhDr. Špačka).

Polygon I

Západní část pole byla povrchovými sběry zkoumána v roce 2006. Bylo zde nalezeno 12 atypických zlomků z toho pouze 2 zlomky pravěkého charakteru a 9 ks železité horniny.

Polygon II

Východní polygon byl osbírován v roce 2005. Byl zde nalezen pouhý jeden atypický zlomek keramiky pravěkého charakteru a 9 kusů železité horniny.

Datace lokality

Datování lokality v této poloze je bezpředmětné, protože se v podstatě o pravěkou lokalitu nejedná. Celkem 13 atypických zlomků nalezených v této poloze nemůže vypovídat o minulém osídlení, může pouze naznačit jakousi aktivitu v těchto místech v období pravěku, podle materiálu keramických zlomků nejspíše z období doby bronzové.

8. 8. Ohnišťovice – „Masna“

GPS lokalizace:

49°30'6.387"N, 12°50'24.346"E

49°30'6.556"N, 12°50'29.908"E

49°29'56.552"N, 12°50'28.359"E

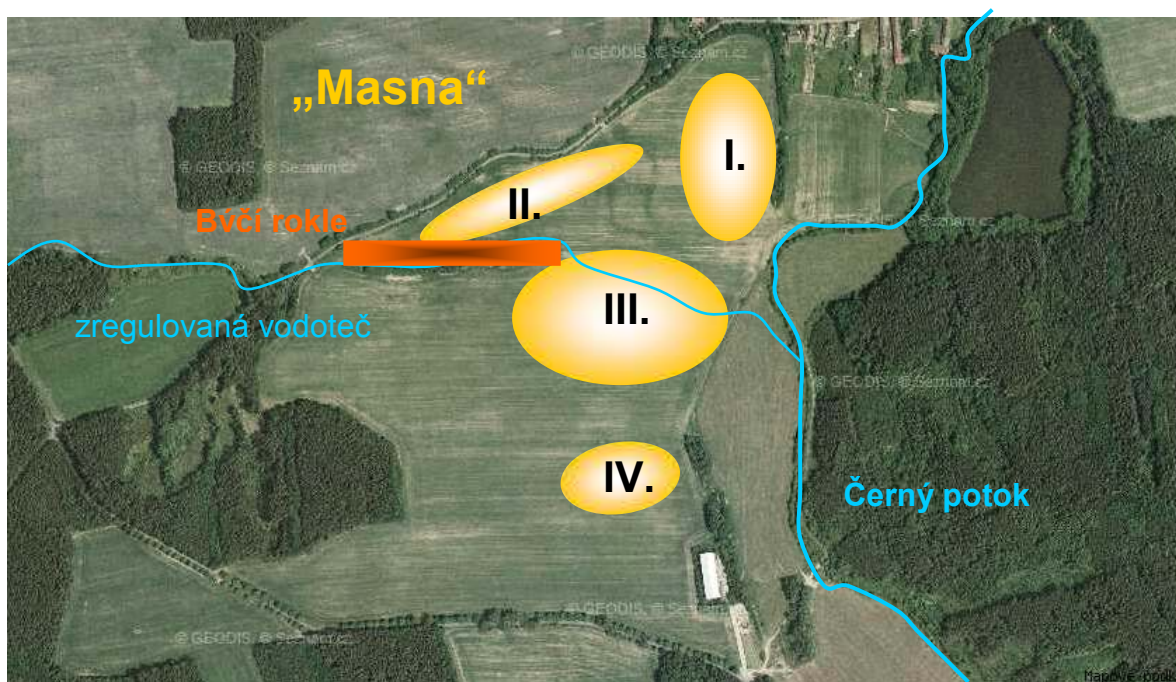
49°29'51.301"N, 12°50'24.613"E

49°29'50.268"N, 12°50'14.415"E

49°29'56.969"N, 12°50'12.529"E

49°29'59.751"N, 12°50'8.925"E

Poloha Masna nese svůj název opět dle plánů obce Ohnišťovice (CD ROM Bischofteinitz), i když v současnosti je na základní mapě 1: 10000 označen jako Masna poměrně rozsáhlý lesní komplex přiléhající k tomuto oranému poli ze západu, rozprostírající se v okolí křižovatky Poběžovice – Ohnišťovice – Otov – Vlkanov.

Mapka s vyznačením sběrů v jednotlivých polygonech lokality v poloze Masna

Nově objevená lokalita s pravěkým osídlením v poloze Masna se rozkládá na jihovýchodně orientovaném mírném svahu, sklánějícím se k Černému potoku a protnutého zregulovanou zaniklou vodotečí. Od západní hranice polohy směrem k východu se táhne zalesněný zbytek koryta zaniklého potoka zvaný jako „Stiergraben“ - „Býčí rokle“, z něhož pokračuje průběh zaniklé vodoteče dál na východ kde se vlévala do Černého potoka. Povrchové sběry zde byly prováděny od jara 2006 do jara roku 2008. Po obou březích zaniklého potoka se rozkládá pravěké, ale i raně středověké sídliště s poměrně velkou koncentrací keramických zlomků, ale i nálezy raně středověkých přeslenů. Osídlení bylo na této poloze zjištěno také v její severovýchodní části. To je však zajisté pokračování sídliště na poloze „Hofacker.“ Drobné zlomky keramiky byly také zjištěny v západní části polohy Masna, na sever od Býčí rokle. Díky těmto zjištěním bychom mohli polohu rozdělit určitě na tři části a to jak na sídliště při zaniklé vodoteči, tak na osídlení na svazích nad jejími břehy, tak i na pokračování jiného sídliště ve výše zmiňované poloze „Hofacker“.

Za hranicí katastru Ohnišovice, již na katastru Otov bylo ještě na podzim rok 2007 zjištěno po orbě další číst osídlení této polohy – polygon IV.

Polygon I

Polygon I se rozprostírá na severovýchodní části lokality a pravděpodobně se jedná o pokračování osídlení na poloze Hofacker. Četnost nálezů na tomto polygonu směrem západním řídne, nejčetnější byly nálezy u samé hranice se zaniklou úvozovou cestou oddělující polohy Masna a Hofacker.

Ve třech následujících sezonách zde bylo nalezeno 98 atypických zlomků keramiky, 5 kusů mazanice, 1 kus skelné strusky a 1 skleněný přeslen čiré barvy, bábovkovitého tvaru.

Polygon II

Severně od „Stiergraben“ – Býčí rokle v západní části lokality při silnici Ohnišťovice – křižovatka Otov, Vikanov Poběžovice, bylo nalezeno celkem 55 atypických zlomků převážně pravěkého charakteru, jeden typický zlomek raně středověký a dva kusy mazanice.

Polygon III

Zregulovaná vodoteč, která protéká „Býčí roklí“ a dále je svedena pod zem a je patrna jen řadou skruží vedoucích k Černému potoku byla po obou březích v pravěku i raném středověku pravděpodobně osídlena. Oba břehy zaniklé či spíše zregulované bezejmenné vodoteče byly také zájmem povrchových sběrů. Sbíráno bylo i na svahu severně nad vodotečí a také na svahu od jižního břehu vodoteče.

Nalezeno zde bylo celkem 269 atypických zlomků keramiky, 15 zlomků typických pravěkých, jeden raně středověký okraj, jeden kus mazanice a dva kusy strusky neznámého původu. Dále dva přesleny. Jeden dvojkónický keramický a jeden bábovkovitý přeslen kobaltově modré barvy. Také odtud pochází jeden kus štípané industrie z bavorského deskovitého rohovce.

Z výzdobných prvků na nalezených keramických zlomcích se objevuje čtyřikrát plastická páska na výduti nádoby, z toho třikrát s promačkávanými pravidelnými kulatými důlky (Tab. 6/14, 16, 17) a jednou s nepravidelnými

důlky (Tab. 6/16). Plastická výzdoba je zde zastoupena také jazykovitým výčnělkem (Tab. 6/18). Ze zahloubené výzdoby se objevuje žlábkování, a to horizontální na výduti pravděpodobně amforky (Tab. 6/12). Dále se vyskytuje vnitřní výzdoba rytou linkou a třemi drobnými rýžkami umístěnými kolmo k lince, na rozhraní dna a stěny nádoby o síle střepe 1 cm (Tab. 6/24). V tomto souboru jsou zastoupeny též dva zlomky páskových oblých poměrně mohutných uch v jednom případě bez výzdoby (Tab. 6/22) v druhém případě s naznačením svislých žlábků (Tab. 6/21). Z okrajů se vyskytuje oblý mírně ven vyhnutý (Tab. 6/20), dále mírně ven vytažený (Tab. 6/19) a také mírně ven vyklopený z vnější strany seříznutý (Tab. 6/13).

Polygon IV

Tento úsek se nachází již na katastru Otov, proto zde sběrům z časových důvodů nebyla věnována taková pozornost. Místo bylo prochozeno sice pouze v jedné sezóně a to na podzim roku 2007, ale přesto byl získán drobný soubor pravěké keramiky čítající 8 zlomků atypických a dva zlomky typické, z toho jedno ucho a jedno dno a dva kusy mazanice. Nalezené ucho bylo páskové, mohutné bez výzdoby (Tab. 6/23), skoro shodné s uchem nalezeným na polygonu III (Tab. 6/22).

Datace lokality

Při datování této lokality můžeme s jistotou říci, že nalezené osídlení rozhodně patří do období raného středověku, což potvrzuje nejen nález keramického dvojkónického přeslenu, ale také nálezy skleněných přeslenů, v rámci západních Čech velmi ojedinělé, v rámci zdejšího regionu a celého podhůří Českého lesa poměrně časté. Tento fenomén, týkající se nálezů skleněných přeslenů a jejich datace bohužel není předmětem této práce ale zaslouží si jistě nemalou pozornost, která bude jistě zúročena v jiné budoucí stati.

Vraťme se ke keramickým zlomkům z pravěkého období rámcově datujících tuto lokalitu v poloze Masna do období mladší doby bronzové. To nám

sděluje materiál použitý pro výrobu keramického střepe (velké kusy ostřiva – až 1 cm, velmi červená hlína pro přípravu střepe a středně tvrdý výpal), což jsou indikátory „milavečského střepe“ v tomto regionu. Dataci můžeme umocnit ještě zohledněním typických mladobronzových promačkávaných pásek (Tab. 6/14 – 17) společně s horizontálním žlábkováním projevujícím se v mladším stupni tohoto období (Tab. 6/12).

8. 9. Ohnišťovice – „Hofacker“

(„U božích muk“)

GPS lokalizace:

49°30'5.534"N, 12°50'32.414"E

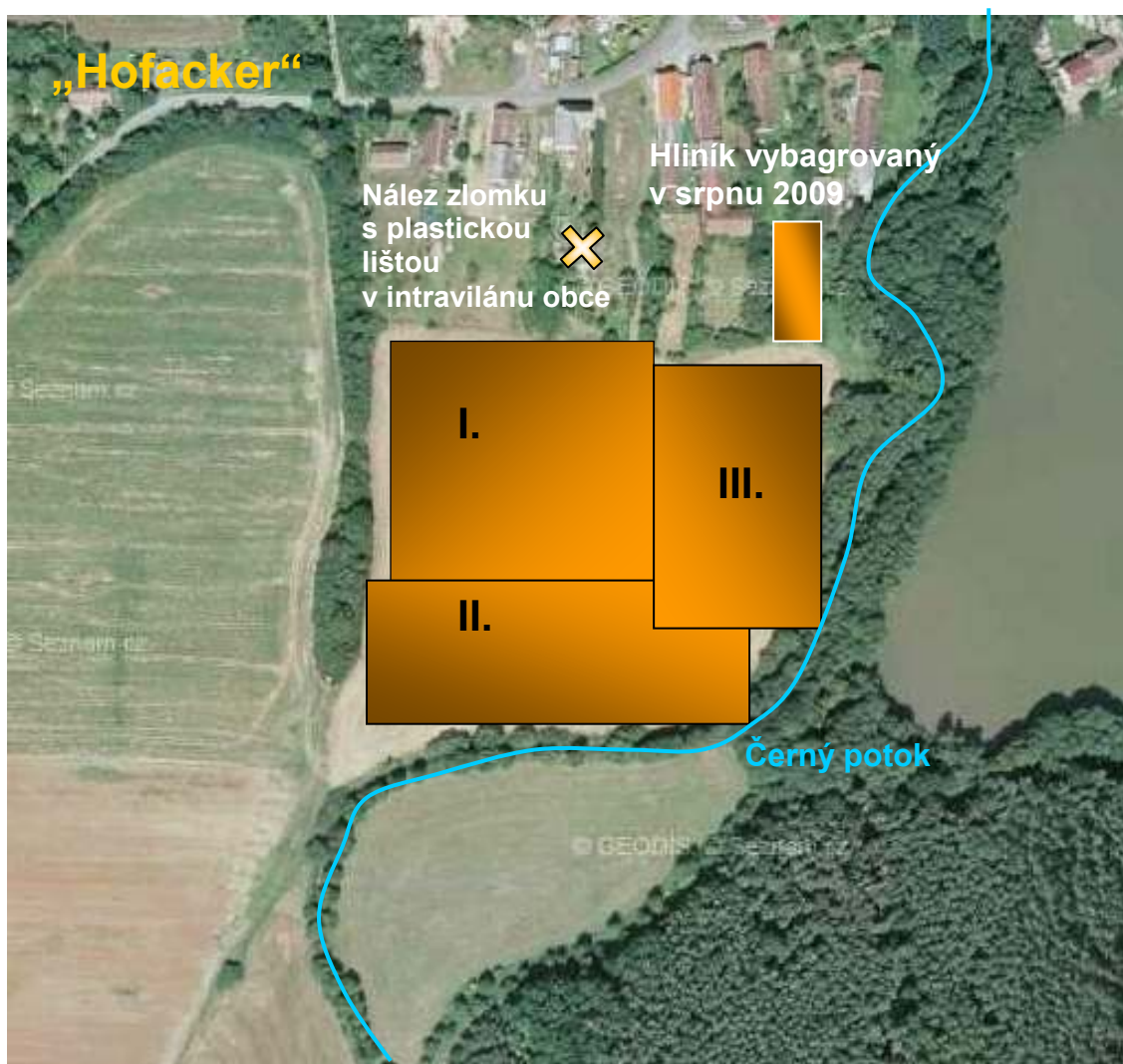
49°30'5.084"N, 12°50'41.26"E

49°29'59.706"N, 12°50'31.602"E

49°30'0.959"N, 12°50'39.751"E

Název lokality - „Hofacker“ byl opět získán dle plánů obce (CD-ROM Bischofteinitz).

Tato poloha se nachází na velmi dobře disponovaném místě na poměrně výrazném návrší nad Černým potokem, který ji při její jižní a východní patě obtéká. Tato poloha přímo sousedí s intravilánem obce Ohnišťovice. Ze západu je ohraničena nepoužívanou zarostlou úvozovou cestou, při které jsou postavena poměrně velká zděná boží muka. Ze severu lokalita hraničí s pásem zahrad a z východu a z jihu je obehána Černým potokem, k němuž se sklání její jižní a východní svah. Nad svahem k potoku je prostorná plošina velmi příznivá pro pravěké osídlení nejen kvůli blízkosti vody, ale přitom bezpečnému vyvýšenému umístění vůči vodě, ale též situování u SZ úpatí dominantního Větrnému vrchu (z jehož opačné tj. JV strany je znám mohylník na k. ú. Otov), od kterého ji odděluje právě jen nevelká niva Černého potoka.

Mapka lokality v poloze „Hofacker“ s vyznačenými polygony povrchových sběrů

Povrchové sběry byly na této poloze prováděny od dubna 2005 až do září roku 2008. Na počátku roku 2009 byly na jižním svahu pod plochou hranou zjištěny neohlášené zemní práce. V naprosto promrzlé půdě (do hloubky cca 0,5 m, cca 50 délky a cca 50 m šířky) byla vybagrována obdélníková deprese, takže byla provedena nejen skrývka ornice, ale i odtěženo minimálně 20 cm další podorniční vrstvy. Vzhledem k podmínkám (naprosto promrzlá půda) nebylo možno na skrývce sbírat, ani vybrat příp. materiál z nahrnutých hromad.

Ornice byla dále nakrojená v celé délce pole na jižním svahu nad potokem k dalšímu skrývání. K tomu naštěstí nedošlo a po svolání komise na místo (pracovníci ZČM a CHM) se věc vyřešila. Skrývka byla prováděna z důvodu, že měla být pod skrytou ornici uložena vytěžená hlína z čištěného rybníka a znovu

zavezena skrytou ornicí. Komise rozhodla, že skrývka je vyloučena a svolila ke kompromisnímu řešení.

*Foto: Lokalita „Hofacker“ po neoznamené skrývce ornice a části podorniční vrstvy 9.1.2009.
Pohled od SZ.*

Na jaře roku 2009 se tedy na toto pole na orníční vrstvu začalo ukládat velké množství humusovité zeminy vytěžené při čištění ohnišťovického rybníka. Tato skutečnost zabránila sice na delší dobu dalším povrchovým sběrům, ale 30 cm mocná vrstva navezené hlíny z rybníka bude zaorávána do ornice a postupně promíšena se stávající oranou vrstvou a možná tak i v menší míře zpomalí naorávání objektů zdejšího pravěkého a raně středověkého sídliště. Kontaminace lokality materiálem z čištěného rybníka nebude při dalších povrchových sběrech na této lokalitě zavádějící, neboť rybník byl naposledy v malé míře čištěn před 2. světovou válkou (ústní sdělení pí. Markové, nejstarší občanky Ohnišťovic).

21. srpna roku 2009 bylo započato hloubení hliníku na severovýchodním okraji lokality za čp. 7. Odtěžený jíl slouží ke stavbě hráze nově vyčištěného rybníka. Zásah do terénu odhalil jeden raně středověký objekt, který byl zdokumentován P. Kauskem a dále soubor zlomků pravěké keramiky získaných z šedé, pravděpodobně sídlištní) podorniční vrstvy. Atypických zlomků je 20 a 5 zlomků typických – jsou to čtyři okraje a jedna střední část výdutě menší amforky. Jeden zlomek je esovitě profilovaný, velmi jemně hlazený (Tab. 8/9), další okraj je

jednoduchý oblý mírně ven vyhnutý, střepe také hlazený (Tab. 8/31), jeden okraj velmi drobný jemně hlazený tuhovaný (Tab. 8/33), další okraj je ven mírně vyhnutý, ovalený, také jemně hlazený (Tab. 8/32), a střední část výdutě menší amforcky je taktéž velmi jemně hlazená vně i uvnitř (Tab. 8/30)

Pro potřeby sběrů byla lokalita rozdělena na tři hlavní části. První částí je vrcholová prostorná plošina, vlastní prostor sídliště. Další část je jižní svah sklánějící se k Černému potoku pod hranou jižní části plošiny a třetí částí je východní svah pole, který se sklání k potoku o málo pozvolněji. Materiál nalezený na jižním a východní svahu pod hranou sídliště je bezpochyby splachy přesunut z vrcholové plošiny.

Polygon I.

Vrcholová plošina

Zde bylo povrchovými sběry získáno poměrně velké množství keramického materiálu. Atypických zlomků bylo sebráno 602 a typických 60. Z plastické výzdoby se objevuje opět plastická promačkávaná páska, ale i plastická páska hladká. Velmi drobná promačkávaná páska se objevuje v jednom případě na tenkém střepe (Tab. 7/8), v jednom případě jsou promačkávané důlky skoro hranaté, působícím dojmu jedné buňky včelího plástu (Tab. 8/8) a v jednom případě je plastická páska velmi mohutná s velkými kulatými důlky bez otisku nehtu (Tab. 8/28). Z plastické výzdoby se ještě objevuje tenká plastická páska s malými oválnými důlky (Tab. 7/21), plastická páska hladká, bez promačkávání (Tab. 8/7) a hrotitý pupek (Tab. 8/3). Ze zahloubené výzdoby se objevuje rytá vodorovná linie (Tab. 8/1, 2). Z okrajů dominují hraněné a to jak hraněné rovné (Tab. 7/14, 8/5, 6, 14, 17), tak hraněné ven vyhnuté (Tab. 7/12, 31, 8/4, 10, 11, 12, 13, 15), hraněné esovité profilace (Tab. 7/13) silnostěnných i tenkostěnných nádob, ale objevují se samozřejmě i nehraněné zaoblené (Tab. 7/6, 24, 39, 8/26, 27), kyjovité (Tab. 7/22, 37, 38, 8/9), seříznuté (Tab. 7/7, 10, 36, 8/16), dovnitř vtažené (Tab. 8/17), esovité (Tab. 7/25), shora zploštělé (Tab. 7/34, 8/18). Kromě keramiky byly nalezeny 2 kusy štípané industrie, a 1 ks neznámého nerostu. První kus ŠI je křemenec narůžovělé až růžovošedé barvy, 9 cm dlouhý a 3,5 cm široký (Tab. 8/20), druhý kus je nejspíše amfibolit šedé barvy, trojúhelníkového tvaru, dlouhý 8 cm a široký 4,2 cm. Oba kusy jsou k požadovanému účelu pouze hrubě opracované, drobná

retuš zde zcela chybí. Zlomek jádérka neznámého nerostu – možná jaspisu, je šedě bordové barvy, po stranách potaženo kůrou a nejeví známky stop po jakékoli retuši (Tab. 8/21). Kamenná industrie byla konzultována s PhDr. P. Břicháčkem.

Polygony II. a III.

Jižní a východní svah pod hranou sídelní plošiny nad Černým potokem.

Splachové části lokality bývají mnohdy na nálezy „bohatší“ než v prostoru samotného sídliště. Atypických keramických zlomků bylo ze splachů sebráno 440 a typických 71. Dále byla nalezena struska neznámého původu v počtu 10 kusů, 14 ks mazanice, jeden zlomek skla a 2 ks štípané industrie. První ks ŠI by se dal nejspíše zařadit jako bavorský rohovec, je to 3 x 3 cm velký kus kruhovitěho tvaru, upotřebitelný např. jako malé škrabadlo. Druhý kus je do okrova patinující šedo-bílý rohovec s patinovanou retušovanou hranou a protější hranou s mladší retuší (Tab. 8/34, Obr. 51).

Co se týče výzdoby keramiky „všudypřítomná“ plastická lišta s prstovým promačkáváním byla zastoupena opět poměrně hojně a to ve formě pravidelných prstových důlků bez otisku nehtu s umístěním pod ven vyloženým okrajem (Tab. 7/19). Další pásku charakterizují dvě řady promačkávaných důlků pravděpodobně na hrdle nádoby (Tab. 7/35), jiná je tenčí ale zato vysoká páska s menšími nepravidelnými důlky (Tab. 7/9) a poslední je velmi masivní avšak nepravidelná promačkávaná páska na těle silnostěnné nádoby (Tab. 7/32). Ze zahloubené výzdoby bylo hojně zastoupeno horizontální žlábkování na hrdle amforek, a to jak na ustupujícím hrdle (Tab. 7/28), tak i jednotlivé žlábků na výduti (Tab. 7/18, 8/22, 23, 25). Dále se jedenkrát objevuje několikanásobné vodorovné žlábkování v kombinaci s obrvením (Tab. 7/17). Z ryté výzdoby se vyskytuje jedenkrát řádka šikmých, necelý jeden centimetr dlouhých rýh (Tab. 7/30) a dále řádka „vrypových vpichů“ na hrdle nádoby pod okrajem (Tab. 7/31). Z okrajů se objevuje ven vyložený (Tab. 7/19, 26), kyjovitý (Tab. 8/27), vodorovně i šikmo seříznuté (Tab. 7/15,16, 8/24, 26) jednoduše oblé (Tab. 7/27, dovnitř vklopené (Tab. 7/29, 33, 34).

Datace lokality

Časové zařazení této lokality v rámci pravěku se opírá hlavně o zlomky keramiky s horizontální žlábkovou výzdobou s obrvením (Tab. 7/17) i bez obrvením (Tab. 7/28), ale také o hraněné okraje, to vše typické právě pro pozdní dobu bronzovou. Vodorovné obvodové žlábkování však je atributem také mladšího stupně milavečské kultury, taktéž ven vyložené okraje silnostěnných nádob. Tyto milavečské atributy můžeme zařadit i do HaB, kde se v sídlištním kontextu také vyskytují. Na této poloze mohlo samozřejmě existovat osídlení i v období mladší doby bronzové, v keramickém sběrovém materiálu se ale neprojevovalo zcela jednoznačně. Otázka časového zařazení štípané industrie, se nejevuje jednoznačně ani v jednom případě. Růžovošedý křemenec by se mohl podle způsobu opracování zařadit do období doby bronzové a to do jejího mladšího stupně (ústní sdělení P. Břicháčka). Šedý amfibolit má nejbližší analogie na k.ú. Mašovice, kde se na poli západně od Mlýnského vrchu a východně od silnice Meclov - Mašovice nachází velké množství této suroviny. Tato mašovická lokalita je datována do období neolitu (Břicháček – Metlička 2000, 74-79). Bílý rohovec patinující do okrova je z jedné části retušován a tato retuš je již zpatinována. Podle ústního sdělení P. Šídy, M. Řezáče a nezávisle i P. Břicháčka by se dalo v tomto případě uvažovat o zařazení do období gravettienu. Pokud by se dalším ověřením toto časové zařazení potvrdilo, jednalo by se pravděpodobně o vůbec nejstarší důkaz lidské aktivity na Domažlicku.

Menší soubor keramiky (Tab. 8/29 - 33) z porušeného objektu bagrováním hliníku v srpnu roku 2009 můžeme předběžně datovat také do pozdní doby bronzové.

Lokalita v poloze Hofacker by si určitě zasloužila klasický archeologický výzkum, díky neustálému narušování terénu hlubokou orbou a častým terénním zásahům až do sídlištních vrstev se tato lokalita nenávratně ničí a

jak potvrdil řez terénem při bagrování hlíníku, sídlištní našedivělá vrstva (20 – 40 cm) není příliš mocná a pod ní následuje už jen jílovité podloží. Nález keramiky při bagrování hlíníku pro stavbu hráze rybníka také dokázalo, že pravěké osídlení zasahovalo až do intravilánu dnešní obce, odkud dosud pocházel (zahrada č.p. 2) jen jeden silnostěnný zlomek s promačkávanou plastickou páskou (Tab. 8/28).

8. 10. Ohnišťovice – „Nad mlýnem“

GPS lokalizace:

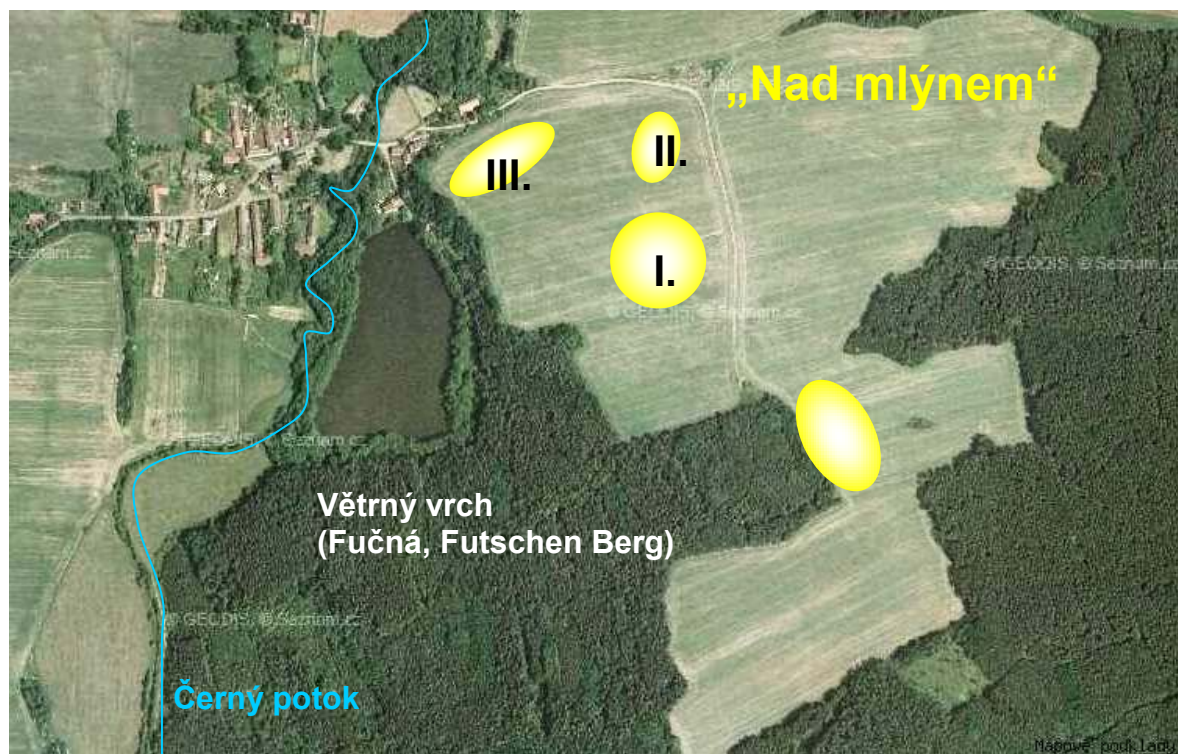
vrchol kopce 49°30'8.564"N, 12°51'4.678"E

49°30'11.485"N, 12°50'51.123"E

49°30'14.342"N, 12°51'5.419"E

49°30'3.647"N, 12°51'4.993"E

49°30'0.927"N, 12°51'15.504"E

Mapka lokality v poloze Nad mlýnem s vyznačením polygonů povrchových sběrů.

Tato poloha se nachází východně nad obcí Ohnišťovice. Jedná se o táhlý SZ a JZ svah nad rybníkem, jehož vrchol leží v nadmořské výšce 438,4 m a k JV se sklání velmi mírně. Jižní hranici polohy tvoří les Větrného vrchu (Fučná). Na východě poloha pozvolna přechází do další, na nálezy ze sběrů pozitivní lokalitu „Boheitschn“, která bude zmiňovaná níže.

V poloze Nad mlýnem byly prováděny povrchové sběry od roku 2005, kdy však byla všechna zjištění negativní a tak vznikla domněnka, že poloha osídlena v období pravěku nebyla. V roce 2006 byl na lokalitě nalezen drobný soubor pravěkých ale atypických zlomků keramiky a tak byla alespoň sporadicky doložena aktivita člověka na tomto místě. Osídlení této polohy však nebylo nejspíš nikdy souvislé, jednalo se víceméně o náhodné, nebo ojedinělé aktivity. Z vrcholu kopce je výborný, téměř kruhový výhled na celou okolní krajinu, krom jiného, je odsud zřetelně přehlédnutelný skoro celý pás Českého lesa a tak není od věci se domnívat, že mohl být dobrý rozhled z tohoto vrcholu do okolí v období pravěku využíván. Nálezy z opakovaných sběrů jsou málo četné, celkem se jedná jen o 13 atypických zlomků z různých částí lokality.

Polygon I

První polygon je položen na vrcholu kopce, v nadmořské výšce 438,4 m. Bylo zde nalezeny pouhé 2 atypické drobné zlomky pravěkého charakteru a jeden kus štípané industrie z baltského pazourku (Tab. 9/1).

Polygon II.

Polygon II leží na severním svahu kopce, západně od polní cesty vedoucí k Větrnému vrchu. Zde byly nalezeny pouze 2 drobné atypické zlomky pravěkého charakteru.

Polygon III.

Nad č.p 41, ve svahu SZ rohu lokality byly nalezeny 3 atypické zlomky pravěkého charakteru.

Polygon IV.

JV od vrcholu kopce, V od cípu lesa kopce „Fučná“ (Větrného vrchu) bylo získáno 6 drobných atypických keramických zlomků pravěkého charakteru.

Datace lokality

Datování této lokality není z hlediska malé četnosti nálezů možné. Datace by mohla spočívat pouze na pazourkovém zlomku, ale to by vyžadovalo detailní analýzu, která by ani tak nemusela být zcela průkazná. Pravděpodobné však je, že na této lokalitě pravěké sídliště neexistovalo a jakékoli aktivity, které se tady odehrály, měly jen přechodný charakter.

8. 11. Ohnišťovice – „Rohlík“

GPS lokalizace:

49°30'23.797"N, 12°51'1.872"E

49°30'24.37"N, 12°51'11.793"E

49°30'22.216"N, 12°51'14.374"E

49°30'20.794"N, 12°51'7.573"E

49°30'18.581"N, 12°51'6.974"E

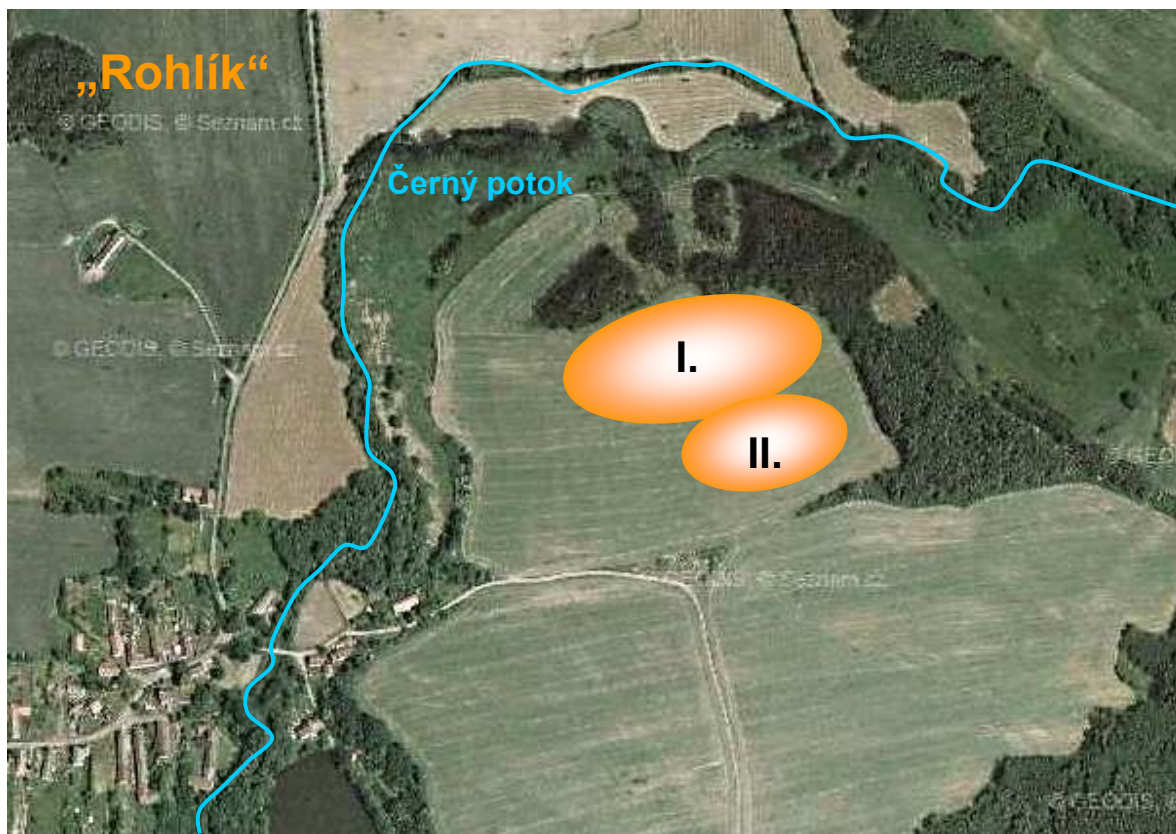
49°30'19.779"N, 12°51'12.193"E

49°30'15.116"N, 12°51'8.717"E

49°30'16.642"N, 12°51'17.701"E

Výšinná poloha Rohlík nese pomístní název nejspíš dle svého morfologického tvaru, oblouku nad potokem. Tato ostrožna s vrcholem v nadmořské výšce 425 m je obtékána ze západu a severu Černým

potokem a není svou polohou nepodobná například výšinnému sídlišti v poloze Štítary nad Radbuzou – Hostětice (Chytráček – Metlička 2004, 257).

Mapka lokality v poloze Rohlík s vyznačením ploch sběrů

Lokalita se nalézá asi 500 metrů severovýchodně od obce Ohnišovice opět na oraném poli, svah se sklání k jihu a západu. Ze severu a východu ohraničuje polohu Rohlík lesní porost s příkrým svahem sklánějícím se až k meandrům Černého potoka. Jižní svah dosedá až k zaniklé polní cestě Ohnišovice – Meclov v sedle mezi Rohlíkem a polohou Nad mlýnem.

Povrchové sběry zde byly prováděny od roku dubna roku 2005 do podzimu roku 2007. Na vrcholové plošině byli nálezy zlomků keramiky nejčetnější, dále se osídlení projevilo na SZ a SV okraji polohy při hranici s lesem. Nálezy se vyskytovaly i na jižním svahu polohy.

Na Z a JZ svahu je zřetelná výrazná hrana a pod ní náznak deprese. Po orbě se zde objevuje velké množství kamenů, které se na jiných oraných

plochách v okolí nevyskytují v takovém množství a velikosti (Obr. 42). To by mohlo napovídat, že zde existoval v minulosti kamenitý val možná i s příkopem (Obr.41). Tuto domněnku by mohl potvrdit ale jen řádný archeologický výzkum.

Polygon I

Povrchové sběry z polygonu I. pochází z vrcholové plošiny této polohy. Největší četnost nálezů se projevila na plošince v nejvyšším místě lokality. Bylo zde nalezeno celkem 148 atypických zlomků keramiky, 17 zlomků typických, z toho 5 den, jeden zlomek raně středověký, celkem 16 kusů mazanice a jeden kus ŠI – baltský pazourek.

Z výzdoby typických zlomků se objevuje plastická páska, a to v různých podobách. V jednom případě jde o drobnější pásku s menšími oválnými důlky bez nehtových vrypů rozmístěných daleko od sebe (Tab. 9/2). Další je promačkávaná páska do tvaru vlnovky (Tab. 9/5, 10) a skoro hladká páska jen s náznaky další plastické úpravy (Tab. 9/9). Důlky v horizontální řadě se objevují v jednom případě bez plastické lišty na zlomku těla či hrdla nádoby (Tab. 9/4). Plastická výzdoba je ještě zastoupena plastickým pupkovitým výčnělkem na horní výduti zlomku nádoby (Tab. 9/6). Z okrajů je zastoupen dovnitř vklopený v jednom případě vně i uvnitř jemně hlazený a tuhovaný (Tab. 9/3) a vklopený ovalený (Tab. 9/7). Dále se objevují ven vyložené okraje (Tab. 9/11, 13), z toho jeden tenkostěnný tuhovaný (Tab. 9/14), okraj vně seříznutý (Tab. 9/12) a zevnitř seříznutý (Tab. 9/8).

Polygon II

Druhý polygon se nachází na jižním svahu polohy Rohlík mezi prvním a třetím polygonem. Zde bylo nalezeno 41 atypických zlomků, 1 dno, jeden kus mazanice, 1 zlomek raně středověký. Zvláštním nálezem je zlomek keramické nádoby upravený druhotně do tvaru kolečka (Tab. 9/19). Také zde byl nalezen 1 kus štípané industrie, hnědý silicit pravidelného tvaru (Tab. 9/20).

Datace lokality

Datování této lokality se může opřít o několik atributů. Nejmarkantnější jsou Plastické pásky promačkávaná do vlnovky (Tab. 9/5, 10, 17). Ty nám lokalitu můžou přiřadit k pozdně halštatským.

8. 12. Ohnišťovice – Meclov - „Boheitschn“

(u hlásky PS)

GPS lokalizace:

49°30'17.282"N, 12°51'15.535"E

49°30'17.289"N, 12°51'21.154"E

49°30'16.893"N, 12°51'24.254"E

49°30'18.309"N, 12°51'29.016"E

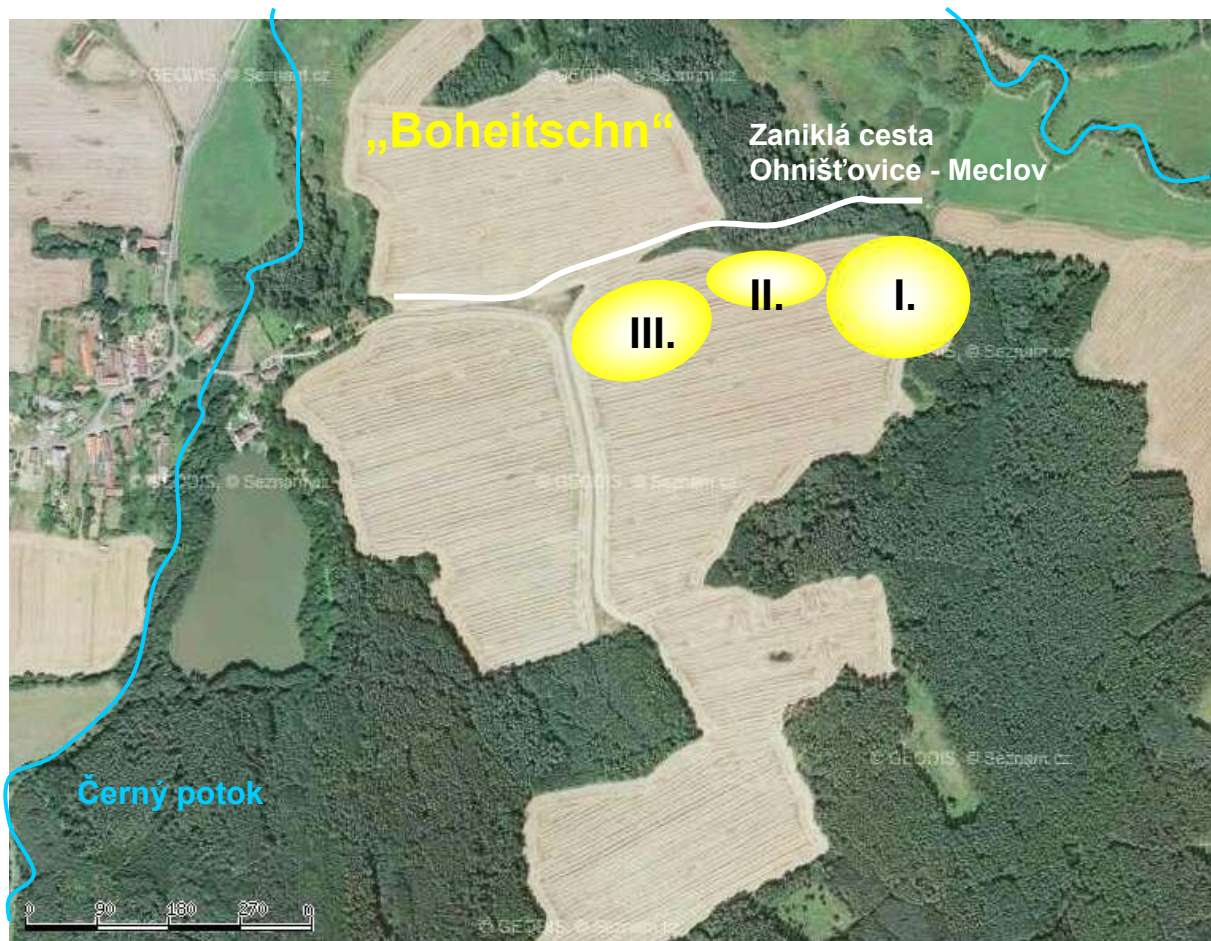
49°30'16.287"N, 12°51'31.74"E

49°30'15.48"N, 12°51'28.394"E

Poloha „Boheitsch“ je nazvána dle plánů obce z období před odsunem německého obyvatelstva (CD ROM Bischofteinitz). Jedná se o mírný SV svah, sklánějící se k nivě Černého potoka. Severní hranici tohoto oraného pole tvoří lesní porost a v něm zaniklá polní cesta Ohnišťovice – Meclov, východní a jižní hranici tvoří taktéž les, se zbytky dokladů těžby nerostných surovin, hlavně živce. Z JZ sousedí Boheitsch s polohou Nad mlýnem a ze Z s Rohlíkem. Na SV okraji polohy je umístěna stará kovová hláska PS, zde druhotně využita jako myslivecký posed.

Na ploše této lokality se nachází menší pramenná pánev bezejmenné vodoteče, která prosakuje do Černého potoka na SSV odtud. Právě kolem této pramenné pánve byly prováděné povrchové sběry nejvíc pozitivní,

nálezy nejčetnější. Sběry bylo také prokázáno osídlení v SZ části lokality, při zaniklé polní cestě Ohnišťovice – Meclov. Povrchový průzkum tu byl uskutečňován v roce 2007 a 2008.

Mapka lokality s vyznačením polygonů sběrů

Polygon I

V polygonu který je umístěn v bývalé pramenné pánvi bezejmenné vodoteče se rozkládá plošina, kde bylo nalezeno 55 atypických zlomků keramiky převážně velkých kusů s velkými ostřivy. Typických zlomků zde bylo nalezeno 8. Z toho dvě dna (Tab. 9/26) a jedno ucho. Z výzdobných prvků se objevila hodně omletá plastická páska s šikmým přesekáváním, působícím dojmem tordování, která je umístěna z vnější strany na okraji. Jedná se pravděpodobně o okraj větší misky. Další typické zlomky které se vyskytly, byly okraje, jak vytažený esovité profilace (Tab. 9/24), rovný oblý

mírně ven vyklopený pravděpodobně z hrdla amfory (Tab. 9/23, 25) i dovnitř zaklopený oblý (Tab. 9/22) .

Polygon II

Druhý polygon se nachází na severu lokality na okraji pole, při zaniklé cestě na Meclov. Zde bylo nalezeno 5 atypických zlomků.

Polygon III

Tento polygon se nachází v „sedle“ mezi polohami Rohlík a Nad mlýnem, na samém SZ polohy Boheitschn. Původně byl řazen k poloze Rohlík, ale materiálově i umístěním byl nakonec zařazen k poloze Boheitschn.

Bylo zde nalezeno celkem 15 atypických zlomků 7 zlomků typických z toho 1 ucho a jedno dno.

Plastická výzdoba je zastoupena plastickou do vlnovky promačkávanou páskou (Tab. 9/17) a výzdobou ven vyloženého okraje velké mísy či amforovitě zásobnice, který je přesekáván a vytváří tak shora dojem vlnovky (Tab. 9/15). Rytá výzdoba je zastoupena na zlomku ze spodní části nádoby nade dnem, kde je vyrytá dvojitá páska vyplňovaná šikmými rýhami s vpichy mezi nimi (Tab. 9/16).

a zlomek okraje mísy s přesekáváním datuje lokalitu do období mladší doby bronzové (Tab. 9/15).

Datace lokality

Soubor keramických zlomků z pramenné pánve, kde se objevují opět velké silnostěnné zlomky s velkými kusy ostřiva a také „tordovaná“ plastická páska (Tab. 9/21), by mohl lokalitu přiblížit do období mladší doby bronzové. Toto smělé tvrzení pak potvrzuje nález vyklopeného okraje větší mísy, který je zdoben přesekáváním a působí dojmem vlnovky (Tab. 9/15). Toto je typický milavečský znak. Rámcově tedy polohu můžeme řadit k sídlištím milavečské kultury.

8. 13. Otov – „Stohy“

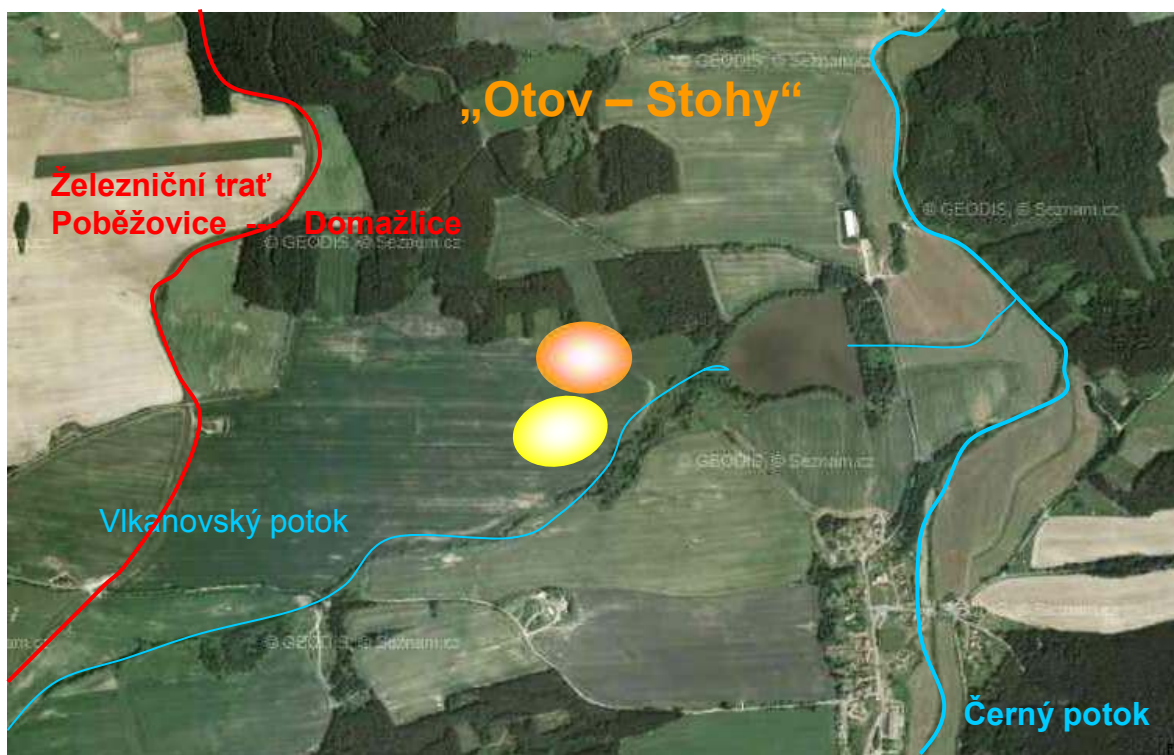
GPS lokalizace:

49°29'32.196"N, 12°49'46.675"E

49°29'32.859"N, 12°49'57.882"E

49°29'24.152"N, 12°49'56.377"E

49°29'26.524"N, 12°49'44.738"E

Mapka sběrů autorky , a P. Břicháčka - na lokalitě „Otov – Stohy“

Lokalita je situována v blízkosti severní katastrální hranice k. ú. Otov. Nachází se v nadmořské výšce 415 – 418 metrů, východně od železniční trati Poběžovice – Domažlice a západně od Otovského rybníka. Na její jižní hranici protéká Vlkanovský potok, který zleva ústí do Černého potoka. V minulosti – v roce 1998 - zde byly prováděny povrchové sběry P. Břicháčkem a bylo zde lokalizováno neolitické osídlení. V literatuře je tato lokalita uváděna chybně pod katastrem Ohnišovice místo pod katastrem Otov (Břicháček – Metlička 2000, 80), bohužel na katastru Ohnišovic žádné neolitické osídlení zatím zjištěno nebylo.

Lokalitou protéká občasná vodoteč, v minulosti jistě stálá levobřežní přítok vlkanovského potoka. Dnes ústí do Otovského rybníka. V jejím korytě, a na mírných svazích kolem koryta bylo sebráno větší množství keramiky pravěkého charakteru. Nalezeno sebráno 178 zlomků atypických a 23 typických. Jednalo se z převážné většiny o velké zlomky užitekvných silnostěnných nádob. Výzdoba je zastoupena plastickou páskou v jednom případě hrotitou hladkou (Tab. 11/2) ale i promačkávanou, ve čtyřech případech bez otisku nehtu (Tab. 10/1, 2, 19, 11/1). Otisk nehtů je patrný ve zdobení promačkávaného ven vyloženého okraje velké mísy či amforovité zásobnice (Tab. 10/4) a na plastické pásce pravděpodobně v podhrdlí nádoby (Tab. 11/5). Promačkávanými důlky je také zdobeno hrdlo velké amfory či mísy pod ven vytaženým okrajem (Tab. 10/15). Ve dvou případech je také ven vyložený okraj zdoben přesekáváním (Tab. 10/16, 11/3). V jednom případě je nejširší výduť zlomku misky či koflíku zdobena vodorovnými krátkými rýžkami a nad nimi horizontální rytou linkou (Tab. 10/3). Jeden zlomek mělké misky je zdoben rytou linkou (Tab. 10/5). Rytá linie ale v širším a svislém provedení je zastoupena na dvou zlomcích (Tab. 10/10, 17). Hrdlo nádoby s okrajem trochu vtaženým je zdobeno také svislými rýhami (Tab. 11/6). Z okrajů je zastoupen nejčastěji velký ven vyložený (Tab. 10/6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 11/4). Dále je zastoupen okraj rovný oblý (Tab. 10/12) a ovalený (Tab. 10/13). Vyskytuje se také okraj rozevřeného hrdla s ulomeným ouškem (Tab. 10/18) a zlomek páskového ucha.

Byly zde také nalezeny 2 kusy štípané industrie. Jeden malý úštěp s kůrou z bavorského deskovitého rohovce a jeden opracovaný nástroj z téhož materiálu.

Datace lokality

K datování této lokality je k dispozici poměrně velké množství zlomků, které tuto polohu můžou rámcově zařadit do konce starší, střední a mladší doby

bronzové. P. Břicháček zde našel několik zlomků neolitické keramiky, štípanou i broušenou industrii (Břicháček – Metlička 2000, 80). Autorkou nebyl získán k velkému údivu žádný neolitický keramický zlomek. Do neolitu by se daly popřípadě řadit i nálezy ŠI z bavorského deskovitého rohovce.

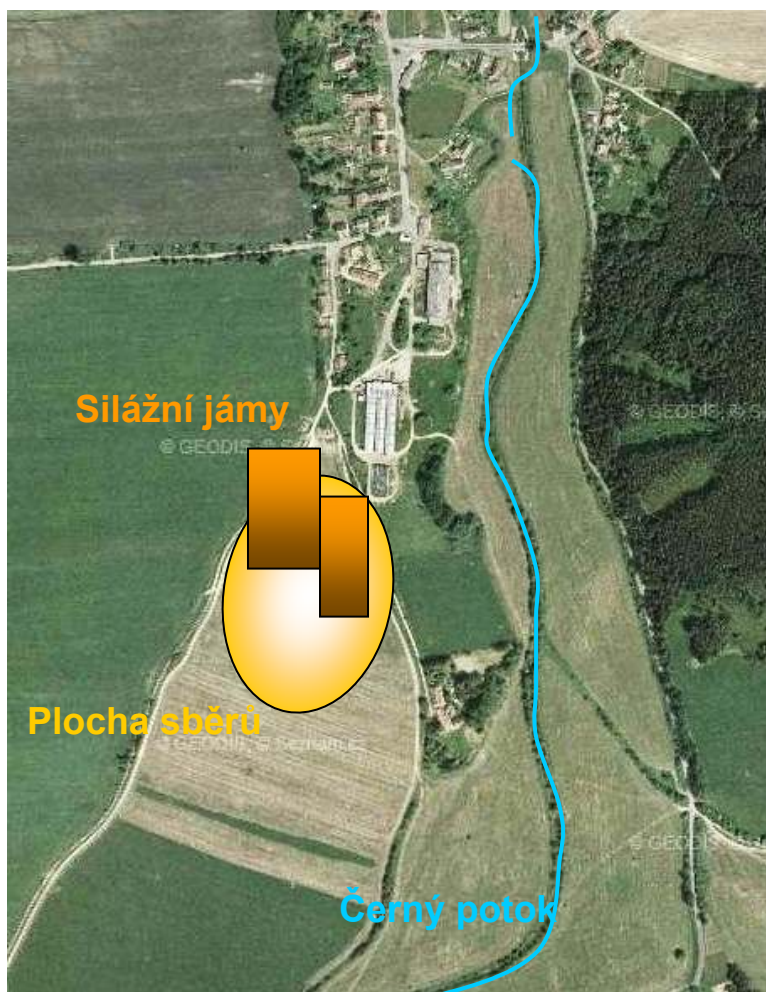
8. 14. Otov – „U mlýna“

GPS lokalizace:

49°28'56.669"N, 12°50'28.16"E

49°28'50.311"N, 12°50'22.426"E

49°28'48.773"N, 12°50'31.987"E

Mapka lokality na k. ú. Otov v poloze „U mlýna“

Tato lokalita se nachází ve vidlici dvou polních cest u božích muk asi 200 m od Černého potoka v nadmořské výšce 410 – 413 m. Byla objevena P. Kauskem v srpnu 2008. Byl zde nalezen menší soubor pravěké keramiky z toho jeden typický zlomek s promačkávanou plastickou páskou a svislým prstováním pod ní.

Datace lokality

Rámcově lze lokalitu zatím datovat do střední – mladší doby bronzové.

Bohužel povrchové sběry zde již nebudou moci ve větší míře pokračovat, jelikož byla převážná část lokality zlikvidována neohlášenou skrývkou a vybagrováním velkých silážních jam, zahloubených až do podloží. Proti tomuto nezákonnému chování bylo již postupováno odborem památkové péče v Domažlicích .

9. Záchranný výzkum na přeložce silnice II. třídy na sousedním katastru Poběžovice

Archeologický výzkum v roce 2008 – 2009 v Poběžovicích byl vyvolán stavbou přeložky silnice II. třídy. Byl rozdělen do dvou etap a to na první etapu v roce 2008 a druhou etapu v roce 2009. Výzkum prováděly pracovníci Muzea Chodska v Domažlicích, společně s pracovníky Oddělení prehistorie ZČM, právě pod záštitou ZČM.

Skrývka ornice pro první etapu archeologického výzkumu (tj od srpna 2008 do října 2008) po začištění odhalila mnoho objektů, které se projevovaly šedým až bělošedým zbarvením v jinak žlutohnědém jílovitém podloží. Vykopáno bylo 45 objektů, které však byly v převážné většině archeologicky negativní. Výplň většiny objektů byla tvořena bělošedým až šedým zemitě jílovitým souvrstvím v několika případech s příměsí drobných uhlíků (Obr. 60). Zdokumentováno bylo celkem 5 objektů, obsahující drobný archeologický materiál: uhlíky, mazanice, zlomky keramiky, zlomek kosti. Většina keramických zlomků byla nekvalitně vypálených, jiné byly druhotně přepálené. (Kausková 2008, 2).

V lednu 2009 bylo přistoupeno k pokračování zemních prací na trase přeložky, což následně též vyvolalo druhou část archeologického výzkumu v této lokalitě. Terénní část výzkumu probíhala ve dnech od 22. ledna do 22. května roku 2009.

Zpočátku bylo staveniště sledováno pouze formou archeologického dozoru, a to zejména při skrývce ornice a výkopu pro nové koryto vodoteče ve střední části trasy přeložky. Následně byly technikou prováděny ve vytypovaných částech kontrolní sondáže (na úroveň podloží), které měly za úkol potvrdit či naopak vyvrátit existenci archeologických situací.

Na několika místech trasy přeložky byly těmito sondážemi skutečně zachyceny pozitivní archeologické situace. Na těchto místech byla následně provedena skrývka ornice pro archeologický výzkum.

Úsek I

První úsek (ÚSEK I.) vedl od silnice Poběžovice – Vlkanov k vodoteči tekoucí od Šitboře (západní část tohoto úseku zhruba v délce 340 m byla již prozkoumána v roce 2008).

Na základě dřívějších povrchových sběrů P. Kauska bylo zřejmé, že na převážné části tohoto úseku se budou nacházet archeologické situace. Západní část úseku byla prozkoumána již v roce 2008 (předběžná zpráva ze dne 11. 11. 2008).

Fotografie arch. výzkumu 2. úseku přeložky II. třídy v Poběžovicích

Při letošním výzkumu ve východní polovině tohoto úseku (na levém břehu bezejmenné vodoteče) byla odkryta část pravěkého sídelního areálu.

Celkem zde bylo prozkoumáno a zdokumentováno 114 objektů (Obr. 62.). Jednalo se o kúlové a sloupové jamky, jámy různých tvarů a velikostí a též část žlabovitého objektu zatím neznámé funkce (Obr. 61.). Z výplní objektů, ale též z plochy mezi nimi byla získána reprezentativní kolekce pravěké keramiky a ojediněle též štípaná industrie (Obr. 63. – 65.). Většina objektů obsahovala jílovitě zemité výplně šedé až šedobílé barvy, v některých objektech se ale též vyskytovaly výplně se značným obsahem uhlíků (až šedočerné zbarvení výplní). Kulturní vrstva se v této části nedochovala, pouze již v prostoru samotné nivy dnes zregulovaného potoka se dochovala splachová sídlištní vrstva tmavě šedé barvy o mocnosti 10 – 20 cm. Východní část zkoumané plochy byla navíc ještě narušena melioracemi a štěrkem vysypanou cestou.

Předběžné vyhodnocení archeologických nálezů datuje tento sídelní areál do přechodového horizontu A2 B1 na počátku střední doby bronzové a některé nálezy řadí P. Břicháček k věteřovskému horizontu (ústní sdělení).

V úseku označeném III., který zasahoval od vodoteče tekoucí od Šitboře k silnici Poběžovice – Otov, byl objeven další pravěký sídelní areál. V jižní části skryté plochy byla zachycena okrajová část sídliště založeném na terase, jejíž okraje zde celkem zřetelně klesaly do nivy již popisované vodoteče. Výzkumem zde bylo odkryto a zdokumentováno 51 objektů. Jednalo se opět především o kúlové a sloupové jamky a větší jámy různých tvarů. Z výplní objektů a z plochy mezi nimi byla též získána početná kolekce pravěké keramiky a ojediněle též štípaná industrie. Objekty opět obsahovaly šedou jílovitou výplň nebo výplň se značnou příměsí uhlíků. Směrem k potoční nivě se zde dochovala též poměrně mocná splachovaná sídlištní vrstva, která obsahovala poměrně velké množství pravěké keramiky. Pro dokumentaci této stratigrafie, ale i zjištění vlastní konfigurace terénu na okraji potoční nivy byly ještě vyhloubeny tři příčné sondy. Úsek byl dále sledován i při výkopu pro koryto nově přeložené vodoteče.

Předběžné vyhodnocení archeologických nálezů datuje tento sídelní areál opět do počátků střední doby bronzové. (Kausek – Kausková – Zelenka, 2009)

10. Letecká archeologie na horním toku Černého potoka

V rámci leteckého snímkování plochy archeologického výzkumu přeložky II. třídy v Poběžovicích byly PhDr. Peterem Braunem (OZAV ZČM v Plzni) vyfotografovány také lokality Föhraacker, Hofacker a Weissestein na k.ú. Ohnišřovice.

Fotografie z 11. 4. 2009 polohy Hofacker z pohledu od SSV, vlevo vybagrovaný rybník, vpravo část polohy Masna.

Na snímcích lokalit nebyly patrné žádné příznaky poukazující na sídelní aktivity. Mikroregion Černého potoka už byl letecky snímkován v minulosti jednou a to v roce 2002. Na starších snímcích, prováděných také P. Braunem

nebyly zjištěny také žádné půdní, vegetační ani stínové příznaky indikující osídlení na zkoumaných lokalitách.

Fotografie z roku 2002 polohy Hofacker z pohledu od JZ, vlevo část polohy Masna.

Těmito negativními zjištěními se můžeme jen utvrdit, že prováděné povrchové sběry měly velký smysl, a lokality v daném mikroregionu bychom bez nich neobjevili. Z časového hlediska je metoda povrchových sběrů opravdu velmi náročná, avšak z hlediska ekonomického asi nejpříjemnější. Na rozdíl od povrchového průzkumu je letecký průzkum většinou relativně rychlou a hlavně absolutně nedestruktivní „čistou“ metodou, ale v tomto případě se jednalo o samá negativní zjištění a letecký průzkum se zde bohužel projevil jak nespolehlivě, tak nákladně s absolutně negativním výsledkem. Pěkný příklad porostových příznaků máme na lokalitě těsně za hranicí katastru Ohnišťovice. Jedná se o lokalitu raně středověkou, po orbě zde bylo získáno několik zlomků keramiky raně středověkého charakteru. Při osevu obilím se zde objevují velmi jasně zřetelné porostové příznaky (Obr. 20a) a b). Pokud by se dané lokality mikroregionu takto detailně zkoumaly, dalo by se jistě vysledovat mnoho, ale bohužel s pomocí letecké archeologie to není z ekonomického hlediska dost dobře možné.

11. Možné omyly při povrchových sběrech aneb „tajemství pazourků na Poběžovicku“

Na úvod této trochu volnější kapitoly si dovoluji jedno krátké romantické vybočení.... Při jednom z prvních terénních průzkumů lokality v poloze „Weissestein“ („Kochačka“) jsem na mírně promrzlé půdě místy pokryté přemrzlými výhonky řepky, objevila polovinu krásného valounu baltského pazourku. Duše při takovémto objevu zaplesá, srdce poskočí... Při dalších povrchových sběrech na této lokalitě bylo nalézáno čím dál tím větší množství různě velkých kusů tohoto krásného silicitu. Největší koncentrace se vyskytovala na nejvyšším místě této lokality, právě na malé vrcholové plošince s překrásným výhledem směrem na JZ na vzdálené vrcholy Šumavy. Představa pravěkého člověka, sedícího na tomto místě, majícího před sebou toto krásné panorama a štípajícího při tom pazourkové nástroje se tehdy vetřela do mého uvažování.....

Nálezy pazourků na lokalitě v poloze „Weissestein“

... Bohužel byla to představa mylná. Při dalších povrchových sběrech, např. na lokalitě Ohnišťovice – „Šířka“ a Meclov – „Nad křížkem“ bylo nacházeno další kvantum pazourkové suroviny. Po několika konzultacích s geologem RNDr. Karlem Špačkem jsem po dotazech na možný výskyt většího množství pazourků v tomto regionu své romantické iluze opustila. Dle ústního sdělení tohoto geologa, se pokusím vyložit „tajemství pazourků na Poběžovicku“.

Vzorek jinak obrovského množství baltského pazourku nalezeného v poloze „Weissestein“

Výskyt pazourků ve zdejším mikroregionu souvisí s těžbou živce a jeho zpracováním. Přesněji řečeno: při zpracování živce dochází k jeho drcení. V minulosti byly na tuto činnost stavěny mlýny a nerost se mlel v těchto zařízeních na vodní pohon. S příchodem průmyslové revoluce a dalších moderních zařízení se živec začal mlít strojově ve složitých provozech, takzvaných drtírnách. Původní mlýny byly rozesety podél vodních toků velmi hustě, avšak s příchodem techniky se výroba centralizovala, mlýny na živec zanikly a zůstaly pouhé dvě průmyslové moderní drtírny a to v Poběžovicích a v Meclově.

Mlýn v Ohnišovicích v meziválečném období

Mlýn v Ohnišovicích, v roce 2005, západně pod lokalitou „Nad mlýnem“

Na jemné drcení živce v těchto drtárnách musel být použit určitý materiál, který nevykazoval známky kovů a jiných nežádoucích příměsí, které by se drcením do živce uvolňovaly. Drcení probíhalo vlastně omíláním živcových kusů s touto nekovovou surovinou, která byla dostatečně tvrdá, aby vydržela několik „várek“ drcení.

V 50. letech 20. století, právě díky dobrým vztahům naší země s bývalou NDR se k nám začal dovážet baltský pazourek. Přátelské vztahy byly natolik pevné, že do Poběžovic proudily stovky vagónů z Rujány (Rügen) naplněných

po okraj pazourkem. RNDr. Špaček své vyprávění zakončil dušováním se: „...že jich opravdu byly stovky, na vlastní oči to viděl“. Viděl ale také, jak omluté valouny pazourků, které už se dál nedaly v drtírnách upotřebit, rozvážejí traktory s plnými těžkými valníky do zanikajících úvozových cest, do depresí po propadlých štolách, na rozbahněné cesty jako podsyp a tak podobně. Po přetrhání pevných svazků z východním Německem, či spíše díky rozvíjejícímu se kapitalismu, byly dodávky pazourků z Rujány zastaveny. Dříve, před počátkem dovozů pazourkové suroviny, se k jemnému drcení živce používala hornina zvaná porcelanit. V současnosti to však není materiál levný a ve velkém množství tak dobře dostupný, tudíž je k nám v současnosti dovážená z jižní Itálie náhražka porcelanitu, uměle vytvořená hmota jemu podobná.

Na lokalitě Meclov „Nad křížkem“ se v posledních letech po orbě začínají objevovat zvláštní bílé tvrdé kuličky různých velikostí...

Továrna na zpracování živce (dnes Lassésberger a. s.) v Meclově, foto P. Braun 11. 4. 2009

A takto může vzniknout masová kontaminace lokality. Proto je důležitá podrobná znalost regionu ale hlavně logická racionální kontrola a ověřování získaných dat! Je důležité při detailním průzkumu regionu proniknout do „podhoubí“ kraje a společnosti lidí, kteří v daném místě žijí. Dobré je také

vyslechnout pamětníky i ostatní inteligenci v regionu. Není už to v posledních letech většinou práce zdlouhavá (alespoň v mém případě nebyla), poněvadž pamětníků velmi rychle ubývá a místní inteligence je zastoupena opravdu jen několika jedinci.

O tématu velkého množství pazourků na zmiňovaných lokalitách jsem hovořila s M. Řezáčem a P. Břicháčkem, ale bohužel až poté co jsem si prožila onu „euforii“ z nálezů tak velkého množství této tady poměrně vzácné suroviny. Od M. Řezáče jsem se dozvěděla, že samozřejmě i on si prožil na lokalitě Meclov „Nad křížkem“ tu svou „šťastnou sběračskou chvíli“ a také i on se pídil po příčině tak velké koncentrace pazourkového materiálu. Ve svých poznámkách o drcení živce jsme se shodli, ale já ani na chvíli nelitovala, že jsme o tomto tématu nehovořili před tím, než jsem učinila můj objev prvního rozpuštěného pazourkového valounu.

K fyzickému provádění povrchových sběrů patří, tak jako jistě ke každé poměrně monotónní činnosti, trocha napětí či troufám si napsat – adrenalinu. S decentní hladinou tohoto hormonu se badatel stále může těšit na případné přínosné objevy na poli oraném, na poli vědy.

Vrcholová plošina lokality v poloze „Rohlík“

12. Zhodnocení

12.1. Význam povrchových sběrů v dané oblasti

Hustota osídlení sledovaného mikroregionu v období pravěku ale i raného středověku je poměrně velká, na všech oraných plochách, kde bylo možno povrchové sběry provádět byly zjištěny stopy po přítomnosti pravěkého člověka. Porovnání s okolními katastry je možné ale jen v jedné rovině. Nemůžeme srovnávat, ač detailně, ale pouze povrchově prozkoumaný katastr s ostatními katastrálními územími, kde se prováděly rozsáhlé záchranné archeologické výzkumy. U nich byl počáteční náznak ve formě povrchových sběrů stavěn opravdu do role pouze zjišťovací, v žádném případě tam nebyla potřeba stavět ho do role cokoli určující. Rozsáhlé záchranné výzkumy na lokalitě Meclov – Březí, na Mlýnském vrchu u Mašovic, při stavbě silnice do Horšovského Týna či nakonec i výzkum na přeložce silnice u Poběžovic, to jsou tomuto příměru adekvátní akce, které nám můžou odhalit poměrně ucelený soubor poznatků. Zjištění tohoto charakteru jsou většinou velmi podrobná, avšak zaměřují se pouze na jedno místo – jednu polohu v rámci celého mikroregionu. . Povrchové sběry samozřejmě nejsou takovýmto způsobem detailní, mapují pouze rozsah a bez znalosti stratigrafie jen rámcově časové zařazení lokalit na území celé sledované buňky a hlavně se mohou provádět v podstatě kdykoli, není zde nutno „čekat“ na nějakou stavební aktivitu vyvolanou zvenčí.

Co se materiálu týče, je v oblasti Poběžovicka bohužel poněkud složitá situace a to právě i v rámci záchranných archeologických výzkumů. Kyselá půda zdejšího prostředí stravuje velkou měrou části inventáře „čekajícího“ na své objevení pod povrchem. Již při prvním rozsáhlém archeologickém výzkumu v Meclově – Březí v 60. letech se dlouhodobá námaha odvdělila na svůj velký rozsah poměrně malým souborem nálezů. Kúlové jámy byly na skrytém podloží velmi špatně zřetelné, hůře vypálená keramika strávená

v zemi a o přítomnosti některých keramických zlomků se mohly na vlastní oči přesvědčit jen ti, kteří je viděli in situ – po vyzvednutí se rozpadaly. Těžko uvěřitelné, že v dnešní době 21. století je tomu opět tak. Tím narážím na podobnou situaci staromohylového sídliště při jeho výzkumu na přeložce u Poběžovic. Pokud se zlomky keramiky vůbec podařilo vyzvednout z dané situace, a byla snaha je v další fázi zpracování namočit a umýt, nenávratně se rozpustily a zbyla jen cihlově zbarvená voda. Proto byl získán na tak velký výzkum jen velmi malý soubor keramiky. Se zahloubenými objekty to bylo podobné. Po skrývce se projevovaly jen jako nezřetelné šedivé skvrny na podloží, většinou nepravidelného půdorysu. S kúlovými či sloupovými jamami byla situace o něco lepší, podařilo se zachytit několik pozůstatků přístřešků a v jednom či dvou případech snad i chaty.

Touto zdlouhavou úvahou jsem chtěla naznačit, že pokud bylo při povrchových sběrech na některých lokalitách zkoumaného území nacházeno větší množství keramiky, je velká pravděpodobnost, že lokalita byla osídlena opravdu intenzivně. Vzhledem ke kyselosti zdejších půd je velká četnost hůře vypálené keramiky jasným dokladem sídelní aktivity dlouhodobějšího charakteru. Například před provedením skrývky ornice, před započítím prací na přeložce silnice v Poběžovicích, byly na této lokalitě prováděny opakované povrchové sběry. Nálezy byly sice pozitivní, ale jednalo se jen o velmi malý soubor keramických atypických zlomků pravěkého charakteru. I přes tyto drobné nálezy z povrchových sběrů se projevilo osídlení lokality jako poměrně husté, s četnými zahloubenými objekty, ale s malým množstvím movitých nálezů.

Proto by bylo přínosným pokračováním této práce provést alespoň několik zjišťovacích sond na „osbíraných“ lokalitách v místech s největší koncentrací keramických zlomků či na vrcholových plošinách některých poloh, nebo zjišťovací řez domnělým valem v poloze Rohlík. Na těchto lokalitách v extravilánu obce je v budoucnu záchranný archeologický dozor vyvolaný

stavební činností se vší pravděpodobností marným čekáním. Narušování objektů hlubokou orbou je právě jednou z nejhorších destruktivních činností, které se mohou na lokalitách takto trvale dít. Proto i přes stálou časovou tíseň většiny terénních archeologů bych apelovala alespoň na občasné zjišťovací sondáže v místech naorávaných objektů. Hluboká orba nám sice vyzdvihuje na povrch stále nové a nové artefakty k povrchovým sběrům velmi přínosné, avšak, situace, stratigrafie a objekty jsou nenávratně ztraceny.

12. 2. Časové zařazení zkoumaných lokalit na základě interpretace nálezů z povrchových sběrů.

Celkem bylo povrchovými sběry zkoumáno 14 lokalit. 11 z nich leží čistě na katastru Ohnišťovice: polohy Šířka, Studánka, U cihelny, Weissestein, Föhraacker, Keilacker, Masna, Hofacker, Nad mlýnem, Rohlík, Boheitschn. Dvě lokality na k. ú. Otov: polohy Stohy a U mlýna a jedna lokalita je protínána hranicí k. ú. Ohnišťovice a k. ú. Meclov: poloha U soutoku.

Dohromady bylo na lokalitách jednoho katastrálního území sebráno přes 80 kg keramických zlomků, ve většině případů pravěkých. Objevují se samozřejmě také raně středověké nálezy a ovšem také vrcholně středověké a novověké, které byly sbírány jen typické, jako reprezentativní vzorek. Převážná většina pravěkých zlomků je atypických. Často jsou zlomky poměrně hodně omleté, případná výzdoba či tvary okrajů nejsou tak zřetelné, jako při nálezech objevených in situ. Keramický střep je dost často špatně vypálen, najdeme v něm obvykle příměs větších kusů křemenného ostříva. Z výzdobných prvků má velmi početné zastoupení plastická páska, která se na sídlištích (zejména z doby bronzové) vyskytuje hojně. Dále se vyskytuje velkou měrou žlábkování, někdy spojené s obrvením a ze zahloubené výzdoby také rytá linie či důlky s otiskem nehtu.

Z období staršího a středního paleolitu nemáme žádné doklady osídlení zdejšího regionu. Až konec mladšího paleolitu s mezolitu je zde malou měrou zastoupen. Doklady jsou z polohy Sv. Anna u Horšovského Týna, kde byly nalezeny drobné úštěpy z bavorského rohovce. Pokud by rohovec z polohy Hofacker (Obr. 51.) mohl být řazen do období gravettienu, měli bychom další doklad paleolitického osídlení Domažlicka.

Vlna neolitických zemědělců postihla i naši sledovanou oblast. Důkazy toho máme hlavně na polohách pod Mlýnským vrchem na k. ú. Mašovice, objevených M. Řezáčem (Obr. 66-68). Další neolitické osídlení bylo zaznamenáno P. Břicháčkem na otovské lokalitě v poloze „Stohy“ (Obr. 12), v literatuře chybně uváděné pod k. ú. Ohnišťovice (Břicháček – Metlička 2000, 82).

Co se eneolitického osídlení týče, nejbližší doklady pochází z Černého vrchu u Svržna (Chytráček, 1993) a ze Štítar na Radbuzou – Hostětic (Chytráček, 2000).

Doba bronzová se již týká sledovaného mikroregionu. Máme zde nálezy již z doby od prvních kontaktů z konce starší doby bronzové, kdy se na naše území přes Bavorsko infiltrovaly z Podunají pocházející zemědělci a prospektoři. Jejich kultura s sebou nesla věteřovsko – maďarovské vlivy.

Na sledovaném katastru máme tři lokality s tímto přechodovým horizontem. Jsou to „Šířka“, „U soutoku“ a Otov – „Stohy“ (Obr. 13.). Zároveň ale na všech těchto lokalitách osídlení pokračuje do následujícího stupně mohylové kultury střední doby bronzové. Konec starší doby bronzové je v tomto regionu převážně zastoupen sídlištěm v Meclově – Březí v poloze „Meliška“, zkoumaném v letech 1959 – 1969 E. Čujanovou – Jílkovou. Se sídlištěm sousedící mohylové pohřebiště v poloze „Am Hübel“ – „Na palouku“, zkoumané v letech 1958, 1965, 1970 a 1971 je datováno do staršího období mohylové kultury i když nálezy jedné z mohyl nesou znaky předmohylového horizontu (Tab. 15-16) (Čujanová, 1981b).

Milavečská kultura mladší doby bronzové je ve sledované jednotce zastoupena poměrně hojně a to na sedmi lokalitách. Jsou to lokality

v polohách: U soutoku, U cihelny, Weissestein, Masna, Hofacker, Boheitschn, Otov – Stohy (Obr. 14.). Nejbližší prozkoumané milavečské sídliště se nacházelo na místě dnešní výroby nábytku v Meclově. Bylo zjištěno v roce 1994. Další milavečské osídlení bylo zjištěné například východně od obce Mašovice, kde v březích náhonu bylo získáno velké množství keramiky z různých období, mezi nimi také z mladší doby bronzové.

Pozdní doba bronzová je ve sledovaném regionu zastoupena třemi lokalitami a to v poloze „U soutoku, „U cihelny“ a „Hofacker“ (Obr. 15.). Pozdně bronzové osídlení bylo zjištěno také Mlýnském vrchu na hranici k. ú. Mašovice – Meclov, dále např. na k. ú. Březí na severovýchodním svahu v poloze „K Mračnicům“ bylo sběry v roce 1994 objeveno M. Metličkou a P. Břicháčkem několik naorávaných objektů a kulturní vrstva.

Pozdně halštatské období zastupují na k. ú. Ohnišovice tyto lokality: U soutoku, Studánka, U cihelny a Rohlík (Obr. 16). Jak již bylo výše zmíněno, jako analogii k lokalitě Rohlík bych přiřadila výšinné polohy ve Štítarech nad Radbuzou – Hostěticích (Chytráček – Metlička 2004, 257) a v Horšovském Týně (o.c., 170).

13. Závěr

Hlavním úkolem předložené práce bylo ověřit dosavadní poznatky o vybraném mikroregionu a pokud možno je doplnit o nová zjištění. Tento úkol byl bez pochyby splněn. Hlavní přínos této práce spočívá v několikaletém opravdu detailním terénním průzkumu zvoleného katastrálního území. Velmi důležitá byla možnost zkoumání jedné jednotky v rámci širšího regionu a vytvořením tak poměrně podrobného obrazu pravěkého osídlení dané buňky vzhledem k okolním. Tento pracovní postup a zpracování výsledků můžou být aplikovatelné na výzkum dalších, podobných jednotek v tomto regionu.

Všechny zkoumané lokality se nacházejí v nadmořské výšce nad 400 metrů.

Do nedávné doby bylo osídlení v podmínkách podobných těmto vylučováno, nebo pokládáno za náhodné. Tato práce dokázala, že v jedné jediné malé buňce, může být více jak 10 různých lokalit.

Práce zhodnotila a popsala možné trasy přechodů Českého lesa v této oblasti a přiřadila k jednotlivým trasám ojedinělé nálezy z tohoto pohoří.

Tyto nálezy, většinou bronzů, jsou důkazem častých cest ze západu na východ, ale samozřejmě i opačným směrem.

Ojedinělé nálezy v Českoleském pohraničí neexistují však jen jako samostatné důkazy, ale je to i postupem času se rozšiřující nálezová základna na úpatí české strany pohoří, sílící dále směrem do vnitrozemí. Zajímavým postřehem je fakt, že přechod mezi starší a střední dobou bronzovou v této oblasti se projevuje velkým nárůstem sídlišť přechodného charakteru, zjištěných nejen povrchovými sběry, ale i výzkumem v Meclově – Březí a ještě západněji nedávným rozsáhlým záchranným výzkumem na k. ú. Poběžovice. Tato sídliště se postupně posunovala podél vodních toků dále do vnitrozemí.

Blízkost vodního zdroje byla pro pravěké osídlení nepostradatelná. Největší koncentrace nálezů se projeví na polohách obtékaných potokem alespoň ze dvou světových stran. Když nebyl k dispozici meandr potoka, byla snaha umístit sídliště alespoň mezi dvě ramena potoků dále se stékajících. To je příklad asi 10 lokalit ze 14, což naznačuje jistý záměr.

„Pouze“ povrchovými sběry zde bylo dokázáno, že příhraniční pás, vždy popisovaný jako nehostinný a k trvalému dlouhodobému osídlení zcela nevhodný, byl dobrým zázemím jak prvním zemědělcům, tak hlavně obyvatelstvu v době bronzové, které si tuto oblast zvláště oblíbilo asi díky blízké a dobré dostupnosti surovin k výrobě bronzových předmětů.

Aplikujme tuto detailní analýzu na ostatní buňky v regionu a dostaneme obraz velmi hustě osídlené krajiny, ne zcela nepodobné regionům dále ve

vnitrozemí, kde se mnohá zjištění archeologů, narozdíl od této oblasti, již dlouhá léta shromažďují. Můžeme mít jen dobrý pocit z toho, že se bílá místa na archeologické mapě Čech začínají zbarvovat dle pestrosti kultur v těchto odlehlých končinách v minulosti působící.

Úplným závěrem bych ráda poděkovala západočeským odborníkům v oboru hlavně Mgr. M. Metličkovi, PhDr. P. Břicháčkovi ale také M. Řezáčovi, se kterými jsem měla možnost konzultovat materiál ke své práci. RNDr. K. Špačkovi bych chtěla poděkovat za konzultace ohledně geologie v regionu. Bc. P. Kauskovi jsem velmi vděčná za spolupráci při několik let trvajícím terénním průzkumu a nekonečných povrchových sběrech ve sledovaném regionu.

Oddělení prehistorie v Západočeském muzeu v Plzni mnohokrát děkuji za dostupný zapůjčený materiál z povrchových sběrů M. Řezáče a P. Břicháčka a příjemné zázemí při studiu

14. Resume

Main imposition submitted work was verify present piece of knowledge about choice micro - region and preferably is complete about new inquest. This imposition was without doubts executed. Main contribution those work rests in of several months' duration really intimate cross - country inquiry elect cadastral territory. Crucial was possibility investigation one's troop in terms of wider region and creation so relatively detailed picture primeval settlement given to cell regarding surrounding. This routing and processing results can be applicable on research by other, similar periods in this region.

All surveyed locations find in above sea level altitude above 400 metres.

To the late time was settlement in conditions similar this secreted, or regarded behind randomly. This work proved, that in one's only thing small cell, may be over most 10 different localities.

Work reviewed and described possible trace crossings Czech wood in this area and assign to single traces solitary findings from hereof range.

These findings, mostly nabobs, are verification frequent waies from west eastwards, but of course and contrariwise.

Solitary findings in border there is no however except as independent fact, but is it and in the process flaring find base at the foot of Czech parties range, crescendo further direction upwards. Interesting perception is fact, do you crossing among older and middle time bronze in this area displaies big growth developments transient character, ascertained not only surface collections, but also research in Meclov – in pup further west late extensive rescue research on cadastral territory Pobezovice. This development step by step shifted along water flows further upwards.

Proximity water sources was for primeval settlement indispensable. Biggest concentration retrievals disply manifest on positions flow stream at least from two world's as regards. When the wasn't available meander stream, was endeavour place development at least among two shoulders streams further defluent. It's instance perhaps 10 localities from 14, which implies certain intention.

„ Only" surface collections here was proven, do you frontier workers zone, always described like inhospitable and to lasting long - term settlement quite unfit, was good rear how first farmers, so largely population at the time bronze, which this region especially take a liking perhaps thanks near and good availability raw material to production bronze articles.

Apply this intimate analysis on other cell in region and we get picture very thick settled landscapes, no quite dissimilar regions further inland, where me inquest archaeologists, from those areas, already for years huddle. We can have only good sensation of what do you white places on archaeological map Czech begin stain according to motley cultures in these remote regions in former times applied.

15. Použitá a související literatura

- Balatka, B.** 1979: Regionální členění reliéfů Západočeského kraje. Plzeň, 14.
- Bašta, J. – Baštová, D.** 1988: Pravěké osídlení Sedmihorí, AR XL, Praha 378-400
- Bašta, J. – Baštová, D.** 1989: Nová staromohylová sídliště v západních Čechách, ARXLI, Praha, 258-281.
- Bašta, J. – Baštová, D.** 1990: Slovanské osídlení v povodí horní Radbuzy. Sborník ZČM, Historie V, 5-58, Plzeň.
- Bašta, J. - Baštová, D. - Metlička, M.** 1990: Osídlení mikroregionu Čermínského potoka v době bronzové, AR 42, 147-158
- Böhm, J.** 1937: Základy hallstattské periody, Praha
- Bouzek, J.** 1962: K milavečské keramice na Plzeňsku, AR XIV 175-218
- 1965 : K otázce halštatu B v jižních Čechách, AR XVII 54-76
- Břicháček, P.** 2001: Počátky osídlení západních Čech, Plzeň.
- Břicháček, P. – Metlička, M.** 1999: Domažlická sídelní aglomerace v raném středověku, ASČ 3, 259 -282.
- Břicháček, P. – Metlička, M.** 2000: Příspěvek k poznání neolitického osídlení Domažlicka, Otázky neolitu a eneolitu našich zemí, Plzeň 2001, 63-86.
- Čedíková, E. – Metlička, M.** 2004: Sídelní nálezy horizontu Vrhavěč – Jíkalka z Mašovic, okr. Domažlice, Sborník ZPČ muzea v Plzni, Historie XVII, Plzeň.
- Čujanová - Jílková, E.** 1955: Příspěvek k problematice počátku mohylové kultury, AR VII, 165-172, 179, 189-190
- 1956: Milavečská mohyla z Nové Hospody, AR VIII, 154-158
- 1958: Nejstarší a nejmladší horizont západočeské mohylové keramiky na pohřebišti v Plzni - Nové Hospodě, PA XLIX, 312-347
- 1960: Prvé nálezy měsíčkovitých podstavců ze západních Čech, AR XII, 37-41
- 1965: Nově objevené nálezy z mohylového pohřebiště v Malesicích "Kyjově", Praha AÚ ČSAV, 67-72
- 1966: Domažlicko s okolím v pravěku a na počátku dějin. Domažlice
- 1967: Podunajský předmohylový horizont A2 B1 a nové nálezy ze západních Čech, PA LVIII, 411-412
- 1973: Příspěvek k chronologii mohylových sídlišť doby bronzové, AR XXV, 500-526
- 1977: Mohylové pohřebiště ve Vrhavci a horizont nálezů středodunajské mohylové keramiky v západních Čechách, PA 68, 74-163
- 1981a: Kulturní vztahy západních Čech k sousedním oblastem na počátku střední

- doby bronzové, PA LXXII, 300-339
- 1981b: Staromohylový hrob z Meclova, okr. Domažlice, Praehistorica VIII, Praha, 91-95.
 - 1982: Vzájemný vztah dvou současných milavečských pohřebišť, PA LXXIII, 293-311
 - 1994: Mohylové pohřebiště Podražnice - Kocourovský les, AR 46, 131-133
 - 1998: Výšinné opevněné sídliště v Podražnici (okr. Domažlice) a jeho první obyvatelé z rozhraní starší a střední doby bronzové, PA LXXXIX Praha, 205-215
- Čujanová - Jílková, E. - Holý, P.** 1964: K datování jednoho starého nálezu z Domažlicka, AR, 746-749.
- Demek, J. a kol.** 1987: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha 408.
- Dobová - Andrllová, M.** 1965: K pozdně mohylové keramice na Plzeňsku, Arch. studijní materiály, Praha AÚ ČSAV, 73-77.
- Dobová, M. - Metličková, J. - Mašková, M.** 1999: Žárové pohřebiště mladší doby bronzové v Plzni-Doubravce, Masarykova ulice (okr. Plzeň-město), Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada Historie XV, Plzeň, 83-104.
- Eisner, J.** 1921: Jižní Čechy v době předhistorické. Jihočeská čítanka I, Praha, 11-26
- 1922-1923: Jihočeské mohyly. PA XXXIII, 1-37, 193-231
- Filip, J.** 1934-1935: Hallstattská kultura v Čechách, PA XL, 34-72.
- 1948: Pravěké Československo. Praha
 - 1949: Praha pravěká. Praha
 - 1951: K otázce datování doby halštatské, AR III, 352
 - 1952: Eneolitická keramika s plastickou výzdobou, AR IV, 160-162
 - 1953: Problémy doby bronzové ve střední Evropě, AR V, 63-68
- Franc, F. X.** 1906: Přehled nalezišť v oblasti Úslavy, Radbuzy, Úhlavy a potoka Klabavky, editor V. Šaldová 1988
- Hereit, P.** 2005: Horšovskotýnsko, Územní archeologická studie. CD
- Hereit, P.** 2005: Poběžovicko, Územní archeologická studie. CD
- Hůrková, J.** 1998: Sídliště milavečské kultury v západních Čechách, Když země promluví-výsledky záchr. výzk. a projektů arch. odd. Okr. muzea v Klatovech, Klatovy 1998
- 2002: Rovinná sídliště milavečské kultury v západních Čechách I., Sb ZČM - historie XVI, Plzeň, 9-101
- Chytráček, M.** 1990: Mohylové pohřebiště u Mírkovce, okres Domažlice, PA LXXXI, Praha, 74-139.
- Chytráček, M.** 1992: Doklady metalurgie v pozdní době bronzové na Černém vrchu u Svržna (okr. Domažlice) a otázka možného využívání místních zdrojů

- nerostných surovin, Sborník ZČM, Historie VIII, Plzeň, 59-73
- Chytráček, M.** 1993: The early eneolithic settlement on Černý vrch near Svržno, district of Domažlice, AR XLV, Praha, 221-244
- Chytráček, M.** 1995: Ojedinělý nález z mladší doby laténské na Černém vrchu u Svržna, okr. Domažlice, AR XLVII, Praha, 115-127
- Chytráček, M.** 2000: Staroeneolitické výšinné sídliště ve Štítarech nad Radbuzou – Hostěticích, okr. Domažlice, PA – Supplementum 13, Praha. 118-129
- Chytráček, M.** 2002: Výšinné sídliště z mladší doby bronzové ve Štítarech nad Radbuzou-Hostěticích, okr. Domažlice, Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada Historie XVI, Plzeň, s. 113-131.
- Chytráček, M. – Metlička, M.** 2004: Die Höhensiedlungen der Hallstatt – und Latenezeit in Westböhmen, PA Supplementum 16, Praha.
- Kausková, J.** 2008: Předběžná zpráva o archologickém výzkumu na přeložce silnice II. třídy v Poběžovicích v roce 2008.
- Kausek, P. - Kausková J. – Zelenka, A.** 2009: Předběžná zpráva o 2. etapě předstihového archeologickém výzkumu na trase přeložky silnice II. třídy v Poběžovicích (okr. Domažlice)
- Kytlicová, O.** 1964: K časovému zařazení depotů horizontu Plzeň-Jíkalka, AR XVI, 516-557
- 1965: Milavečské depoty a jejich svědectví o poměru západních a jižních Čech k sousedství, Arch. studijní materiály II., Praha AÚ ČSAV, 79-82
 - 1988a: K sociální struktuře kultury popelnicových polí, PA LXXIX, 342-389
 - 1988b: Příspěvek k problematice kožených pancířů zdobených bronzem v období popelnicových polí, AR XL, 306-321
 - 2007: Jungebronzezeitliche Hortfunde in Böhmen, Prähistorische Bronzefunde, Abteilung XX, Band 12. Mainz.
- Lang, A.** 2002: Fernkontakte – Voraussetzungen, Interpretationen und Auswirkungen für die Eisenzeit Konferenz Liblice 2000. Praha. 11 -19.
- Lang, F.** 1987: Mohyly v okolí Milavečském a Chrástavickém u Domažlic, PA XIV, 308-412
- Maličský, J.** 1965: Souvislost vývoje osídlení západních a středních Čech, ASM II, 23-26. Praha.
- Metlička, M.** 1990: Neobvyklé keramické tvary a výzdobné prvky ze sídliště nynické skupiny v Tlučné, Sb. ZČM - historie V., 85-95
- Metlička, M.** 2000: Rozšiřování sídlištní oikumeny a současný stav poznání kultury s lineární keramikou v západních Čechách. PA – Supplementum 13 (sborník

k počtě J. Rulfa), 247-254. Praha.

Mikyška, R. 1972: Geobotanická mapa ČSSR, 1. České země. Praha.

Píč, J. L. 1893-1895: Vlčí u Lužan, Mohyly Lužanské, PA XVI

- 1900: Starožitnosti země české I/2. Pokolení kamenných mohyl, Praha.

- 1910: Starožitnosti země české III/1, Praha, 356

Pleiner, R. a kolektiv 1978: Pravěké dějiny Čech, Praha.

Quitt, E. 1971: Klimatické oblasti Československa. Studia geographica 16, Brno, 13.

Růžička, M. a kol. 1995: Geologická mapa ČR 1995, list č. 21 – 22.

Rybová, A. - Šaldová, V. 1958: O pohřebním ritu milavečské kultury v západních Čechách, PA 49, 348-409

Salač, V. 1998: Keramika jako archeologický pramen, AR L, 7-15

- 2002: Zentralorte und Fernkontakte, Fernkontakte in der Eisenzeit. Konferenz Liblice 2000. Praha. 20 – 46.

Sklenář, K. – Slabina, M. – Sklenářová, Z. 2002: Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, Praha.

Svobodová, H. 1992: Příspěvek k poznání dvou západočeských pozdně bronzových hradišť, Sborník ZČM v Plzni, historie 8, 49-58.

Šaldová, V. 1954: Žárové pohřebiště z konce doby bronzové v Nynicích, AR VI, 442-456, 473-476

- 1955a: Halštatsko-laténské žárové hroby na pohřebišti v Nynicích u Plzně, AR VII, 610, 614-627

- 1955b: Drobné nálezy z pozdní doby bronzové v západních Čechách, AR VII 681-683, 719

- 1956: Halštatské pohřby v Nynicích u Plzně, AR VIII, 473-487, 499-504

- 1961a: K otázce halštatu B v západočeské mohylové oblasti, PA LII/1

- 1961b: K počátkům milavečské kultury, AR XIII, 694-712

- 1965a: Západní Čechy v pozdní době bronzové - Pohřebiště Nynice I, PA 56, 1-96

- 1965b: O vzácnějších keramických předmětech z pozdně bronzových sídlišť JZ Čech, Arch. studijní materiály II., Praha AÚ ČSAV, 87-91

- 1968a: Halštatská mohylová kultura v západních Čechách - Pohřebiště Nynice, PA 297-392

- 1971: Pozdně halštatské ploché hroby v západních Čechách a jejich vztah k současným mohylám (Pohřebiště Nynice a Žákava- Svářeč), PA LXII/1, 1-134

- 1976: Příspěvek k problematice mohylovo-milavečského období na Stříbrsku, AR 28, 481-493.

- 1977: Sociálně-ekonomické podmínky vzniku a funkce hradišť z pozdní doby bronzové v západních Čechách, PA LXVIII/1, 117-163

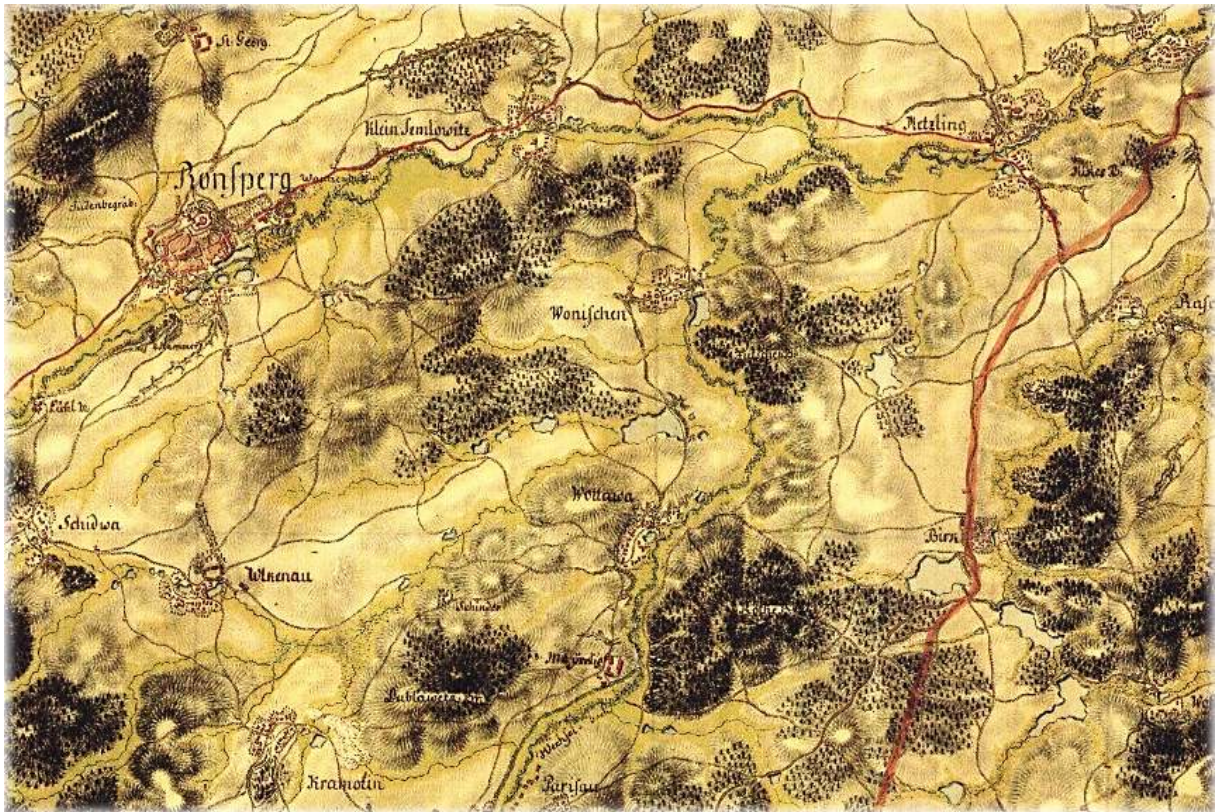
- 1981a: Rovinná sídliště pozdní doby bronzové v západních Čechách, PA LXXII, 93-152
 - 1981b. Westböhmen in der späten Bronzezeit. Befestigte Höhensiedlungen – Okrouhlé hradiště. Praha.
 - 1983: Sídlíšní formy z pozdní doby bronzové v západních Čechách, PA 74, 316-349
 - 1988: F.X. Franc, Štáhlauer Ausgrabungen. - Přehled nalezišť v oblasti Mže, Radbuzy, Úhlavy a Klabavy. Praha.
 - 1990: Západní Čechy od mladší doby bronzové do příchodu Slovanů, in: Zprávy čs. společnosti archeologické, Příspěvky k archeologii západních Čech, supplément 11, Praha.
- Štěrbová, A.** 2004: Nová halštatská rovinná sídliště na středním toku Radbuzy. Sborník ZPČ muzea v Plzni, Historie XVII. Plzeň.
- Štrér, B.** 1887: PA 14, 1887 – 1889, 651 - 660
- Tomášek, M.** 2000: Půdy České republiky. Český geologický ústav. Praha.
- Vejnar, Z. a kol.** 1984: Geologie domažlické oblasti, Praha.
- Viček, V. a kol.** 1984: Zeměpisný lexikon ČSR, Vodní toky a nádrže, Akademia Praha.
- Museum Furth im Wald** 2005: Der ehemalige Kreis Bischofteinitz und die deutschen Gemeinden im Bezirk Taus. CD - ROM

Přílohy

Mapová příloha

Obr. 1. Sledovaná oblast mikroregionu– (ortofotomapa Geodis Brno)

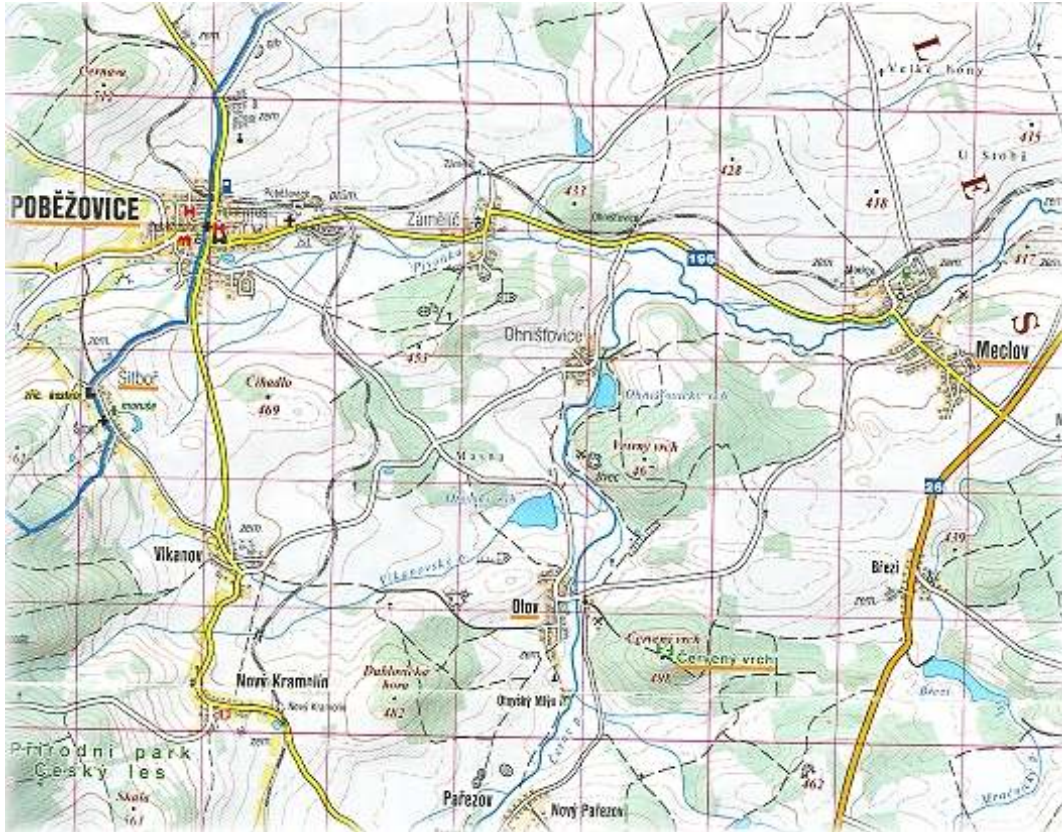
Obr. 2. Sledovaná oblast na prvním vojenském mapování - Josefském (1764-1768), 1:28 000

Obr. 3. Výřez se zobrazením Ohnišřovice a okolí

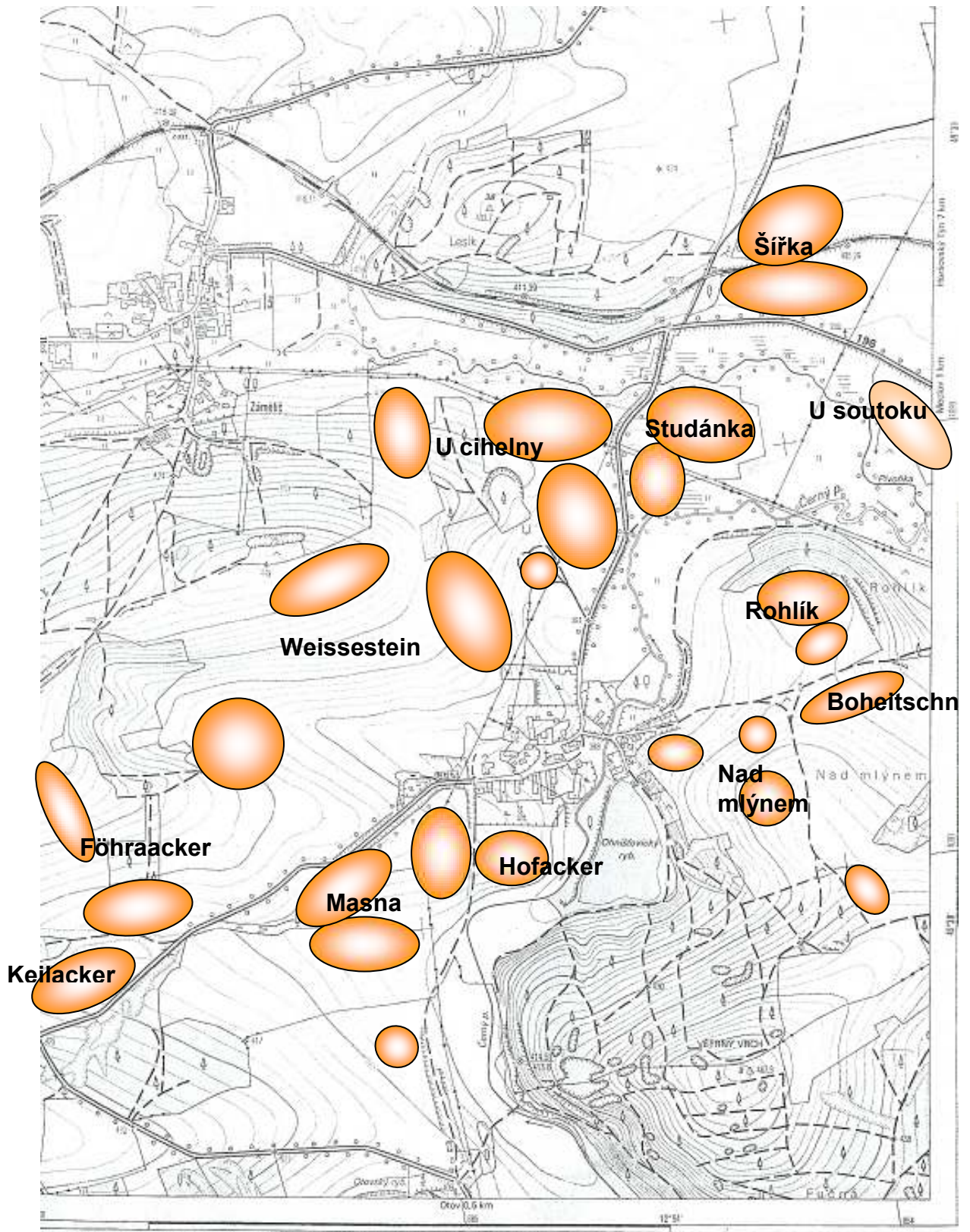
Obr. 8. Současná mapa sledovaného území, 1: 100 000

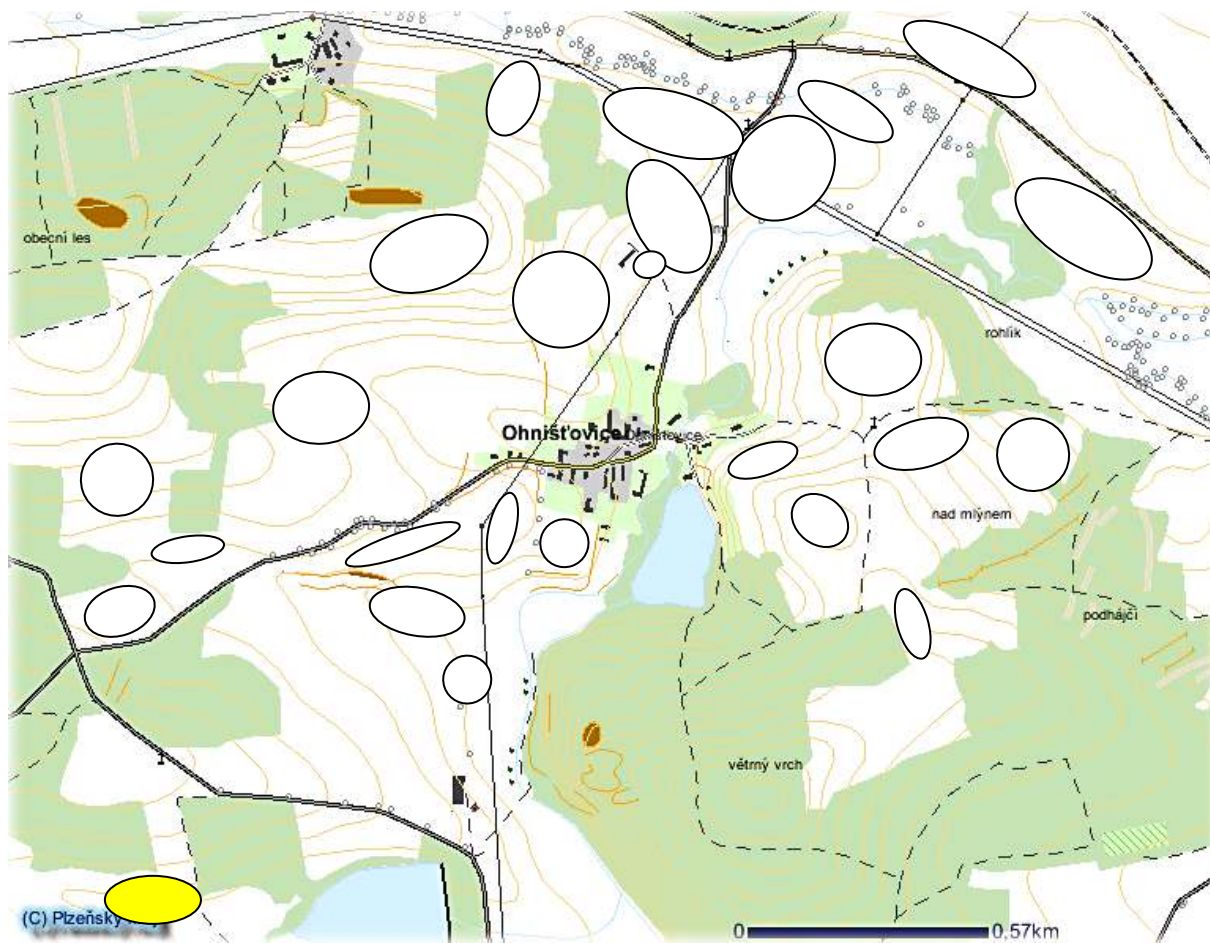
Obr. 9. Výřez sledované oblasti z turistické mapy, 1:50 000

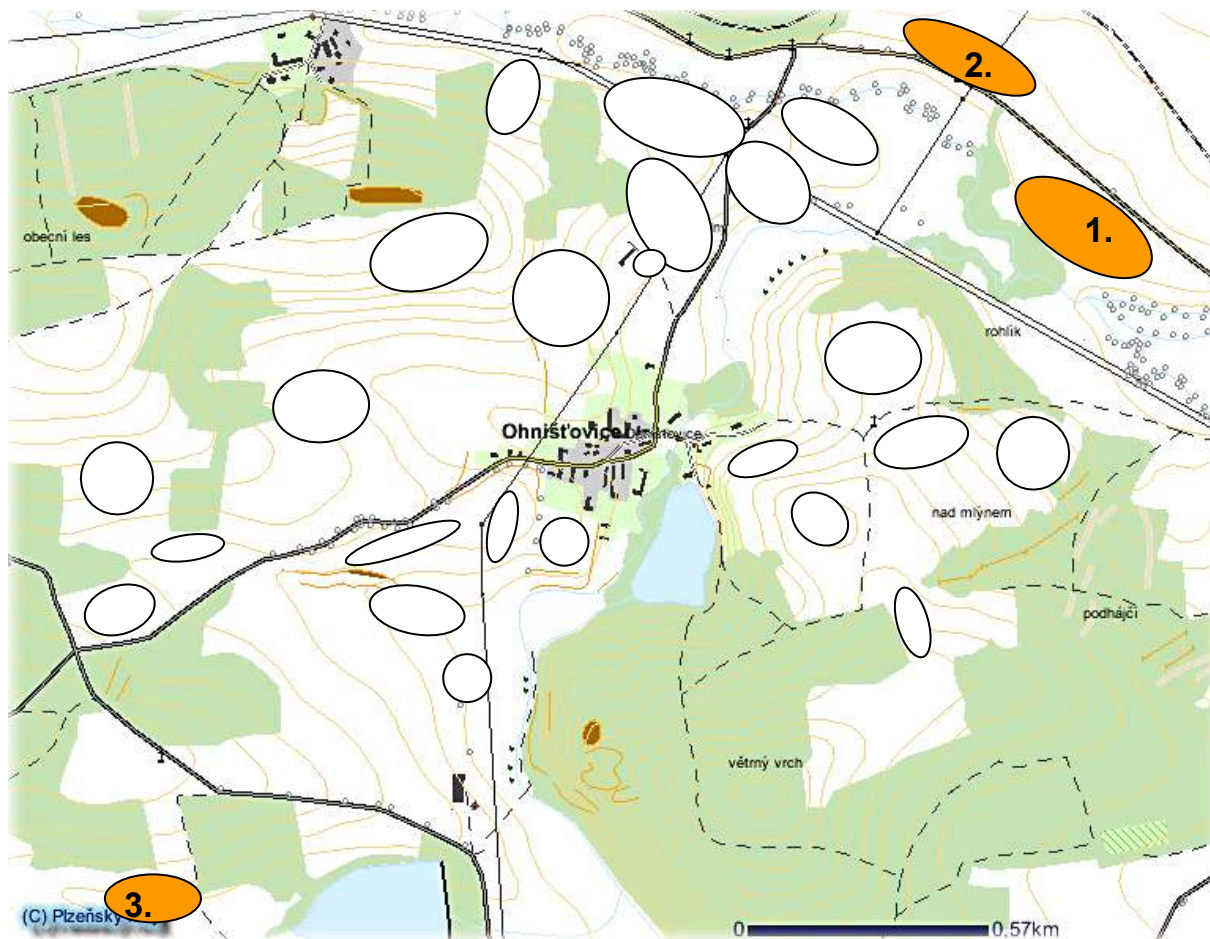
Obr. 10. Výřez sledovaného katastru z turistické mapy, 1: 50 000

Obr. 11. Základní mapa 21-23-03 1: 10 000 sledovaného regionu s vyznačením polygonů povrchových sběrů na jednotlivých polohách.

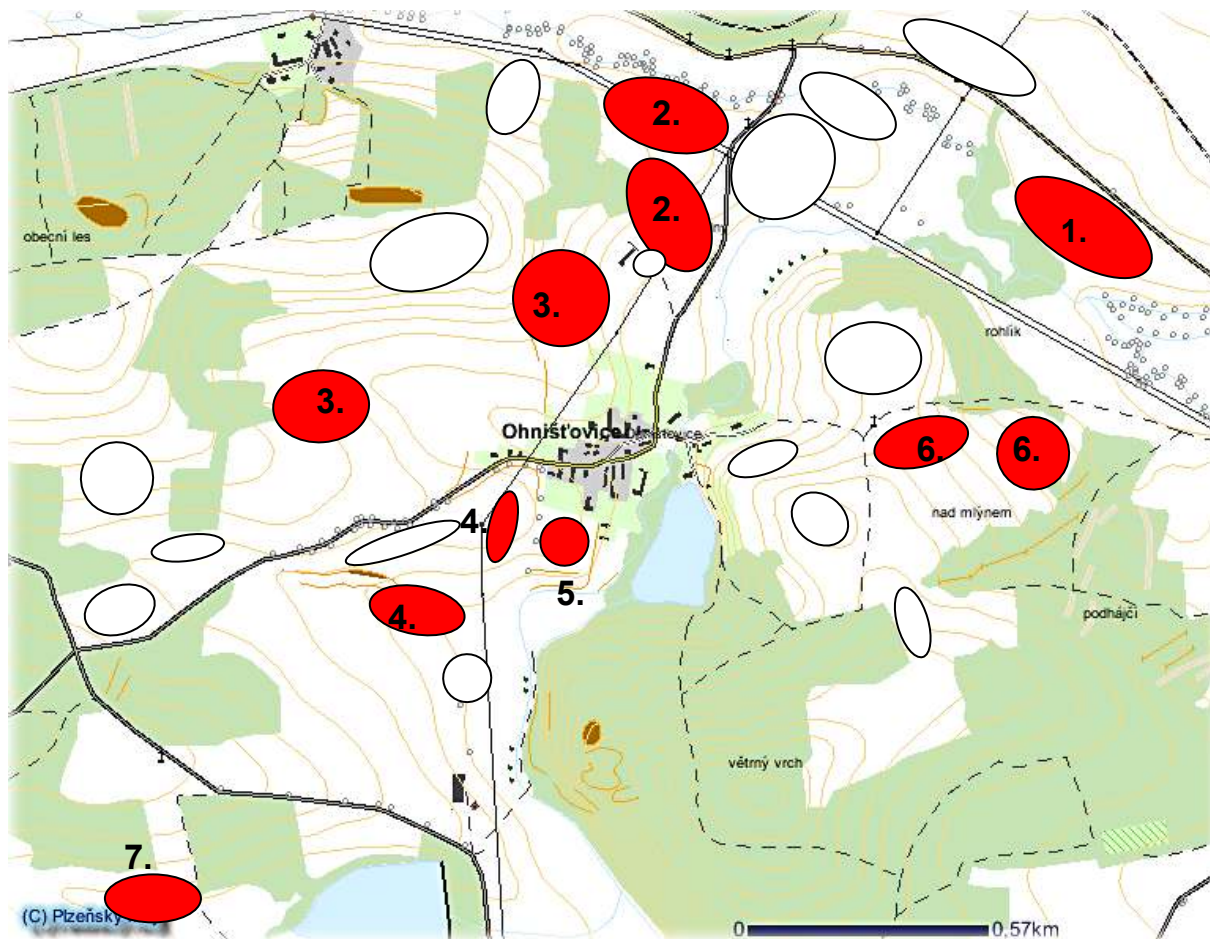

Obr. 12.
 Osídlení na území k.ú. Ohnišovice v období neolitu.
 1. Rozhraní k. ú. Ohnišovice a k.ú. Otov – poloha „Stohy“

Obr. 13.
 Osídlení k.ú Ohnišovice v období konce starší doby bronzové a kultury mohylové střední doby bronzové. (BA2 – BC)

1. Lokalita v poloze „U soutoku“
2. Lokalita v poloze „Šírka“
3. Lokalita v poloze Otov – „Stohy“

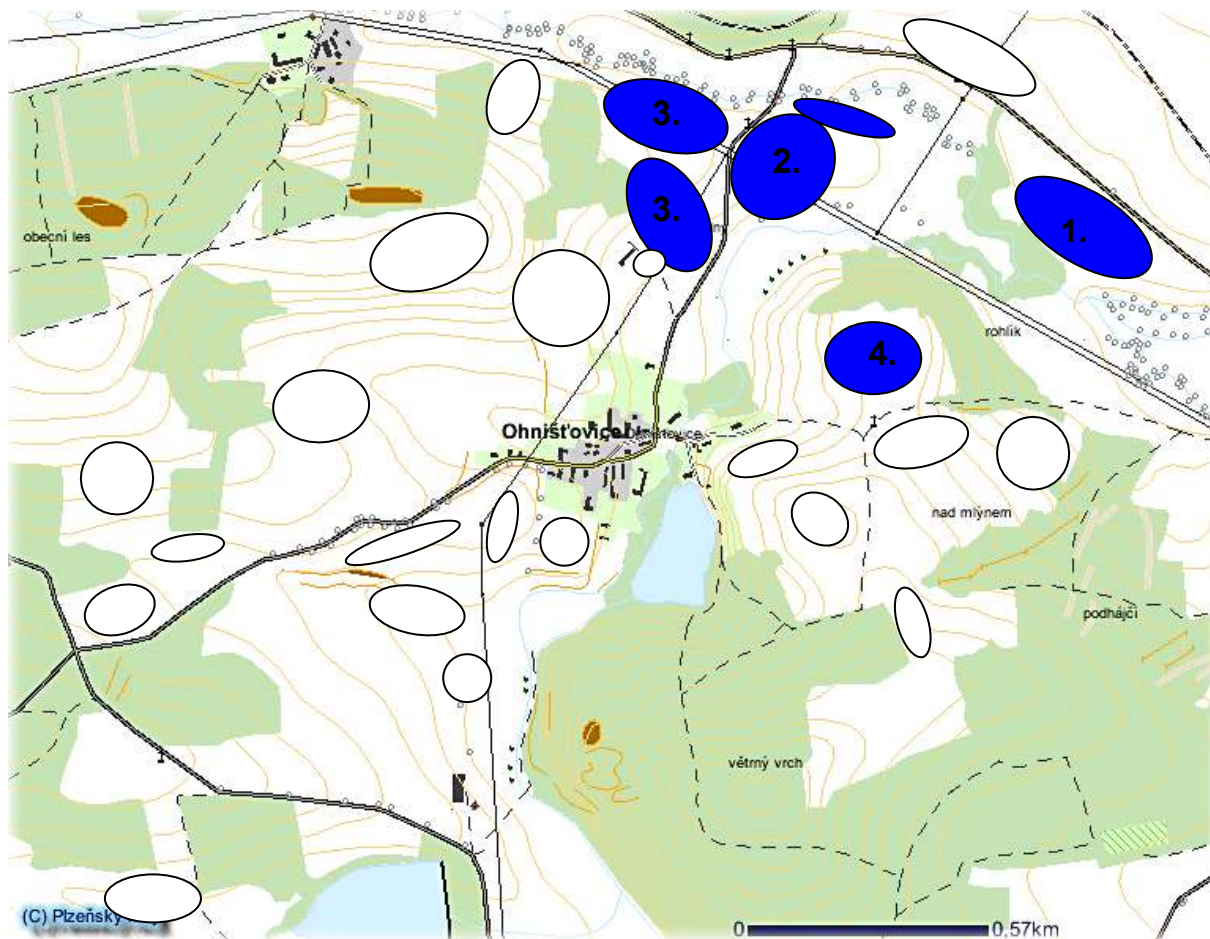
Obr. 14.
Osídlení k.ú. Ohnišovice v období mladší doby bronzové (BD – HA)

1. Lokalita v poloze „U soutoku“
2. Lokalita v poloze „U cihelny“
3. Lokalita v poloze „Weissestein“
4. Lokalita v poloze „Masna“
5. Lokalita v poloze „Hofacker“
6. Lokalita v poloze „Boheitschn“
7. Lokalita již na k.ú. Otov v poloze „Stohy“

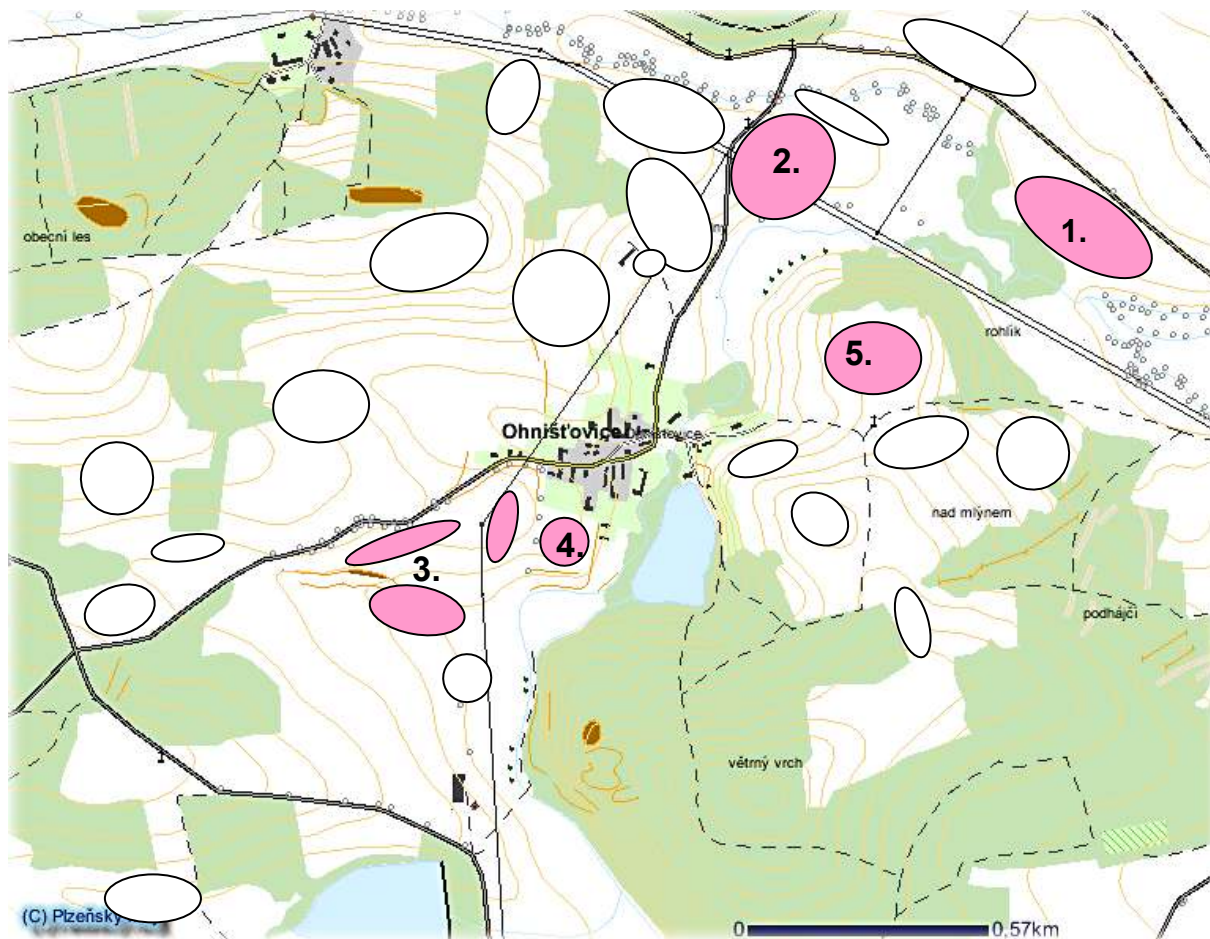
Obr. 15.
 Osídlení k.ú. Ohnišovice v období pozdní doby bronzové (HB)

1. Lokalita v poloze „U soutoku“
2. Lokalita v poloze „U cihelny“
3. Lokalita v poloze „Hofacker“

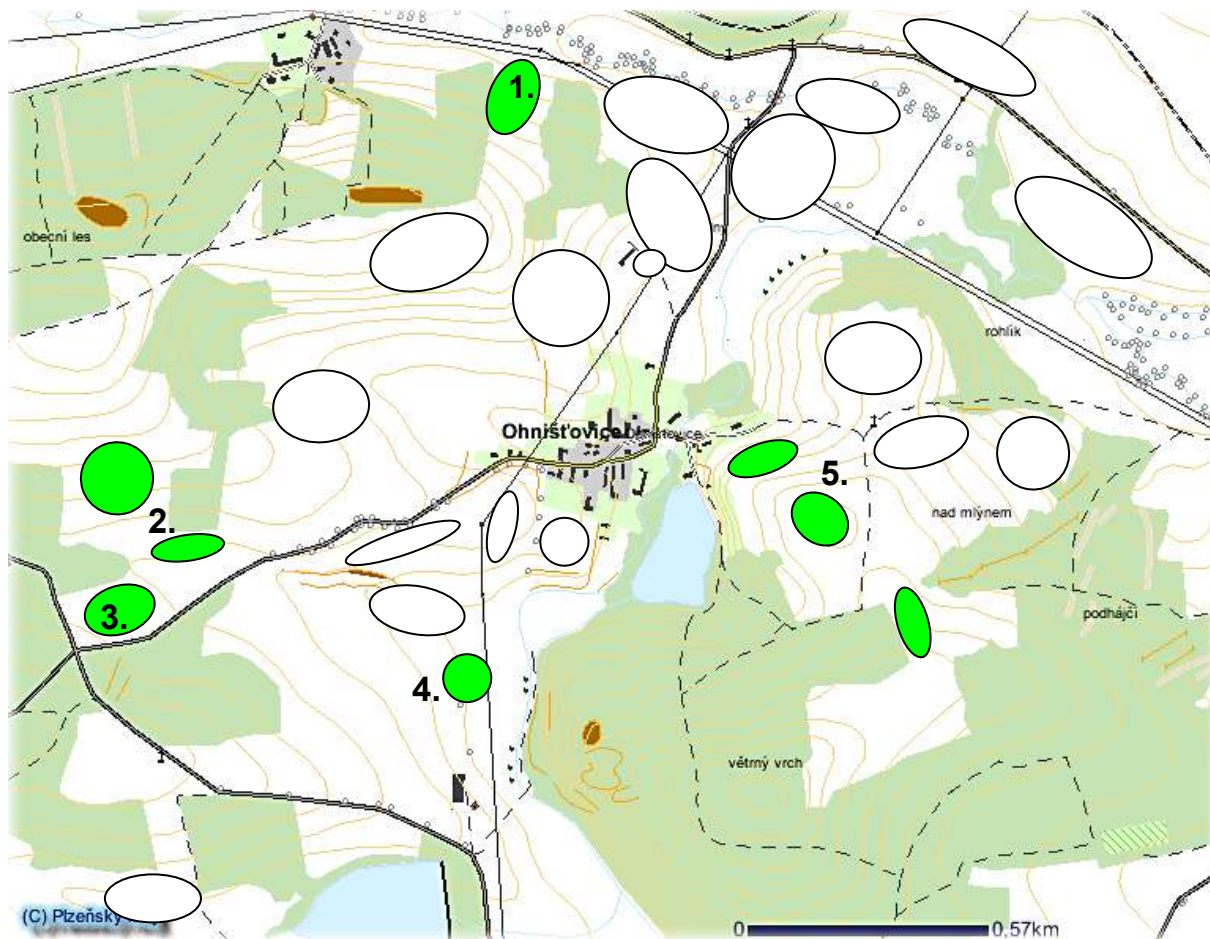
Obr. 16.
 Osídlení k.ú. Ohnišovice v období pozdního halštatu (HD)

1. Lokalita v poloze „U soutoku“
2. Lokalita v poloze „Studánka“
3. Lokalita v poloze „U cihelny“
4. Lokalita v poloze „Rohlík“

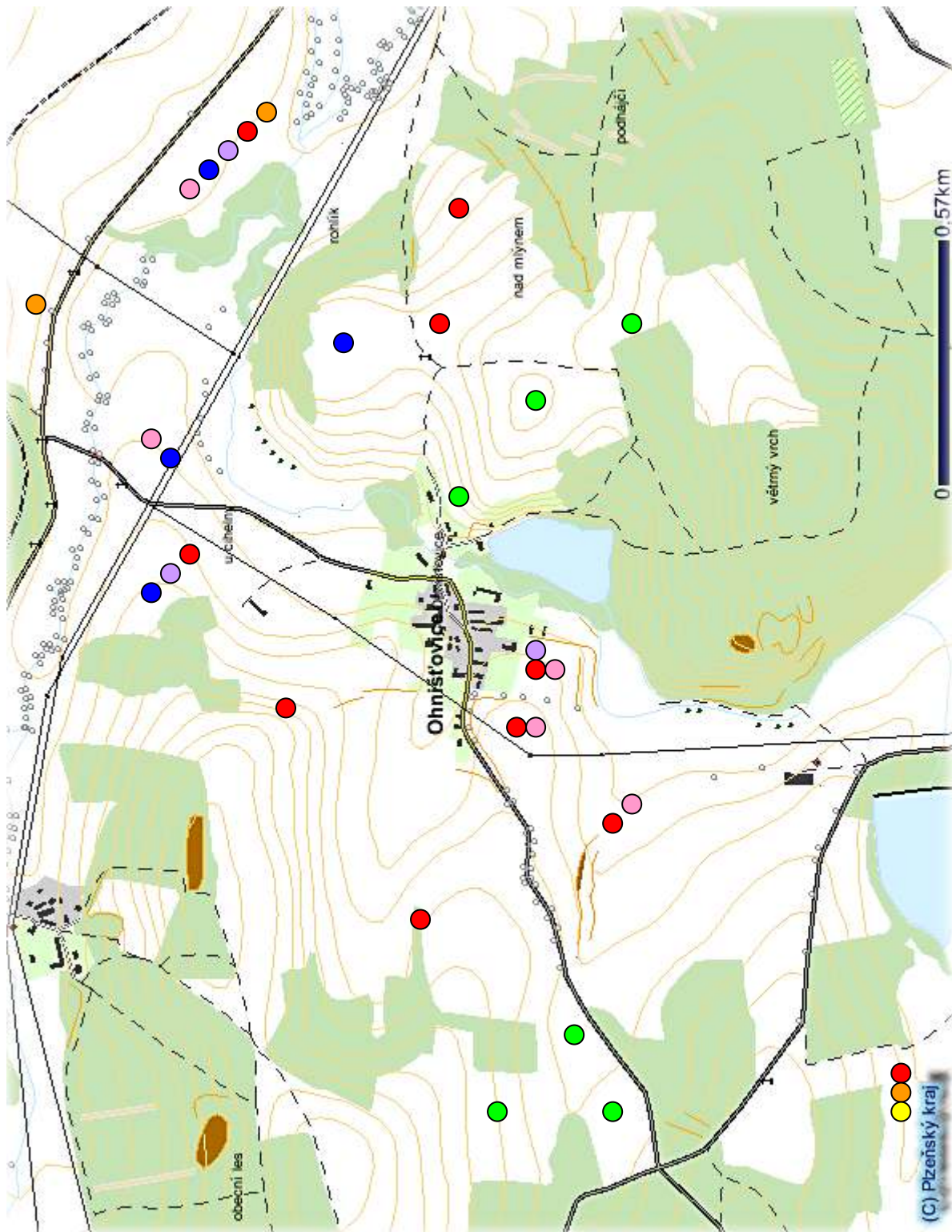
Obr. 17.
Osídlení k.ú. Ohnišovice v období raného středověku

1. Lokalita v poloze „U soutoku“
2. Lokalita v poloze „Studánka“
3. Lokalita v poloze „Masna“
4. Lokalita v poloze „Hofacker“
5. Lokalita v poloze „Rohlík“

Obr. 18.
 Osídlení na k. ú. Ohnišovice – lokality nedatované, zařazené všeobecně do tzv. neurčitého pravěku

1. IV. polygon lokality v poloze „U cihelny“
2. Lokalita v poloze „Föhraacker“
3. Lokalita v poloze „Keilacker“
4. IV. polygon na lokalitě v poloze „Masna“
5. Lokalita v poloze „Nad mlýnem“

Obr. 19.
 Osídlení na horním toku Černého potoka v k. ú. Ohnišovice,
 časové zařazení jednotlivých lokalit

● Neolit, ● BA2 – BC, ● BD – HA, ● HB, ● HD, ● neurčitý pravěk, ● RS

Fotografická příloha

a)

b)

Obr 20.

a) porostové příznaky na raně středověké lokalitě Meclov – „Nad křížkem“ v roce 2005

b) porostové (vegetační) i stínové příznaky stejné lokality v roce 2008

Obr. 21. Lokalita v poloze „U soutoku“ od východu

Obr. 22. Lokality v polohách „U soutoku“ – vpravo od silnice a „Šířka“ – vlevo od silnice. Pohled od západu, autor fotografie P. Braun

Obr. 23. Lokalita v poloze „Šírka“, pohled od SSZ

Obr. 24. Lokalita v poloze „Studánka“, pohled od severu.

Obr. 25. Lokality v polohách „U cihelny“ – vlevo a „Studánka“ – vpravo, pohled od jihu.

Obr. 26. Lokalita v poloze „U cihelny“, pohled od severu.

Obr. 27. Lokalita v poloze „U cihelny“, polygon IV, pohled od východu

Obr. 28. Poloha „Weissestein“, pohled z polohy „Rohlík“

Obr. 29. Poloha „Weissestein“, pohled od východu

Obr 30. Poloha „Weissestein“, hrana lokality, pohled od severu

Obr. 31. Poloha „Weissestein“, pohled od východu, foto P. Braun.

Obr. 32. Lokality v polohách „Weissestein“ a Föhraacker“, pohled od SV.

Obr. 33. Lokalita v poloze „Masna“, pohled od západu, od „Býčí rokly“ s výhledem na Větrný vrch.

Obr. 34. Lokalita v poloze „Masna“, v popředí skleněný přeslen „in situ“

Obr. 35. Lokalita v poloze „Hofacker“, pohled od severu.

Obr. 36. Letecký pohled na lokalitu v poloze „Hofacker“ od východu, foto P. Braun.

Obr. 37. Zemní práce na lokalitě v poloze „Hofacker“

Obr. 38. Zavážení lokality „Hofacker“ vybagrovaným materiálem z čištěného rybníka.

Obr. 39. Výšinná lokalita v poloze „Rohlík“ z lokality v poloze „Weissestein“

Obr. 40. Poloha „Rohlík“, pohled z „akropole“ od SV

Obr. 41. Poloha „Rohlík“, pohled na vrcholovou partii od západu

Obr. 42. Poloha „Rohlík“, zřetelné vyorávané velké kameny na hraně lokality, pohled od východu

Obr. 43. Pohled na Starý Herštejn a Lysou horu z polohy „Rohlík“ (od východu)

Obr. 44. Letecký snímek lokality v poloze „Nade mlýnem“, foto P. Braun.

Obr. 45. Hláska PS při východní hranici lokality v poloze „Boheitschn“

Obr. 46. Soutok Černého potoka a potoka Pivoňky, pohled od JV.

Obr. 47. Černý potok za soutokem vylitý z břehů na záplavové louce východně pod polohou „U soutoku“

Obr. 48. Bronzová sekerka náhodně nalezena na přechodu přirozené hranice Českého lesa u Výhledů v roce 2008, stav před konzervací

Obr. 49. Bronzová sekerka náhodně nalezena na přechodu přirozené hranice Českého lesa u Výhledů v roce 2008, stav po konzervaci.

Obr. 50. Bronzová sekerka nalezená na přechodu Švarcava - Paadorf v roce 2008, stav před a po konzervaci.

Obr. 51. Nález štípané industrie z lokality v poloze „Hofacker“

Obr. 52. ŠI z lokality na k.ú. Otov v poloze „Stohy“

Obr. 53. Štípaná industrie ze zkoumaného mikroregionu, 1. poloha „Masna“, 2. – 6. poloha „U cihelny“, 6. – 9. poloha „Hofacker“, 10. poloha „Nad mlýnem“, 11., 12. poloha „Rohlík“

Obr. 54. ŠI z lokality v poloze „Hofacker“

Obr. 55. ŠI z lokality v poloze „Nad mlýnem“

Obr. 56. Šl z lokality v poloze „Rohlík“

Obr. 57. Šl z lokality v poloze „U cihelny“

Obr. 58. Keramika z pozdní doby halštatské z Polygonu I. lokality v poloze „U soutoku“

Obr. 59. Keramika z pozdní doby halštatské z inundace lokality (Polygon III.) v poloze „U soutoku“

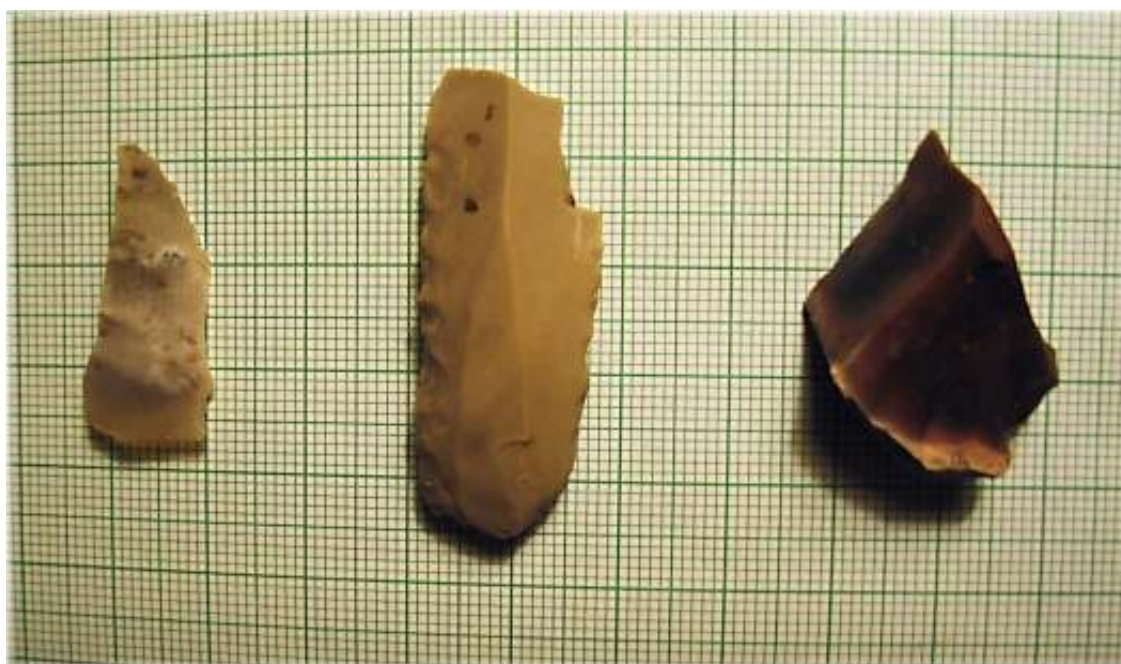
Obr. 60. Poběžovice,, 1. etapa výzkumu na místě přeložky II. třídy v roce 2008, pohled na odkrytou část úseku I.

Obr. 61. Poběžovice,, 2. etapa výzkumu na místě přeložky II. třídy, Odkrytá část žlabovitého objektu v úseku I. v roce 2009

Obr. 62. Odkrytá část kůlové stavby v úseku I. v roce 2009

Obr. 63. Poběžovice, 2. etapa výzkumu 2009, nálezy ŠI

Obr. 64 Poběžovice, nálezy z úseku III., v roce 2009

Obr. 65. Poběžovice, nálezy z úseku I. z roku 2009

Obr. 66. Mašovice, ŠI ze sběrů M. Řezáče

Obr. 67. Mašovice, BI ze sběrů M. Řezáče

Obr. 68. Neolitická keramika ze sběrů M. Řezáče

Kresebné tabulky

Tab. 1. Ohnišovice - Meclov, „U soutoku“ 1-38

Tab. 2. Ohnišřovice – Meclov, „U soutoku“ 1-35

Tab. 3. Ohnišovice – Meclov „U soutoku“ 1-31

Tab. 4. Ohnišťovice – Meclov „U soutoku“ 1 – 6; Ohnišťovice „Studánka“ 7-15, 28-29; Ohnišťovice „Šířka“ 16-21; Ohnišťovice „U cihelny“ 22-27

Tab. 5. Ohnišťovice „U cihelny“ 1-42

*Tab. 6. Ohnišťovice „Weissestein“ 1-7, 10-11; Föhracker 8-9; Masna 12-24,
Otov „U mlýna“ 25*

Tab. 7. Ohniš'ovice „U cihelny“ 1-5; „Hofacker“ 6-40

Tab. 8. Ohnišťovice „Hofacker“ 1-34

Tab. 9. Ohnišťovice „Nad mlýnem“ 1; „Rohlík“ 2-14, 19-20; „Boheitschn“ 15-18, 21-26

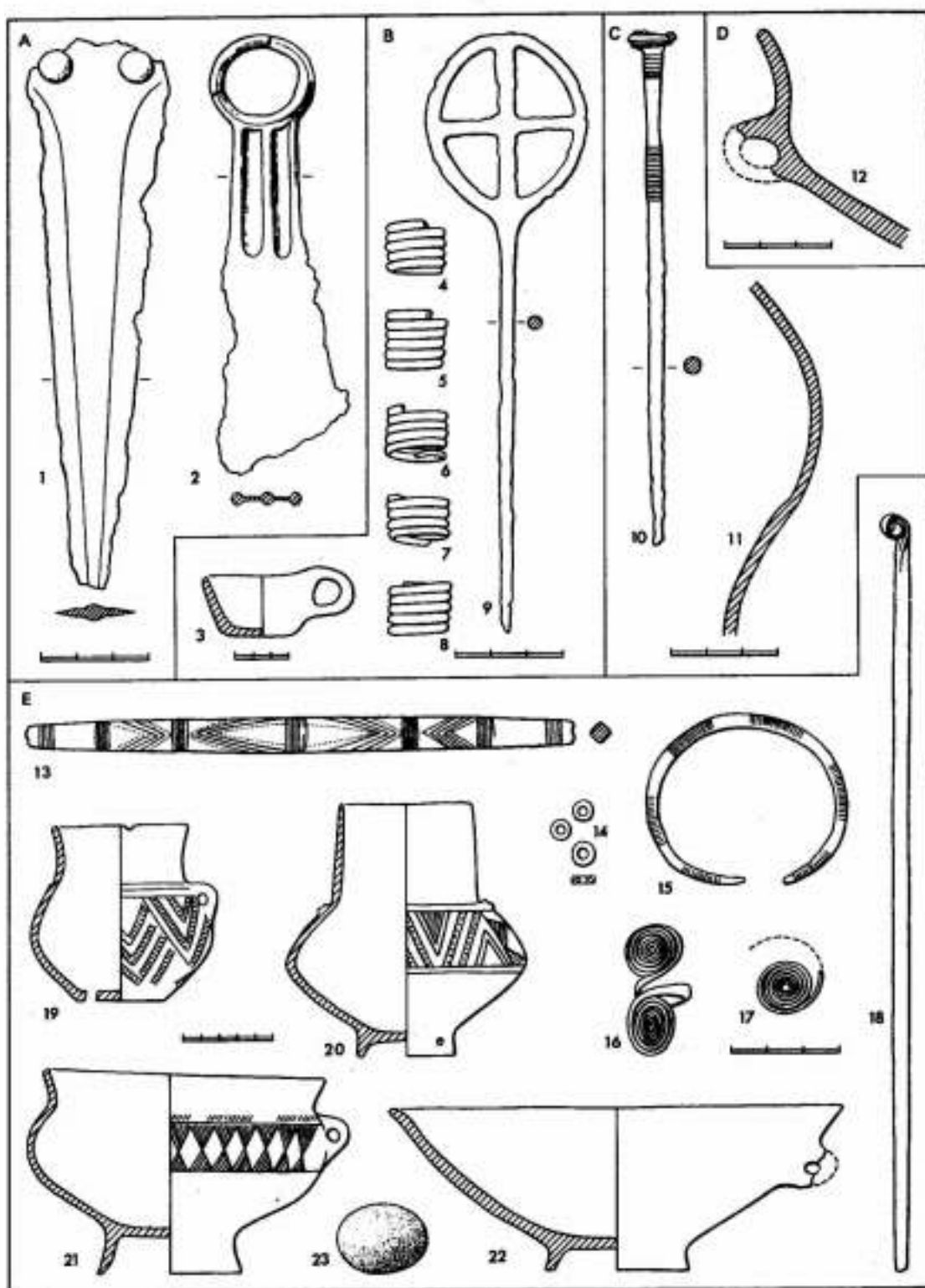
Tab. 10. Otov „Stohy“ 1-19

Tab. 11. Otov „Stohy“ 1-6

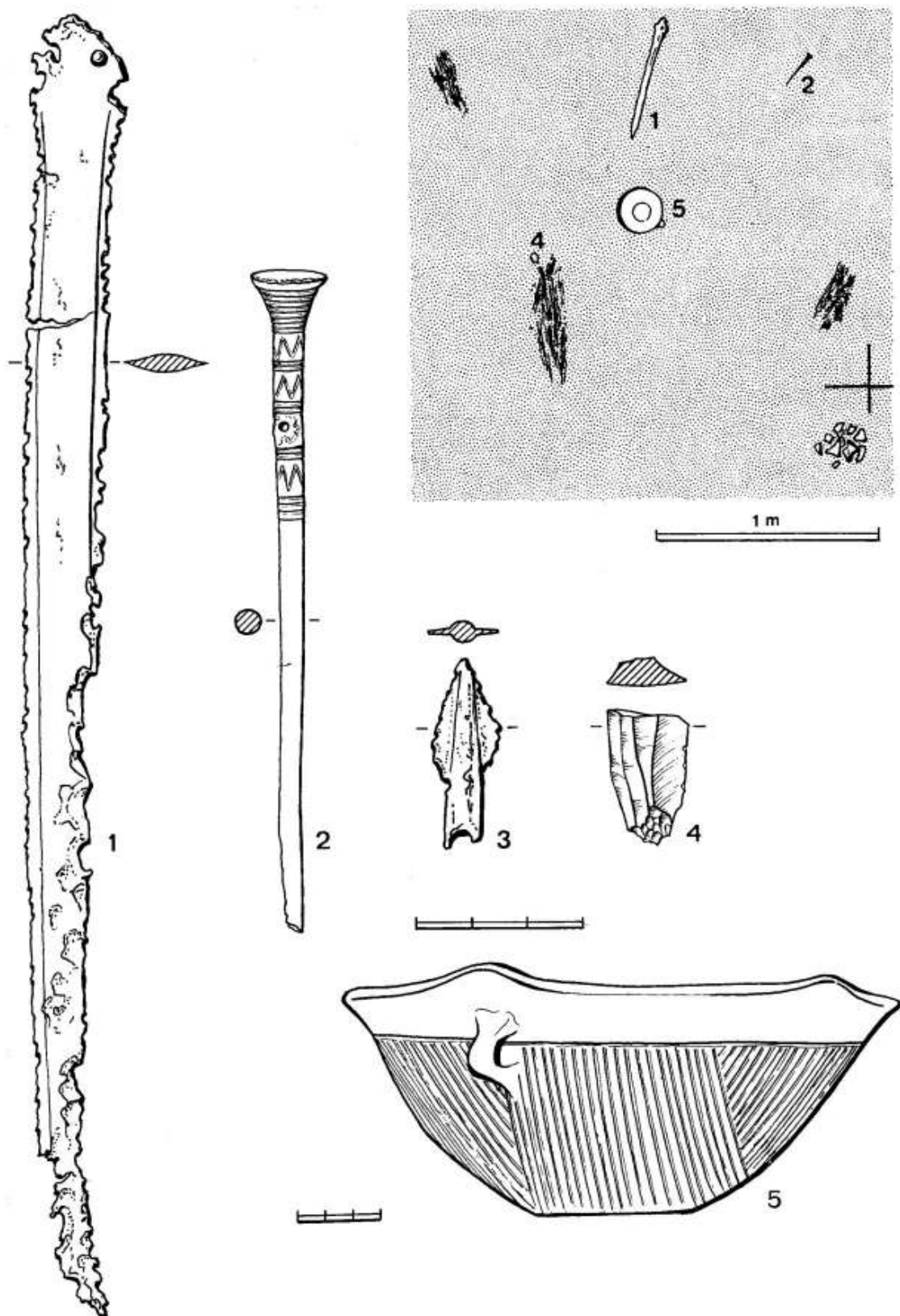
*Tab. 12. k. ú. Otov, poloha „Stohy“, neolitické nálezy P. Břicháčka (Břicháček –
Metlička 2000, obr. 19)*

Tab. 13. Depoty bronzů z lokalit Klenčí p. Čerchovem a Šitboř (Kytlicová 2007, Tab. 12)

*Tab. 14. Depot bronzů z lokality Švarcava (Kytlicová 2007,
Tab. 13)*

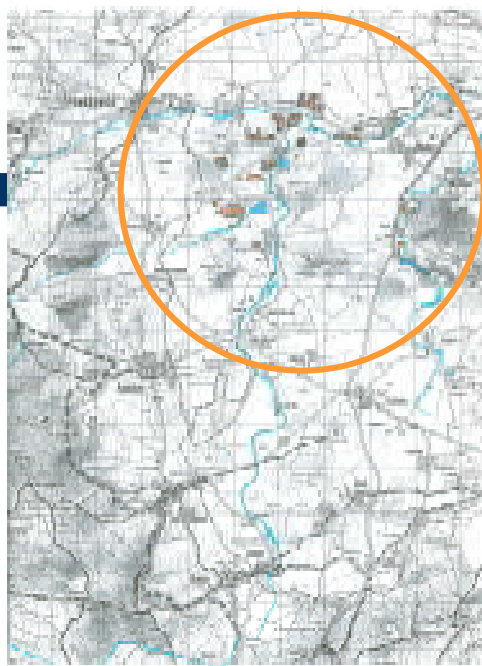
Tab. 15. Březí u Meclova. Výběr nálezů keramiky a bronzových předmětů (dýka, jehlice, náramek, zlomek břitvy) z mohyly 1v poloze „Am Hübel“

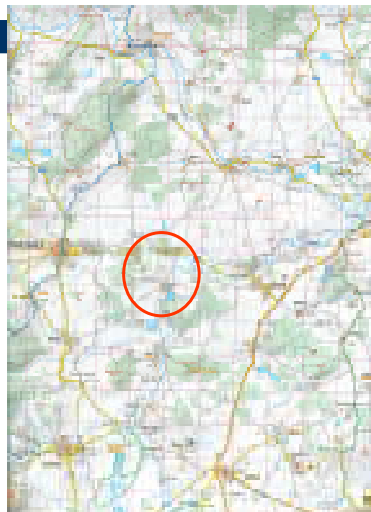
Tab. 16. Březí u Meclova. Výběr nálezů keramiky a bronzových předmětů (meč, jehlice, šipka) z mohyly 9 v poloze „Am Hübel“

Černý potok

- Pramení na V svahu Černovrší v CHKO Český les (755 m n. m.)
- Ústí zprava do Radbuzy u Horšovského Týna (372 m n. m.)
- Plocha povodí 170,3 km²
- Délka toku 27,8 km
- Do Čer.pot. ústí zleva Vlkanovský potok, zleva Pivoňka, zprava Mračnický potok

Horní tok Černého potoka po soutok s Pivoňkou Výběr katastru v rámci mikroregionu

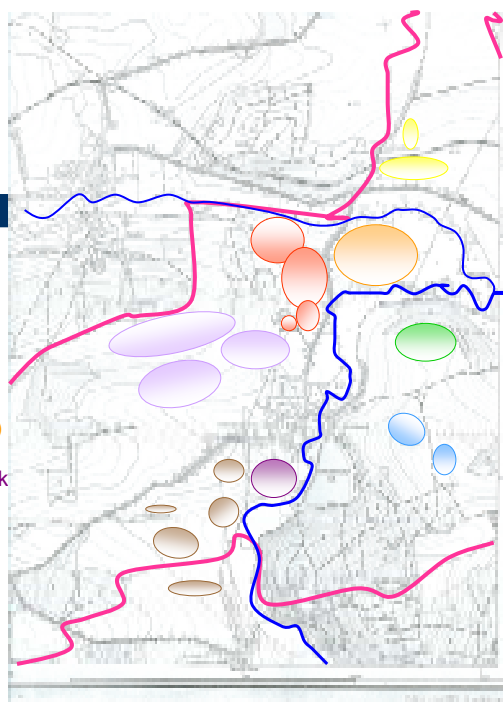

1. a 2. vojenské mapování katastr Ohnišťovice (Wonischen)

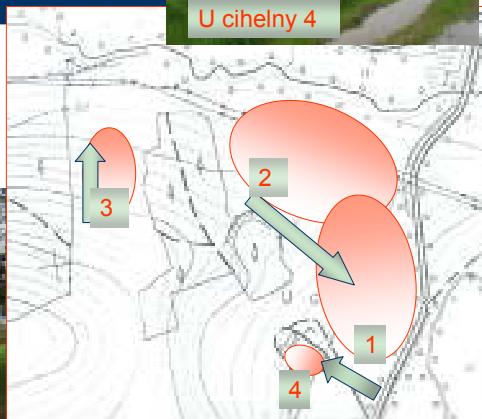
Mapa katastru (částečná) s vyznačením lokality a nadmořských výšek

- Poloha „U cihelny“ (410 – 400 m n. m.)
- Poloha „Kochačka“ (449 – 420 m n. m.)
- Poloha „Rohlík“ (425 m n. m.)
- Poloha „Nad Mlýnem“ (438 – 420 m n. m.)
- Poloha „Studánka“ (390 m n. m.)
- Poloha „Šířka“ (400 m n. m.)
- Poloha „Hofacker“ („U božích muk“ (410 – 390 m n. m.)
- Poloha „Masna“ (410 – 400 m n. m.)

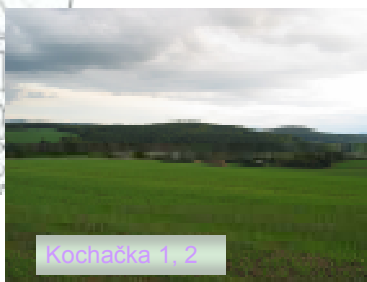
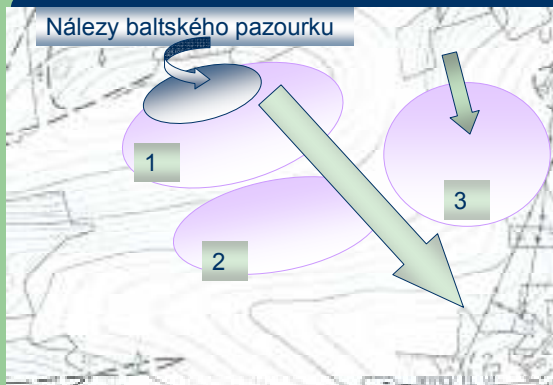
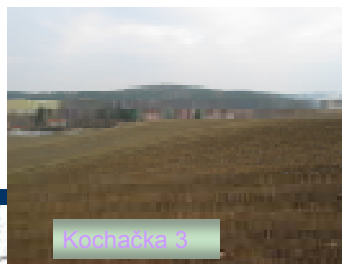
Poloha „U cihelny“

- 1 – 49°30'27,77"N 12°50'45,58"E
- 2 – 49°30'33,82"N 12°50'36,57"E
- 3 – 49°30'33,29"N 12°50'22,27"E

Poloha „Kochačka“

- 1 – 49°30'21,91"N 12°50'9,24"E
- 2 – 49°30'11,76"N 12°50'20,83"E
- 3 – 49°30'20,77"N 12°50'31,57"E

Rohlík od západu

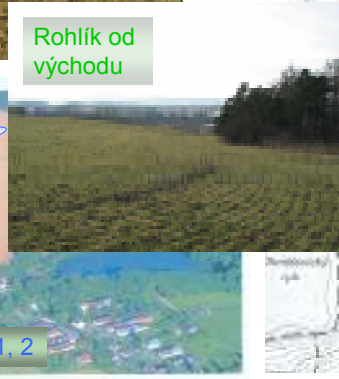
Polohy „Rohlík“

49°30'20,46"N 12°51'10,57"E

„Nad Mlýnem“

1 – 49°30'11,59"N 12°51'6,98"E

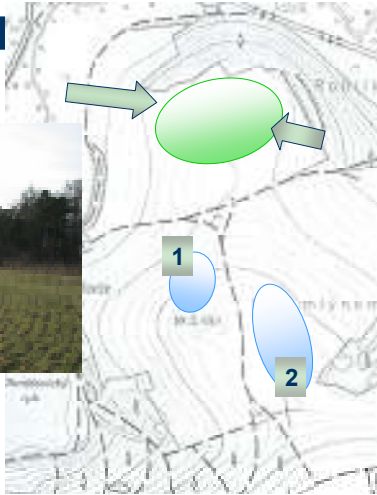
2 – 49°30'6,05"N 12°51'15,58"E

Rohlík od východu

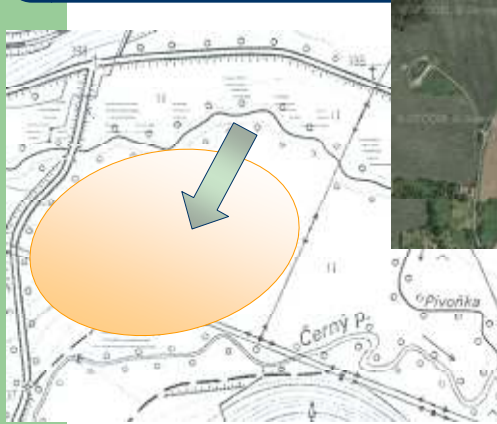
Nad mlýnem 1, 2

Poloha „Studánka“

49°30'35,48"N

12°50'55,99"E

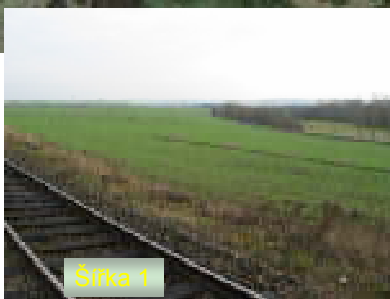
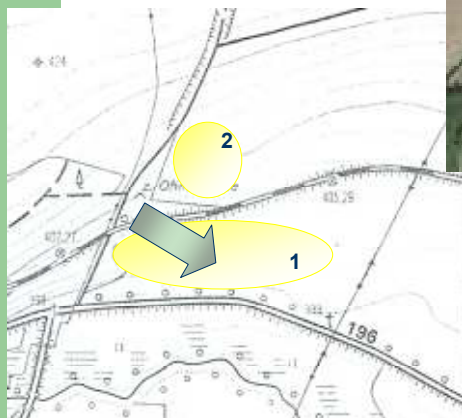
Studánka

Poloha „Šírka“

u železniční zastávky

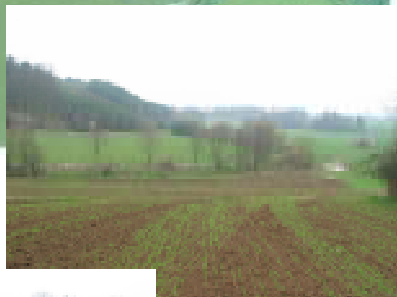
1 – 49°30'45,19"N 12°51'3,12"E

2 – 49°30'49,4"N 12°51'6,12"E

Poloha „U božích muk“ („Hofacker“)

49°30'1,73"N 12°50'38,37"E

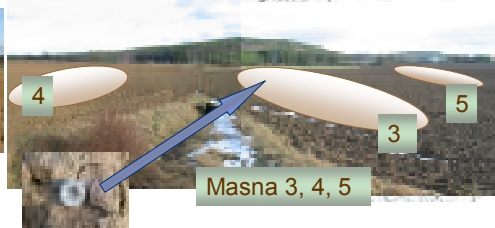
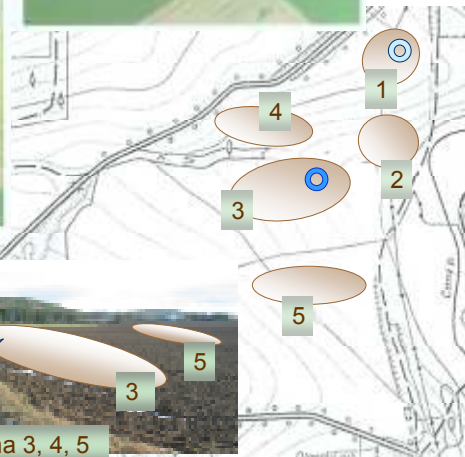
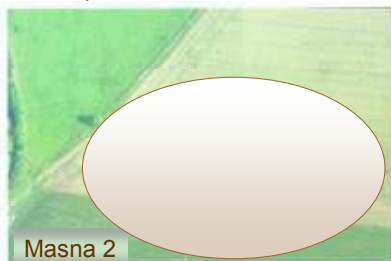

„U božích muk“

Poloha „Masna“

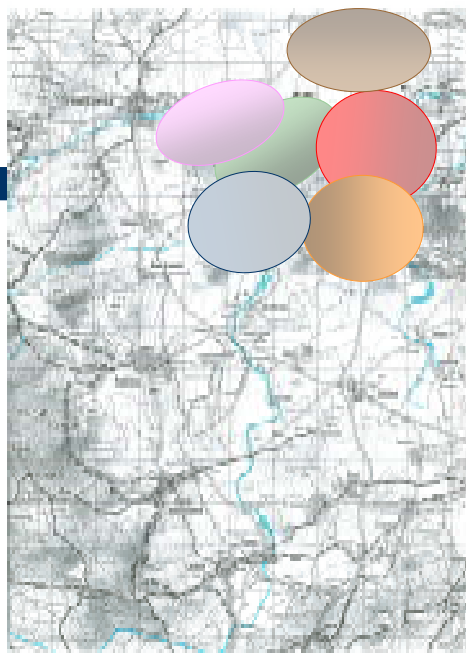
- 1 – 49°30'4,89"N 12°50'27,49"E
- 2 – 49°29'58,69"N 12°50'28,56"E
- 3 – 49°29'54,58"N 12°50'16,41"E
- 4 – 49°29'59,43"N 12°50'12,62"E
- 5 – 49°29'48,4"N 12°50'18,67"E

U božích muk a Masna 1, 2

Katastry sousedící s katastrem Ohnišťovice

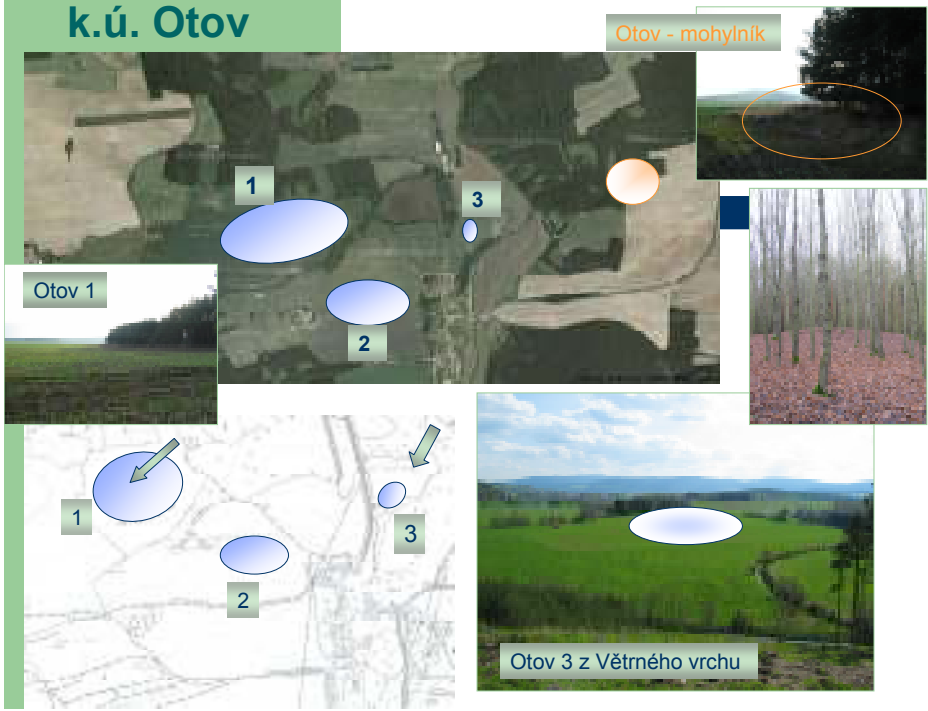
- katastr Březí
- Katastr Meclov
- Katastr Otov
- Katastr Zámělič
- Katastr Mašovice

k.ú. **Ohniš'ovice** – k.ú. **Meclov** polohy: 1) „Nad soutokem“, 2) „Nad Křížkem“

k.ú. **Otov**

Západ slunce za hřeben Českého lesa. Pohled z polohy Rohlík.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ...